Reg No 2677
ABC Certified
ايڊيٽر: اعجاز مهر
روزاني
سنڌيار
ڪراچي
Daily SINDHYAR Karachi
NTN 4129440-8 www.dailysindhyar.com
جلد :11 | اڱارو 06 جون 2023 ع بمطابق 16 ذوالقعد 1444هه | شمارو: 230 | قيمت10 رپيا

پاڪستان گرمي کان بچاءَ لاءِ فوري جامع پاليسي جوڙي: ايمنيسٽي انٽرنيشنل

انساني حقن جي عالمي تنظيم ايمنيسٽي انٽرنيشنل سنڌ جي شهر جيڪب آباد کي ڌرتي جي گولي تي سڀن کان وڌيڪ گرم ترين علائقو قرار

موسمياتي تبديلين سبب پاڪستان ان جي منهن ۾ آهي ، دنيا جا مُلڪ وڌندڙ گرمي جي پد کي منهن ڏيڻ لاءِ گڏيل حڪمت عملي هيٺ اپاءَ وٺن

عالمي معيارن ۽ انساني حقن جي قانونن موجب هو بنا دير پاليسي واضح ڪري ان تي عمل ڪرائي

ايمنسٽي انٽرنيشنل 45 اهڙن ماڻهن جا انٽرويو ڪيا جيڪي گرميءَ جي وڌيڪ خطري ۾ آهن ، آفيسر ۽ صفائي سٿرائي جي عملي سميت مختلف شعبن جا ماڻهو شامل

اسلام آباد (رپورٽ اياز مهر) انساني حقن جي عالمي تنظيم ايمنيسٽي انٽرنيشنل سنڌ جي شهر جيڪب آباد کي ڌرتي جي گولي تي سڀن کان وڌيڪ گرم ترين علائقو قرار ڏيندي پاڪستان حڪومت تي زور ڀريو آهي ته هو غربت جو شڪار پنهنجي عوام جي زندگي وارن انساني حقن جي تحفظ لاءِ جوڳا اپاءَ وٺي، ماحوليات جي عالمي ڏينهن تي جاري ڪيل رپورٽ ۾ چيو ويو آهي ته موسمياتي تبديلين سبب پاڪستان ان جي منهن ۾ آهي. رپورٽ ۾ دنيا جي سمورن ملڪن تي زور ڀريو ويو آهي ته هو وڌندڙ گرمي جي پد کي منهن ڏيڻ لاءِ گڏيل حڪمت عملي هيٺ اپاءَ وٺن. امير ملڪ ان ڏس ۾ اڳتي اچن ۽ لاپرواهي نه ڪئي وڃي. رپورٽ ۾ ڄاڻايل آهي ته جيڪب آباد کي دنيا جو گرم ترين علائقن قرار ڏنو آهي ته گذريل سال هتي گرمي جو پد 52 ڊگري سينٽي گريڊ رڪارڊ ٿيو 'برننگ ايمرجنسي' جي عنوان سان جاري ڪيل رپورٽ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 32

پ پ سنڌ ۾ ميئر ۽ ڊپٽي ميئرشپ لاءِ اميدوارن جي نالن جو اعلان ڪري ڇڏيو

ڪاشف شورو کي حيدرآباد جي ميئر ۽ صغير قريشي ڊپٽي ميئرشپ لاءِ نامزد ڪيو ويو، لاڙڪاڻي جي ميئرشپ لاءِ انور علي لهر ۽ امين شيخ کي ڊپٽي ميئر طور نامزد ڪيو ويو

ارسلان شيخ سکر جو ميئر ۽ ڊاڪٽر ارشد مغل ڊپٽي ميئر نامزد ٿيا آهن، ميرپور خاص جو ميئر عبدالرئوف غوري ۽ ڊپٽي ميئر جنيد بلند هوندا :نثار کهڙو

پيپلزپارٽي سنڌ جي صدر نثار کهڙو ميئر، ڊپٽي ميئر، چيئرمين، ڊپٽي چيئرمين جي عهدن لاءِ نامزدگين جو اعلان ڪيو

گڏاپ ٽائون لاءِ چيئرمين طارق بلوچ ۽ وائيس چيئرمين لاءِ ڄام محمد جوکيو کي نامزد ڪيو ويو

ابراهيم حيدري ٽائون لاءِ نذير ڀٽو چيئرمين ۽ وائيس چيئرمين لاءِ رفيق جت کي نامزد ڪيو ويو، ملير ٽائون جي چيئرمين لاءِ جان محمد بلوچ ۽ وائيس چيئرمين لاءِ مزمل شاهه کي نامزد ڪيو ويو

ڪراچي (اسٽاف رپورٽر) پيپلزپارٽي سنڌ جي صدر نثار کهڙو پريس ڪانفرنس ڪندي ٻڌايو ته ضلعي چيئرمين، وائيس چيئرمين، ٽائون چيئرمين جي حلف برداري 15 جون تائين ٿي ويندي نثار کهڙو موجب لاڙڪاڻي ميونسپل ڪارپوريشن جي ميئر لاءِ انور لوهر ۽ ڊپٽي ميئر لاءِ امين شيخ پيپلز پارٽي جا اميدوار هوندا نثار کهڙي ٻڌايو ته سکر جي ميئر شپ پيهر ارسلان شيخ حوالي ڪئي وئي، جڏهن ته ڊپٽي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 05

ڪراچي: پيپلز پارٽي سنڌ جو صدر نثار کهڙو پريس ڪانفرنس ڪري رهيو آهي

صدام لاشاري ڪيس: الزام هيٺ آيل ايس ايڇ اوز معطل

ٺل جي اي سيڪشن ۽ آباد ٿاڻي جي ايس ايڇ اوز کي معطل ڪيو ويو

محمد پناهه بروهي کي نئون ايس ايڇ او مقرر ڪيو ويو

ڪراچي (م ر د) ٺل ۾ مبينا مقابلي ۾ نوجوان صدام لاشاري جي مارجڻ واري معاملي ۾ اڳيرائي ٿي آهي، الزام هيٺ آيل ٺل جي اي سيڪشن /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 11

ڀاءُ جي قتل جي شفاف جاچ ڪئي وڃي:

صدام لاشاري جي ڀينرن جو ايس ايس پيز کي قرآن پاڪ ڏيندي مطالبو

ٺل (رپورٽر) صدام لاشاري کي پوليس ماريو ۽ جاچ به پوليس ئي ڪندي؟، نوجوان صدام لاشاري جي ڀينرن جاچ ٽيم تي بي اعتمادي ظاهر ڪري ڇڏي آهي، قتل جي عدالتي جاچ ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو ويو آهي ايس ايس پي جيڪب آباد ۽ ايس ايس پي لاڙڪاڻو تي ٻڌل جي آءِ ٽي ٺل پهچي وارثن جا بيان قلمبند ڪيا. صدام /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 12

ايس ايس پي امجد شيخ جي عرفان

سمون بابت دعويٰ ڪوڙي نڪتي،

عرفان سمون جو موقف اچي ويو

ڪنڌڪوٽ (رپورٽر) امجد شيخ جي ايس ايس پي عرفان سمون جي چارج ڇڏڻ واري دعويٰ ڪوڙي نڪتي، عرفان سمون جو موقف اچي ويو ايس ايس پي ڪنڌڪوٽ عرفان سمون چيو آهي ته ٻن ڏينهن جي موڪل تي هيس. چارج نه ڇڏي اٿر. هائي آفيس پيو وڃان ايس ايس پي شڪارپور امجد شيخ دعويٰ ڪئي هئي ته ايس ايس /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 04

اسلام آباد: نائين وارو وفاقي وزير اسحاق ڊار اعليٰ سطحي اجلاس جي صدارت ڪري رهيو آهي

مونکي ملڪ ۾ عام چونڊون وقت تي نظر نه پيون اچن: منظور وسان

اليڪشن 6 مهينن کان هڪ سال تائين ملتوي ٿي سگهن ٿيون. اڳ ۾ احتساب لاءِ وقت گهربو ويندو

پرويزالاهي کي پي ٽي آئي جو سربراهه ٻڌايو وڃي، عمران خان سان گڏ هاڻي 5 کان 10 سيڪڙو به ماڻهو نه رهندا

عمران خان بند گهٽي ۾ ڦاسي چڪو آهي ۽ ان جي خاتمي جا ڏينهن ويجهو اچي ويا آهن: پ پ جو سينيئر اڳواڻ

ڪراچي (رپورٽر) پاڪستان پيپلز پارٽي جي سينيئر اڳواڻ زراعت بابت صلاحڪار منظور حسين وسان عام چونڊن ۽ پرويزالاهي جي بابت نئين اڳڪٿي ڪندي چيو آهي ته مونکي ملڪ ۾ عام چونڊون وقت تي نظر نه پيون اچن. اليڪشن /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 09

ڪو فوج خلاف بُري سوچ نٿو رکي، 9 مئي واقعن ۾ ملوث ماڻهن کي سزا ڏني وڃي: شيخ رشيد

گالف سٽي تي پوليس ٻيهر ڇاپو هنيو، اهلڪار در ٽپي اندر داخل ٿيا

ملازمن تي تشدد ڪري انهن کان فرمائشي بيان ورتا، پوليس اهلڪار گاڏيون، گهڙيون ۽ روڪ رقم کڻي ويا

سڄو ملڪ 9 مئي جي واقعن تي لعنت ڪري رهيو آهي، مان به مذمت ڪيان ٿو

راولپنڊي (م ر د) عوامي مسلم ليگ جي سربراهه شيخ رشيد چيو آهي ته ڪو فوج خلاف بُري سوچ نٿو رکي، 9 مئي واقعن ۾ ملوث ماڻهن کي سزا ڏني وڃي، وڊيو بيان ۾ شيخ رشيد چيو ته گالف سٽي تي پوليس ٻيهر ڇاپو هنيو، اهلڪار در ٽپي اندر داخل /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 15

صدام لاشاري جو خون لوڙهڻ جي ڪوشش، پوليس گردي خلاف سنڌ سراپا احتجاج

سياسي سماجي اڳواڻن جي اڳواڻي ۾ هڪ وڏي ريلي ڪڍي وئي، پوليس انتظاميه خلاف نعريبازي ڪري رهبر چوڪ تي پهچي ڌرڻو هنيو

پوليس ڪوڙو مقابلو ڄاڻائي چار گوليون هڻي بيدردي سان قتل ڪري لاش پيرسن والد مغل لاشاري جي حوالي ڪيو آهي: اڳواڻ

صدام کي قتل ڪرڻ کان بعد پوليس 13 ڪيس ظاهر ڪيا ويا آهن،انهن مان ظاهر ٿئي ٿو ته پوليس نوجوان جو لوڙهڻ لاءِ ڊراما ناهي پئي

ڪراچي/حيدرآباد/سکر(نمائندا) پوليس هٿان گوليون هڻي بيگناهه قتل ڪيل شهيد صدام لاشاري جي خون سان انصاف لاءِ سنڌ سراپا احتجاج بڻجي وئي آهي. ٺل پوليس هٿان قتل ٿيل شهيد صدام حسين لاشاري جي خون سان انصاف /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 16

صدام لاشاري جي خون سان انصاف لاءِ سياسي سماجي اڳواڻن پاران احتجاج ڪيو پيو وڃي

ڀارت ۾ جمهوريت کي خطرو؟

راهول گانڌيءَ سمنڊ پار هم وطنن

کان وڏو مطالبو ڪري ڇڏيو

مِش هٽن (م ر د) ڀارت جي اپوزيشن ليڊر راهول گانڌي آمريڪا ۾ رهندڙ ڀارتين کي مخاطب ڪندي چيو آهي ته هو جمهوريت ۽ ملڪ لاءِ آواز اٿارين. پرڏيهي ميڊيا موجب، ڪانگريس اڳواڻ ۽ اپوزيشن ليڊر راهول گانڌي جيڪو وزيراعظم موديءَ جو سڀ کان وڏو مخالف آهي ۽ سنڌس پاليسين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 19

افغانستان ۾ 80 کان وڌيڪ شاگردياڻين کي زهر ڏيڻ جي ڪوشش، ٻُڌتي جوڳي حالت ۾ اسپتال منتقل

واقعو مُلڪ جي اترين صوبي ۾ سرپل جي ضلعي سنچارڪ ۾ پيش آيو جتي شاگردياڻين جي حالت خراب ٿيڻ تي کين فوري طور اسپتال نيو ويو

سنچارڪ ضلعي ۾ ڪجهه اڻڄاتل ماڻهن ڇوڪرين جي اسڪول ۾ داخل ٿيا ۽ ڪلاسن ۾ زهريلو اسپري ڪري فرار ٿي ويا : پوليس ترجمان

ڪابل(م ر د) اتر افغانستان ۾ ڇوڪرين جي اسڪول تي زهريلي مواد سان حملو ڪيو ويو جنهن بعد اٽڪل 80 شاگردياڻين کي ڳڻتي جوڳي حالت ۾ اسپتال منتقل ڪيو ويو پرڏيهي خابرو اداري موجب،اهو واقعو مُلڪ جي اترين صوبي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 22

ثبوتن کان بنا ڪنهن پارٽي تي پابندي لڳي مخالفت ڪنداسين: قائم علي شاهه

اسان جي ٻهرين حڪومت ختم ٿي ته ماڻهن چيو ته پارٽي ختم ٿي وئي پر ائين نه ٿيو

محترمه جي شهادت تي نوجوان ڪاوڙ ۾ هئا ملڪ کي خطرو هو پر پاڪستان جو نعرو لڳايو

عمران خان نوڪري ۽ گهر جا واعدا ڇو پورا نه ڪيا ويا : سنڌ جو اڳوڻو وڏو وزير

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي اڳوڻي وڏي وزير سيد قائم علي شاهه چيو آهي ته بنا ثبوتن جي ڪنهن پارٽي تي پابندي لڳائي وئي تها سان مخالفت ڪنداسين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 23

سنڌ جو اڳوڻو وڏو وزير سيد قائم علي شاهه

نادرا پاران ڪراچي ۾ هڪ ٻيو ميگا سينٽر کولڻ جو اعلان

نادرا جو نئون ميگا سينٽر کولڻ جون تياريون ڪيون پيون وڃن: ڊائريڪٽر جنرل نادرا

ڪراچي ۾ 6 سالن کان پوءِ ٺهندڙ ميگا سينٽر ايندڙ ٻن کان اڍائي مهينن ۾ مڪمل ٿي ويندو

ڪراچي (رپورٽر) نادرا جو هڪ ٻيو ميگا سينٽر ڪرليو پيو وڃي جنهن کان پوءِ 3 سڃاڻپ ڪاغذ حاصل ڪرڻ لاءِ شهرين جون ڏکيائيون گهٽجي وينديون تفصيل موجب نادرا جو نئون ميگا سينٽر کولڻ جون تياريون ڪيون پيون وڃن ڊائريڪٽر /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 27

ٺٽي ۾ پاڻي جي شديد ڪوٽ، فصل سُوڪهڙي جو شڪار، ڌرڻو شٽر بند هڙتال

مڪلي بائي پاس وٽ مين نيشنل هاءِوي تي پاڻي، گئس ۽ بجلي جي ڪوٽ خلاف ڌرڻو هڻي ڌرڻو هنيو ويو

ڌرڻي سبب ڪراچي، حيدرآباد، ٺٽي محمد خان، سڄاول ۽ بدين ڏانهن ويندڙ ٽريفڪ معطل ٿي وئي

ٺٽو/مڪلي(نمائندن وٽان) ٺٽي ضلعي ۾ پاڻي جي ڪوٽ شدت اختيار ڪري وئي، فصل سوڪهڙي جو شڪار، انساني آبادي سميت آب جيوت خطري هيٺ، ٺٽي جي شهرين، سماجي، سياسي پارٽين، واپاري برادري، وڪيل برادري ۽ ڊاڪٽرز /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 28

پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ مفاهمت جي يادداشتن تي صحيحون

ٻنهي ملڪن ثقافتي سهڪار کي وڌائڻ لاءِ مفاهمت جي يادداشت تي صحيحون ڪيون

پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ گهرا دوستاڻا ۽ ڀائرانا لاڳاپا آهن : پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري

اسلام آباد (م ر د) پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري طرفان عراق جي سرڪاري دوري جي موقعي تي پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ مفاهمت جي يادداشتن تي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 14

اسلام آباد: پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري عراقي هم منصب ڊاڪٽر فواد حسين سان ملاقات ڪري رهيو آهي

حيدرآباد- سکر موٽروي لاءِ ساڍا 9 ارب رپيا گرانٽ جي منظوري

نائين واري وزير اسحاق ڊار جي صدارت هيٺ اقتصادي رابطا ڪميٽي جو اجلاس ٿيو

اجلاس ۾ نيو گوادر بين الاقوامي ايئرپورٽ منصوبي لاءِ 83 ڪروڙ 91 لک رپين جي به منظوري ڏني وئي

اسلام آباد (م ر د) اقتصادي رابطا ڪميٽي حيدرآباد- سکر موٽروي لاءِ ساڍا 9 ارب رپين جي حڪومتي گرانٽ جي منظوري ڏئي ڇڏي ناڻي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 18

جنرل باجوا سان سخت بدسلوڪي جي ويڊيو وائرل

ٽوئٽر تي اڳوڻي آرمي چيف قمر جاويد باجوا جي پنهنجي گهرواري سان گڏ هڪ ويڊيو وائرل ٿي

افغان شهري ڪيس چوي ٿو توهان افغانستان ۾ جهاد جي نالي تي تباهي ڪئي

ڪراچي(م ر د) ٽوئٽر تي اڳوڻي آرمي چيف قمر جاويد باجوا جي پنهنجي گهرواري سان گڏ هڪ ويڊيو وائرل ٿي آهي، جنهن ۾ بظاهر هڪ افغان شهري کيس ڪچين گارين ڏيندي بد شد ڳالهائي رهيو آهي، ڄاڻايو ويو آهي ته باجوا فرانس جي ڪنهن شهر ۾ هو ته اهو واقعو پيش آيو. افغان شهري کيس چوي ٿو توهان افغانستان ۾ جهاد جي نالي تي تباهي ڪئي. ويڊيو پيغام جو گهڻو حصو پشتو زبان ۾ آهن. سوشل ميڊيا ته ان ويڊيو بابت مليل جليل تبصرا هلي رهيا آهن. /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 34

آمريڪي ڊالر انٽربئنڪ ۽ اوپن مارڪيٽ ۾ مهانگو ٿي ويو

انٽر بئنڪ ۾ ڪاروبار جي ڇجائي تي ڊالر جو قدر 15 پئسا وڌڻ سان 286 رپيا 19 پئسا آهي

اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر 8 رپيا مهانگو ٿيو آهي، اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر جو قدر 308 رپيا آهي

ڪراچي (م ر د) انٽربئنڪ ۽ اوپن مارڪيٽ ۾ آمريڪي ڊالر مهانگو ٿي ويو اسٽيٽ بئنڪ آف پاڪستان موجب انٽر بئنڪ ۾ ڪاروبار جي ڇجائي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 24

وفاقي گهرو وزير راڻا ثناءُالله جي طبعيت بگڙجي وئي، اسپتال منتقل

وفاقي گهرو وزير جي طبعيت خراب ٿيڻ تي کيس فيصل آباد انسٽيٽيوٽ آف ڪارڊيالوجي نيو ويو

راڻا ثناء الله کي بخار ۽ بلڊ پريشر گهٽ ٿيڻ جي شڪايت هئي : ذريعا

فيصل آباد (م ر د) وفاقي گهرو وزير راڻا ثناء جي طبعيت ناسازهجڻ تي کيس اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي.ذريعن موجب، وفاقي گهرو وزير جي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 26

آصف علي زرداري پاران لاهور ۾ جلسو ڪرڻ جو فيصلو

پارٽي جي ضلعي صدر اسلم گل پاران شهر جي مختلف علائقن جو دورو

جلسي جي تاريخ جو اعلان جلد ڪيو ويندو : اسلم گل

لاهور (م ر د) پاڪستان پيپلز پارٽي جي شريڪ چيئرمين ۽ اڳوڻي صدر آصف علي زرداري لاهور ۾ جلسو ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي.پيپلز پارٽي پنجاب /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 29

پي ٽي آءِ نو مئي تي جيڪو ڪيو اهو پاڪستان مٿان حملو هو: وزيراعظم

ٽي آءِ چيئرمين جو مُلڪ ۾ انساني حقن جي پڇڪڙين ۽ سياسي احتجاج کي دٻائڻ جو الزام ورغلائيندڙ آهي : شهباز شريف

پي ٽي آءِ چيئرمين ڄاڻي واڻي عالمي ۽ مقامي طور ماڻهن کي وڏي مهارت سان ورغلائي رهيو آهي

انساني حقن جي پڇڪڙي روڪڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪئي پئي وڃي، 9 مئي جي ڏوهن ۾ ملوث جوابدارن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي

اسلام آباد (م ر د) وزيراعظم شهباز شريف آهي ته پي ٽي آءِ چيئرمين جو ملڪ ۾ انساني حقن جي پڇڪڙين ۽ سياسي احتجاج کي دٻائڻ جو الزام ورغلائيندڙ آهي، نو مئي جي واقعن جي سمورن ذميوارن کي قانون پٽاندڙ سزا ملي رهي آهي/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 03

سنڌ ڪابينا: ڊاڪٽرز جي ترقين، بدين اسپتال جو نالو تبديل ڪرڻ سميت اهم فيصلن جي منظوري

وڏي وزير مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ سنڌ ڪابينا جو اجلاس ٿيو، جنهن ۾ مختلف فيصلن جي منظوري ڏني وئي

س ۾ صوبائي وزير شرجيل ميمڻ، ناصر شاهه، مڪيش ڪمار، صلاحڪار، ايڊووڪيٽ جنرل سنڌ، چيف سيڪريٽري سنڌ ۽ ٻيا لاڳاپيل آفيسر شريڪ ٿيا

سنڌ ڪابينا سول اسپتال بدين کي ڊاڪٽر سڪندر منڌرو جي نالي سان منسوب ڪرڻ جي منظوري ڏئي ڇڏي

ڪراچي(رپورٽر) وڏي وزير مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ سنڌ ڪابينا جو اجلاس ٿيو، جنهن ۾ مختلف فيصلن جي منظوري ڏني وئي اهياجلاس ۾ صوبائي وزير شرجيل ميمڻ، ناصر شاهه، مڪيش ڪمار، صلاحڪار، ايڊووڪيٽ جنرل /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 07

پرڏيهي وزير بلاول جي عراق جي راڄڌاني بغداد ۾ عراقي صدر عبداللطيف جمال سان ملاقات

پاڪستان ۽ عراق لاڳاپن کي نئين بلندين تي وٺي وڃڻ اسان جي ترجيح آهي: بلاول جو ٽوئيٽ

عراقي وزيراعظم محمد شياع السوداني سان ملاقات جي موقعي تي ٻه طرفي واپار وڌائڻ، گڏيل وزارتي ڪميشن جوڙڻ تي غور ڪيو ويو

نجف، (م ر د) پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري عراق جي ٽن ڏينهن جي دوري جي موقعي تي عراق جي راڄڌاني بغداد ۾ عراقي صدر عبداللطيف جمال ۽ عراقي وزيراعظم محمد شياع السوداني سان ملاقات ڪئي. عراقي صدر سان ملاقات ڪانپس پرڏيهي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 33

ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪري ڇڏيو

والدين کي گهرجي ته هو صحت کاتي جي ٽيمن سان تعاون ڪن: محمد عباس بلوچ

مهم کي ڪامياب بنائڻ لاءِ سمورا گهربل انتظام مڪمل ڪيا ويا آهن: ڪمشنر

فوڪل پرسن اي پي آئي ڊاڪٽر الله بخش راڄپر، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر رياض شاهه ۽ ٻيا گڏ هئا

نوابشاهه: ڪمشنر محمد عباس بلوچ ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪري رهيو آهي

نوابشاهه (رپورٽر) ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ڊويزن محمد عباس بلوچ ڊپٽي ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ڪنول نظام سان گڏجي ماءُ ۽ ٻار جي صحت مرڪز نوابشاهه ۾ ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪيو ان موقعي تي ڪمشنر محمد عباس بلوچ چيو ته سنڌ حڪومت پاران ماءُ ۽ ٻار کي مختلف بيمارين کان بچائڻ لاءِ حفاظتي ٽڪن جي 12 ڏينهن واري مهم اڄ کان باقاعده شروع ڪئي وئي آهي جنهن جو مقصد ماءُ ۽ ٻار کي مختلف خطرناڪ بيمارين کان بچائڻ آهي انهي لاءِ والدين کي گهرجي ته هو صحت کاتي جي ٽيمن سان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 08

اقليتي برادري اسان جي معاشري جو لازمي حصو آهي: گيانچند ايسراڻي

پنهنجي تي پيل طبقن کي پارليمينٽ ۽ مڪاني ادارن ۾ نمائندگي ڏيڻ جون مثاليون قائم ڪيون آهن

جيستائين اقليتي جي نمائندگي جو تعلق آهي پاڪستان پيپلز پارٽي ان کي قومي وهڪري ۾ آندو آهي

تعليم ۽ صحت جي شعبن ۾ ان جو بي مثال ڪردار رهيو آهي: اقليتي معاملن وارو صوبائي وزير

ڪراچي (رپورٽر) اقليتي معاملن واري صوبائي وزير گيانچند ايسراڻي چيو آهي ته پاڪستان پيپلز پارٽي جي حڪومت اقليتن جي حقن کي پنهنجي ايجنڊي ۾ مٿانهون لسٽ تي رکندي آهي. هن چيو ته اقليتي ملڪ جي تعمير ۽ ترقي ۾ بي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 13

تحريڪ انصاف جي سنڌ اسيمبلي ميمبر ملڪ شهزاد اعوان به پارٽي ڇڏڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو

شرپسند عنصرن جو واسطو ڪنهن به جماعت سان هجي، انهن کي عبرتناڪ سزا ملڻ گهرجي : شهزاد اعوان

مون کي پنهنجي فوج تي سدائين فخر رهيو آهي، شهيدن جي يادگارن جي بي حرمتي ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪنداسين

ڪڏهن سوچيو به نه هو، پارٽي چيئرمين سدائين نندن ڀائرن جيان عزت ڏني، سنڌس ٿورا ميڃان ٿو

ڪراچي (م ر د) تحريڪ انصاف جي سنڌ اسيمبلي ميمبر ملڪ شهزاد اعوان به پارٽي ڇڏڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو ڪراچي پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي ملڪ شهزاد اعوان چيو ته شرپسند عنصرن جو واسطو ڪنهن به جماعت سان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 17

Reclaiming The Space:
Reading The Constitution from Women's Perspective
June 5-6, 2023
PIPS

اسلام آباد: قومي اسيمبلي جو اسپيڪر راجا پرويز اشرف تقريب کي خطاب ڪري رهيو آهي

عربي سمنڊ ۾ طوفان

جو خدشو، سنڌ متاثر

ٿي سگهي ٿي

ڪراچي (م ر د) موسمياتي تجزيي نگار جواد ميمڻ عربي سمنڊ ۾ سامونڊي طوفان ٺهڻ جو خدشو ظاهر ڪري ڇڏيو جواد ميمڻ موجب ڏکڻ عربي سمنڊ ۾ هوا جو گهٽ دٻاءُ بڻجي رهيو آهي، جنهن سبب 10 يا 11 جون تي اهو هوا جو گهٽ دٻاءُ شدت اختيار ڪري سائيڪلون بڻجي سگهي ٿو هن ٻڌايو ته ان طوفان سان سنڌ، بلوچستان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 20

ايندڙ وفاقي بجيٽ ۾ امپورٽڊ لگزري آئٽمز تي ٽيڪس وڌائڻ جي تجويز سامهون اچي وئي

100 ڊالر کان وڌيڪ ماليت جي موبائل تي ڊيوٽي وڌڻ جو امڪان آهي: ذريعا

مني بجيٽ جيڪا فيبروري ۾ آندي وئي هئي، ان کي ايندڙ مالي سال لاءِ جاري رکيو ويندو

500 ارب رپين جا ٽيڪس ان سان لڳندا. جڏهن ته 200 ارب جا نوان ٽيڪس لڳايا ويندا

اسلام آباد (م ر د) ايندڙ وفاقي بجيٽ ۾ امپورٽڊ لگزري آئٽمز تي ٽيڪس وڌائڻ جي تجويز سامهون آئي آهي، مهانگيون امپورٽڊ موبائلون وڌيڪ مهانگيون ٿي وينديون بجيٽ 24-2023 جون تياريون آخري مرحلي ۾ آهن. ذريعن موجب 100 ڊالر کان وڌيڪ ماليت جي موبائل تي ڊيوٽي وڌڻ جو امڪان آهي. مني بجيٽ جيڪا فيبروري ۾ آندي وئي هئي، ان کي ايندڙ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 21

ٺٽي ۾ سنڌياڻي تحريڪ ۽ ٻين جي ريلي، رسول بخش پليجي کي ڀيٽا پيش

سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ طرفان جنگشاهي کان وٺي موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي وئي

ريلي ڪانپوءِ ڪارڪنن رسول بخش پليجو جي مزار تي گلن جي چادر چاڙهي کيس سلامي ڏني

رسول بخش پليجي صاحب هميشه پراڻين ۽ فرسوده روايتن کي ٽوڙي نيون روايتون قائم ڪيون : سياني ڏاهري

ٺٽو(رپورٽر) سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ جي ڪارڪنن موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي پنهنجي عظيم قائد رسول بخش پليجي صاحب کي ڀيٽا پيش ڪئي. سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ طرفان جنگشاهي کان وٺي عوامي تحريڪ جي سربراهه قائد انقلاب محترم رسول بخش پليجي صاحب جي آخري آرام گاهه تائين موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 25

ٺٽو: سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ ڪارڪنن پاران موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي پئي وڃي

مودي سرڪار جون ڪوششون

ناڪام، ڀارت کان آزادي ۽ ڌار وطن

لاءِ سکن جو سڊني ۾ ريفرنڊم

سڊني(م ر د) آسٽريليا جي شهر سڊني ۾ خالصتان جي آزادي لاءِ ريفرنڊم ڪرايو ويو جنهن ۾ ايڪيهه هزار کان وڌيڪ سکن خالصتان جي قيام لاءِ ووٽ ڪاسٽ ڪيو پرڏيهي ميڊيا موجب، ريفرنڊم ڪرائڻ لاءِ سمورين پارٽي ڪوششون هڪ ڀيرو ٻيهر ناڪام ثابت ٿيون جنهن بعد اهو آسٽريليا ۾ خالصتان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 30

لطيف جو پارکو ۽ قومپرست اڳواڻ محمد مٺل حيدري جي پهرئين ورسي ملهائي وئي

نيوجتوئي پرسان مٺل حيدري ڳوٺ ۾ جسقم آريسر ۽ مٺل حيدري يادگار ڪاميٽي پاران تقريب

بهترين استاد ۽ ڌرتي امڙ جو باشعور قلم ڌڻي هوجنهن پنهنجي قلم کان تلوار جو ڪم ورتو: ساجاهه ونڊ

مٺل حيدري سائين جي ايم سيدجو پيغام سنڌ جي جهر جهنگ ۽ واهڻ وستي پهچايو: سرمد ميرائي ۽ ٻيا

نوشهروفيروز (رپورٽ:منظور ملڪ) نوان جتوئي پرسان ڳوٺ مٺل حيدري چانڊيو ۾ صحافي، قوم پرست، ليکڪ، استاد، شاهه سائين جي پارکو محمد مٺل حيدري چانڊيو جي پهرين ورسي ملهائي وئي، جنهن جي صدارتي خطاب ڪندي جسقم /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 01

نوشهروفيروز: قومپرست اڳواڻ محمد مٺل حيدري چانڊيو جي ورسي ملهائي پئي وڃي

دوڙ يوسي سومرخان جمالي 5 چڪ ۾ وٽرنري اسپتال ڪيترن ئي سالن کان لاوارث بڻيل

ست ميل (رپورٽر) تعلقه دوڙ يوسي سومر خان جمالي 5 چڪ ۾ وٽرنري اسپتال ڪيترن سالن کان لاوارث بڻيل آهي خبر موجب يوسي سومرخان جمالي ۽ ڀرپاسي وارن علائقن جي مالوند ماڻهن کي سهولت فراهم ڪرڻ لاءِ 5چڪ ۾ هڪ وٽرنري اسپتال جي بلڊنگ تعمير ڪيو ويو ڪيئي سال گذرڻ جي باوجود اسپتال کي ڪر/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 02

ڏوڪري ۾ پاڻي جي کوٽ برقرار، ايريگيشن کاتي پاران سونهري ريگوليٽر ۾ پاڻي نه پهچي سگهيو

ڏوڪري تعلقي ۾ هزارين ايڪڙن تي ساريالو فصل پاڻي جي کوٽ سبب پوکجي نه سگهيو آهي: آبادگار

غلام حسين سولنگي، نثار احمد چنه، علي بخش، يوسي وڪڙو چيئرمين شڪيل احمد سولنگي مظاهرو ڪيو

هاڻي ايريگيشن کاتو پاڻي نه ڇڏي آبادگارن کي لکين روپين جو نقصان پهچائي رهيا آهن: مظاهرين جون ڳالهيون

ڏوڪري(رپورٽر) ڏوڪري تعلقي ۾ پاڻي جي کوٽ برقرار، ايريگيشن کاتي پاران سونهري ريگوليٽر ۾ پاڻي نه پهچي سگهيو، آبادگارن جو احتجاج، ڏوڪري تعلقي ۾ هزارين ايڪڙن تي ساريالو فصل پاڻي جي کوٽ سبب پوکجي نه سگهيو /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 03

خانواهڻ ۾ سول سوسائٽي سميت مختلف برادرين پاران صدام لاشاري جي قتل خلاف احتجاج

صدام لاشاري جي قتل ۽ هنگورجا مان اغوا ٿيل نينگر جعفر پٽوجي بازيابي لاءِ احتجاج ڪيو ويو

سيد جاني شاهه، غلام حسين چانگ، بچل هنگورو، قاضي اياز عالم، ظفر گهانگهرو پاران مظاهرو

هنگورجا مان اغوا ٿيل نينگر کي اغوا ٿئي اڍائي مهينا گذري ويا آهن پوليس بازياب ڪرائي نه سگهي

خانواهڻ (رپورٽ:عاجز امتياز نوح پوٽو) سياسي، سماجي ۽ سول سوسائٽي سميت مختلف برادرين، اديبن ۽ صحافين پاران ٿل جي سوشل ورڪر صدام لاشاري جي ناحق قتل ۽ هنگورجا مان اڍائي مهينا اڳ اغوا ٿيل نينگر جعفر پٽوجي بازيابي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 04

خانواهڻ: صدام لاشاري واقعي خلاف سماجي اڳواڻ احتجاج ڪري رهيا آهن

ڪنڌڪوٽ ۾ الينس انٽرنيشنل ينگ سوشل رفارمرس طرفان سيمينار منعقد

ڪنڌڪوٽ (رپورٽر) ڪنڌڪوٽ ۾ الينس انٽرنيشنل ينگ سوشل رفارمرس جي طرفان ۽ اسپورٽس يوٿ ۽ افيئر ڊپارٽمنٽ گورنمنٽ سنڌ جي تعاون سان الحافظ شادي حال ۾ بهتر نوجوان ۽ بهتر پاڪستان جي نالي سان سيمينار منعقد پرگرام جو آغاز ڪلام پاڪ جي تلاوت سان ٿي جيف آرگنائيزر اعجاز علي گولو شرڪت /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 05

شهدادڪوٽ شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي وڌندڙ واقعن خلاف آل پارٽيز ڪانفرنس منعقد

شهر ۾ وڌندڙ بد امني . اسٽريٽ ڪرائيم . موبائلن جي ڦرلٽ موٽر سائيڪلن جون چوريون وڌڻ تي ڪاوڙ

اي سيڪشن پوليس شهر ۾ ڌوهارين کي کليل ڇوٽ ڏيئي ڇڏي آهي، پوليس واقعن جي ذميوار آهي: ساجاهه ونڊ

ذميواري کي محسوس ڪندي اي سيڪشن پوليس خلاف لڳاتار جدوجهد جو مرحلو هلائڻ جو فيصلو ڪيو ويو

شهدادڪوٽ (ڊ ر) شهدادڪوٽ شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي وڌندڙ واقعن خلاف اسلامي تحريڪ شهدادڪوٽ پاران آل پارٽيز ڪانفرنس (اي پي سي) ڪوٺائي وئي. تحريڪ شروع ڪرڻ جو اعلان. شهدادڪوٽ ۾ اسلامي تحريڪ پاران شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي واقعن ۽ سيد غلام سرور شاهه نقوي جي بيٺل موٽر سائيڪل چوري واري واقعي خلاف شهر جي امام/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 06

نوشهروفيروز ۾ صوبائي وزير ماحوليات جي هدايتن تي گدلاڻ جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان ريلي

ڊائريڪٽر جنرل سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي نعيم احمد مغل جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي گشت ڪيو ويو

هاءِ اسڪول ڪنڊيارو کان حيدري چوڪ تائين ماحولياتي گدلاڻ جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان ريلي ڪڍي وئي

پلاسٽڪ جي وڌندڙ استعمال سبب ماحولياتي آلودگي خطرناڪ حد تائين وڌي رهي آهي: ريلي ڪي اڳواڻن جون ڳالهيون

نوشهروفيروز (رپورٽ:منظور ملڪ) صوبائي وزير ماحوليات، موسمياتي تبديلي ۽ ساحلي ترقي، بورڊز ۽ يونيورسٽيز محمد اسماعيل راهو ۽ ڊائريڪٽر جنرل سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي (SEPA)نعيم احمد مغل ۽ سيپا شهيد/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 07

Beat Plastic Pollution
WORLD ENVIRONMENT DAY
ماحول
نوشهروفيروز: ماحول جي عالمي ڏينهن جي موقعي تي نڪتل ريلي جو ڏيک

جهمپير ۽ ان جي آسپاس جي علائقن ۾ چوپائي مال ۾ وچرندڙ بيماري سبب پريشانيون

ٺٽو(رپورٽر) جهمپير ۽ ان جي اسپاس جي علائقن ۾ چوپائي مال ۾ وچرندڙ بيماريون ڦهلجڻ ڪري مال مرڻ لڳو پاڳيئن ڪي مٿي تي هٿ اچي ويا، چوپائي مال جي پالنا کاتي ڪوبه تحرڪ نه ورتو ان سلسلي ۾ جهمپير ۽ ان جي اسپاس جي علائقن ڪڏايون، امير پير، گهنڊڙي، لطيف چانگ، ڳوٺ علي محمد سومرو، ڦوٽو درس، /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 08

شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي ملازمن جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي پاران احتجاجي مظاهرو

صحت کاتي جي پيرا ميڊيڪل عملي پاران جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي مظاهرو ڪيو ويو

پروفيشنل الائونس نه ملڻ ڊاڪٽرن جو پروموشن نه ٿيڻ خلاف ٻانهن ۾ ڪاريون پٽيون ٻڌي ريلي ڪڍي وئي

سنڌ حڪومت 2011 کان وٺي صحت کاتي جي ملازمن جا مسئلا حل نه پئي ڪري: اظهر سيال، رياض پٽو

شهدادڪوٽ (ڊ ر) شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي ملازمن جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي مطالبن جي مڃتا لاءِ او پي ڊي جو بائيڪاٽ ڪري احتجاج ڪيو ويو. شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي پيرا ميڊيڪل عملي پاران جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي سروس اسٽڪچر، پروفيشنل الائونس نه ملڻ ڊاڪٽرن جو پروموشن نه ٿيڻ خلاف ٻانهن ۾ ڪاريون پٽيون ٻڌي او پي ڊي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 09

خانڳڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي کوٽ خلاف آبادگارن جي ريلي

ٻمبلي واهه، لٽ مائينر، مبارڪپور مائينر، مهرو واهه، بخاري مائينر ۾ پاڻي جي کوٽ برقرار

خانڳڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي کوٽ سبب آبادگار فصل پوکي نه سگهيا آهن: مظاهرين

هزارين ايڪڙ زمين بنجر بڻجي رهي آهي جاڻايل واهن ۾ پاڻي جي هٿرادو کوٽ پيدا ڪئي وئي آهي

خانپورمهر(آفتاب سيال) خانڳڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي کوٽ خلاف آبادگارن جي ريلي خانپورمهر جي ٽروباغ چوڪ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو، خانڳڙهه سب ڊويزن جي واهن ٻمبلي واهه، لٽ مائينر، مبارڪپور مائينر، مهرو واهه، بخاري مائينر ۾ پاڻي جي کوٽ خلاف آبادگارن شاهپورمهر کان ريلي ڪڍي خانپورمهر جي ٽروباغ روڊ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ان مرقعي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 10

خانپورمهر: خانڳڙهه سب ڊويزن جي واهن ۽ شاخن ۾ پاڻي کوٽ خلاف آبادگار احتجاج ڪري رهيا آهن

شاهه لطيف لوڪل گورنمينٽ ايمپلائيز يونين يونٽ ڪنڊيارو جو اجلاس ٿي گذريو

ڪنڊيارو (رپورٽر) شاهه لطيف لوڪل گورنمينٽ ايمپلائيز يونين يونٽ ڪنڊيارو جو اجلاس ٿي گذريو اجلاس ۾ يونٽ ڪنڊيارو جي سرپرست اعلي اياز حسين چنو يونٽ ڪنڊيارو جي صدر حسنين احمد جوکيو پريس سيڪريٽري عرفان علي سومرو سميت يونين جي ٻين عهديدارن ۽ ميمبرن شرڪت ڪئي اجلاس ۾ ملازمن جا جائز /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 11

شهدادڪوٽ ۾ 5 جون ماحوليات جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان سماجي تنظيم پاران ريلي

تعلقه اسپتال کان جمع خان ڪرل چوڪ تائين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي ريلي ڪڍي گشت ڪيو ويو

غفار پندراڻي، ايم ايس ڊاڪٽر صديق کهاوڙ، ڪي بي منگي، رياض پٽو، وهاب پندراڻي جي اڳواڻي ۾ گشت

پنهنجي ماحول کي انسان دوست بڻائڻ لاءِ انفرادي ۽ اجتماعي ڪردار ادا گهرجي: سماجي اڳواڻن پاران ڳالهيون

شهدادڪوٽ (شاهد اعوان) شهدادڪوٽ ۾ 5 جون ماحوليات جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان سماجي تنظيم اين ڊي ايس پاران پاٿ فائينڊر جي تعاون سان تعلقه اسپتال کان جمع خان ڪرل چوڪ تائين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي غفار پندراڻي، ايم ايس ڊاڪٽر صديق کهاوڙ، ڪي بي منگي، رياض پٽو، وهاب پندراڻي، رضيه چانڊيو شائسته پندراڻي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي، /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 12

سکر جي سنڌو درياهه جي ٻيٽ ۾ قائم قديمي سادو ٻيلا تيرٿ ۾ ميلو شروع

هزارن جي تعداد ۾ هندو برادري سان تعلق رکندڙ مردعورتون ۽ ٻارڙا پهچي ويا

مهاراج جو 160 هون ساليانو ميلو ٻئي ڏينهن به سادو ٻيلا تيرٿ آستان تي جاري رهيو

سکر (رپورٽ .امداد علي گل ڪلوڙ)سکرجي سنڌو درياهه جي ٻيٽ ۾ قائم قديمي سادو ٻيلا تيرٿ آستان ۾ بابا بنکنڊي مهاراج جو 160 هون ميلو ٻئي ڏينهن به جاري،هزارن جي تعداد ۾ هندو برادري سان تعلق رکندڙ مردعورتون ۽ ٻارڙا پهچي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 14

ناروشاهه رورل هيلٿ سينٽر ۾ معصوم نينگر علاج نه ٿيڻ جي ڪري تڙپي تڙپي فوت

معصوم نينگر اسد پٽ حسن سيال ٽيوب ويل مشين ڪرڻ سبب سخت زخمي ٿي پيو

ڊاڪٽر ۽ عملو موجود نه هجڻ ڪري نينگر زخمن جا سور نه سهندي تڙپي تڙپي فوت ٿي ويو

نوشهروفيروز(رپورٽ:منظور ملڪ) ناروشاهه رورل هيلٿ سينٽر ۾ معصوم نينگر علاج نه ٿيڻ جي ڪري تڙپي تڙپي فوت ٿي ويو وارثن جو ايم ايس ۽ ڊيوٽي انچارج خلاف احتجاج ڪاروايي ڪرڻ جو مطالبو ناروشاهه پرسان ڳوٺ ساجن سيال جو رهواسي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 15

نوشهروفيروز: ڳوٺ ساجن سيال واسي رورل هيلٿ سينٽر خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

آل پاڪستان واپڊا هائيڊرو اليڪٽرڪ ورڪرز يونين سکر پاران احتجاجي مظاهرو

جميل احمد ٻرڙو جي بازيابي لاءِ احتجاجي اجلاس بعد سيپڪو ڊويزنل پاران مظاهرو ڪيو ويو

ريجنل وائيس چيئرمين سيد زاهد حسين شاهه، ڏاڏا ديدار حسين، عقيل احمد دايو جي اڳواڻي ۾ ريلي

سکر (رپورٽ .امداد علي گل ڪلوڙ) آل پاڪستان واپڊا هائيڊرو اليڪٽرڪ ورڪرز يونين سکر پاران سيپڪو ملازم جميل احمد ٻرڙو جي بازيابي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 18

گهوٽڪي جو نوجوان پنجاب جي شهر اوڪاڙا ۾ ٽرين مان ڪري فوت ٿي ويو

25 سالا نوجوان نويد احمد پيو ٽرين ۾ بسڪٽ، بوتلون وڪرو ڪري گذر ڪندو هيو

نويد احمد جو لاش پنجاب ريلوي پوليس ضروي ڪاروائي بعد گهوٽڪي ڏانهن روانه ڪري ڇڏي

عادلپور(رپورٽ:اسلم مهر) عادلپور جو نوجوان پنجاب جي شهر اوڪاڙا ۾ ٽرين مان ڪري فوت ٿي ويو 25 سالا نوجوان نويد احمد پيو ٽرين ۾ بسڪٽ، بوتلون ۽ ٻارڙن جون شيون وڪڻي پنهنجي گهر جو گذر سفر ڪندو هو نوجوان نويد احمد/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 20

خانپورمهر ويجهو ڳوٺ سخيرو ملڪ ۾ زمين ۾ وڻ ڪرڻ تان جهيڙو، 6 زخمي

ملڪ ۽ پتافي برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، ٽن عورتن سميت 6 ڄڻا زخمي ٿي پيا

محمد بخش ملڪ، صحبت ملڪ، احمد، مائي گل خاتون، گل پري ،مائي آسم ملڪ زخمي

خانپورمهر(رپورٽ:آفتاب سيال) خانپورمهر ويجهو ڳوٺ سخيرو ملڪ ۾ زمين ۾ وڻ ڪرڻ تان ملڪ ۽ پتافي برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، ٽن /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 22

خانپورمهر: ڳوٺ سخيرو ملڪ واسي انصاف لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

مهانگائي، غربت ۽ بيروزگاري هر ڪنهن لاءِ مسئلا پيدا ڪري ڇڏيا آهن: خبيب تسليم

سنڌ ۾ تعليمي خرچ نه هجڻ سبب 2 ڪروڙ کان وڌيڪ ٻارڙا تعليم پرائڻ کان محروم آهن

اسڪولن ۾ ڪتاب، اسڪول بيگز، ڪاپيون نه هجڻ سبب ٻارڙا احساس ڪمتري جو شڪار آهن

سکر (رپورٽ .امداد علي گل ڪلوڙ) شيڊ ويلفيئر ايسوسي ايشن جي اڳواڻ خبيب تسليم چيو آهي ته مهانگائي، غربت ۽ بيروزگاري هر ڪنهن لاءِ مسئلا پيدا ڪري ڇڏيا آهن ٻارن جي تعليم به والدين تي بار بڻجي رهي آهي تعليمي خرچ/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 25

جوهي شهر مستوئي محلي جي رهواسڻ پاران مڙس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو

مسمات فوزيه پنهنجي امڙ پير سن عورت امام زادي سان گڏ جي احتجاجي مظاهرو ڪيو

نذير عرف مور جي تشدد ۽ تيزاب هاري جان کان مارڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهيو آهي: عورت

جوهي (رپورٽر) جوهي شهر مستوئي محلي جي رهواسڻ مسمات فوزيه پنهنجي امڙ پير سن عورت امام زادي سان گڏ جي پنهنجي مڙس نذير عرف مور جي تشدد ۽ تيزاب هاري جان کان مارڻ جون ڌمڪيون ڏيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 26

جوهي: مستوئي محلا واسي عورت امڙ سان گڏجي مڙس خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

رسول بخش پليجي کي سنڌ مان پورهيت عوام ورسي تي ڀيٽا پيش ڪندا: رحمان نهڙيو

قوم جي عظيم انقلابي اڳواڻ رسول بخش پليجي کي جنگشاهي ۾ گڏ ٿي سرخ سلام پيش ڪندا

عوامي تحريڪ جي اڳواڻن رحمان نهڙيو مارو قاسماڻي پارو ڪولهي ۽ ٻين ٺٽون ڪوٽ ۾ دعوتون ڏنيون

ٺٽون ڪوٽ (رپورٽر) 7 جون سنڌ جو قومي ڏينهن آهي ان موقعي تي سموري سنڌ مان پورهيت عوام سنڌي قوم جي عظيم انقلابي اڳواڻ رسول بخش پليجي کي جنگشاهي ۾ گڏ ٿي سرخ سلام پيش ڪندا اڄو ته هڪ ڏينهن لاءِ پنهنجا /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 29

ڪنڌڪوٽ واپڊا هيڊرو يونين لاڙڪاڻي ڊويزن جي سڏ تي آفيسن جي تالا بندي

اغوا ٿيل واپڊا ملازمن جميل احمد ٻرڙو، آصف آرائين جي بازيابي لاءِ مظاهرو ڪيو ويو

فقير سڪندر باحڪاڻي جي اڳواڻي ۾ آفيسن جي تالا بندي ڪري احتجاجي مظاهرو ڪيو

ڪنڌڪوٽ(غالب بلوچ) ڪنڌڪوٽ واپڊا هيڊرو يونين لاڙڪاڻي ڊويزن جي سڏ تي آفيسن جي تالا بندي ڪري احتجاجي مظاهرو ڪيو جي اغوا ٿيل واپڊا ملازمن جميل احمد ٻرڙو، آصف آرائين جي بازيابي لاءِ صبح کان احتجاجن ٻوري ضلعي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 33

پ پ پ قيادت پاران دادو ضلعي ڪائونسل لاءِ سيد محمد شاهه چيئرمين نامزد

ميونسپل ڪاميٽي دادو جي لاءِ چيئرمين پير دانش علي کي نامزد ڪيو ويو آهي

پارٽي ورڪرن ووٽرن پاران منتخب ڪيل اميدوارن کي مبارڪون ڏيڻ جو سلسلو جاري

دادو(عزيزالله خاصخيلي) پ پ پ قيادت پاران دادو ضلعي ڪائونسل لاءِ اڳوڻو ايم پي اي سيد محمد شاهه چيئرمين ۽ شير محمد چانڊيو وائيس چيئرمين جڏهن ته ميونسپل ڪاميٽي دادو جي لاءِ چيئرمين پير دانش علي ۽ وائيس چيئرمين خالد /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 34

ساهتي پرڳڻي جي شهر مورو شهر اندر گلين روڊن رستن ۾ ڊرينج سسٽم جو ڪم هلندڙ

ڪروڙن روپين جي لاڳت سان بجيٽ ۾ گهوٽالو ڪري ناقص مٽريل استعمال ڪيو پيو وڃي

ملڪ ڪالوني درس روڊ سنڌ ڪالوني ۽ ٻين ڪچين آبادين جا آيل ترقياتي ڪم نه ٿي سگهيا

ايف آءِ اي نيب اينٽي ڪرپشن سنڌ اندر ڪاروايون ڪري ڪرپٽ آفيسرن جو گهيرو تنگ ڪيو آهي

نوشهروفيروز (د ر) تازو ئي گذريل برسات بعد ساهتي پرڳڻي جي شهر مورو شهر اندر گلين روڊن رستن ۾ ڊرينج سسٽم ۽ پيورسڻ جو ڪم ٻڻ هلي رهيو آهي جڏهن ته ڪيترن ئي علائقن ۾ ڪم مڪمل ب ٿي چڪو آهي ۾ ستم ظريفي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 13

نوشهروفيروز: مختلف ڪالونين ۾ هلندڙ ترقياتي ڪمن جو ڏيک

الخدمت ميڊيڪل سينٽر ٽنڊوڄام ۾ گردي جي مريضن لاءِ طبي ڪيمپ لڳائي وئي

ٽنڊوڄام (رپورٽر) الخدمت ميڊيڪل سينٽر ٽنڊوڄام ۾ گردي جي مريضن لاءِ هڪ ڏينهن واري مفت طبي ڪيمپ لڳائي وئي خبر موجب ٽنڊوڄام جي الخدمت ميڊيڪل سينٽر ۾ هڪ ڏينهن لاءِ مفت طبي ڪيمپ لڳائي وئي جنهن ۾ گردي جي بيماري جي ماهر ڊاڪٽر ذوالفقار قائم خاني مريضن جي مفت چڪاس ڪئي ، دعوائون /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 16

خيرپور پوليس جو ڌوهارين سان مبينا مقابلو، 10 لک انعام يافته ٻه ڌوهاري گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

سوپوديرو ٿاڻي جي حد سگيون لنڪ روڊ تي ڌوهارين سان مبينا مقابلو ٿي پيو جنهن ۾ گرفتاريون ٿيون

پوليس ڌوهاري فرحان رند پسٽل سان ۽ نفيس عرف پپو رند ڪلاشنڪوف سان گرفتار ڪري ورتو آهي: ذريعا

خيرپور (رپورٽر) خيرپور پوليس جو ڌوهارين سان مبينا مقابلو، 10 لک انعام يافته ٻه ڌوهاري گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪيس داخل. تفصيل موجب خيرپور پوليس سوپوديرو ٿاڻي جي حد سگيون لنڪ روڊ تي ڌوهارين سان مبينا مقابلو ٿي پيو ايس ايڇ او ٿاڻي سوپوديرو امير علي چانگ مطابق سگيون لنڪ روڊ تي ڌوهه جي ارادي سان بيٺل ڌوهارين سان مخفي اطلاع ملڻ تي مقابلو/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 17

سرحد پرسان پوليس چڙهائي بعد، زمين جي معاملي تان ٻن ڌرين ۾ چڪتاڻ، هڪ ڌر جو احتجاج

هڪ ڌر جو ٻئي ڌر خلاف پاڪ ڪتاب کڻي احتجاج، پوليس اهلڪار ڌر مٿان زمين مٿان قبضي جا الزام

ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي پيرسن گورو عرف گهرام مهر، علي عباس، مولابخش، مائي عورن احتجاج ڪيو

فرمان، جان محمد، عبدالمجيد، ۽ ٻين اسانجي 30 ويسا زمين مٿان زبردستي قبضو ڪيو آهي: مظاهرين جو الزام

سرحد(غلام عباس مهر) سرحد پرسان پوليس چڙهائي بعد، زمين جي معاملي تان ٻن ڌرين ۾ چڪتاڻ هڪ ڌرجو ٻئي ڌرخلاف پاڪ ڪتاب کڻي احتجاج. پوليس اهلڪار ڌر مٿان زبردستي زمين مٿان قبضي جا الزام، انصاف نه ٿيڻ جي صورت ۾ پاڻ کي باهه ڏئي ساڙڻ جو چتاءُ، خبرموجب سرحد پرسان ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي پيرسن گورو عرف گهرام مهر، علي عباس، مولابخش، /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 19

سرحد: ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي احتجاج ڪري رهيا آهن

بدين ۾ اٽي جو اگهه ته آسمان سان ڳالهيون ڪرڻ لڳو، اختياريون خاموش تماشائي بڻيل

بدين (رپورٽر) بدين ۾ اٽي جو اگهه ته آسمان سان ڳالهيون ڪرڻ لڳو ۽ فارمي مرغي جي گوشت جا من پسند اگهه مقرر. مختلف ڪاڌي پيتي جي شين جي ريٽ ۾ فرق. عارضي طور چارج وٺندڙ ڊپٽي ڪمشنر بدين ڪوبه نوٽيس نه ورتو. پرائس ڪنٽرول انتظاميه اگهور ننڊ ستل. شهر ۾ ڪاڌي پيتي جي شين جا اگهه آسمان سان ڳالهيون /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 21

دادو ۾ ڊسٽرڪٽ هاءِ ويز روڊس ۾ 75 ڪروڙ روپين جون 121 ترقياتي اسڪيمون بااثرن حوالي

اسڪيمون بااثر ٺيڪيدارن ۽ سياسي ماڻهن کي غير قانوني طور ٺيڪا ڏيڻ جو انڪشاف ٿيو آهي

هاءِ ويز روڊس ۾ غير قانوني طور ٺيڪا ۽ چار پنج ڪمپنين کي رشوت عيوض وڌي ريٽ تي ڏئي ڇڏيا

عدالت لاڳاپيل عملدارن کي نوٽيس جاري ڪندي 8 جون 2023 تي رڪارڊ سميت عدالت ۾ طلب ڪري ورتو

دادو(ن سنڌيار) دادو ۾ ڊسٽرڪٽ ويز روڊس ۾ 75 ڪروڙ روپيا هاءِ جون 121 ترقياتي اسڪيمون بااثر ٺيڪيدارن ۽ سياسي ماڻهن کي غير قانوني طور ٺيڪا ڏيڻ جو انڪشاف ٿيو آهي اهڙي عمل خلاف ٺيڪيدارن عدالت جو در کڙڪايو 8 جون تي عملدار سيشن ڪورٽ طلب. ڊسٽرڪٽ هاءِ ويز ڊويزن دادو پاران 16 مئي 2023 تي 121 ترقياتي اسڪيمن جن ۾ دادو/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 23

ٽنڊو مستي لڳ ڳوٺ ٽنڊو مستي ريلوي واسي خاصخيلي برادري پاران احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ جي بااثر وڏيري ۽ ڪوٽڏيجي پوليس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

ڪومل ڌيءَ گاجي خان کي زبردستي اغوا ڪري زبردستي نڪاح مٿان نڪاح ڪري ڇڏيو: الزام

نوٽيس وٺي شفاف نموني انڪوائري ڪرائي اسان کي انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي: ڳالهيون

ٽنڊو مستي (رپورٽر)ٽنڊو مستي لڳ ڳوٺ ٽنڊو مستي ريلوي واسي خاصخيلي برادري جي عورتن جو ٻارڙن سميت ڳوٺ جي بااثر وڏيري ۽ ڪوٽڏيجي پوليس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاجي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 24

ٽنڊو مستي: ڳوٺ ٽنڊو مستي واسي عورتون بااثر خلاف احتجاج ڪري رهيون آهن

خيرپور بنگلي شهر جي رهواسڻ سلمي شاهه پاران پيار جي پرڻي بعد احتجاجي مظاهرو

خيرپور (رپورٽر) خيرپور بنگلي شهر جي رهواسڻ سلمي شاهه خيرپور شهر جي رهواسي مدد علي اڄڻ سان سکر جي عدالت ۾ پيار جو پرڻو ڪري ڇڏيو پيار پرڻو ڪندڙ جوڙي صحافين آڏو داٺهيندي چيو ته 18 ڏينهن اڳ اسان سکر جي عدالت ۾ رضا خوشي سان پيار جو پرڻو ڪيو آهي جنهن تان ناري سلمي جا وارث ڌمڪيون ڏئي پيا آهن ڪوٽڏيجي ٿاڻي تي ناري کي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 27

سکر پوليس جي اهلڪارن جا هڪ ئي رات ۾ 2 الڳ الڳ مبينا مقابلا، 2 ڌوهاري گرفتار

زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ، ساڄي ٽنگ ۾ گوڏي هيٺان گولي هڻڻ وارو رڪارڊ برقرار

سکر ايئرپورٽ ٿاڻي جي حد بچاءُ بند وٽ پوليس ۽ ڌوهارين وچ ۾ مقابلو ٿي پيو: ايس ايس پي ترجمان

پوليس جي جوابي ڪارروائي ۾ هڪ ڌوهاري غلام شبير ميراڻي کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري ورتو

سکر (رپورٽ .امداد علي گل ڪلوڙ) سکر پوليس جي توبچي اهلڪارن جا هڪ ئي رات ۾ 2 جدا جدا مبينا مقابلا، ٻن ڄڻن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ، ساڄي ٽنگ ۾ گوڏي هيٺان گولي هڻڻ وارو رڪارڊ برقرار، خبرموجب سکر پوليس پاران مبينا مقابلن وارو سلسلو جاري آهي، سکر پوليس جي توبچي بڻيل پوليس اهلڪارن هڪ ئي رات ۾ 2 مبينا مقابلا ڪري ٻن/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 28

ٺٽي ۽ مڪلي شهر سميت مختلف شهرن ۾ چوري جون وارداتون عروج، احتجاج

دبئي شاپنگ سينٽر جي سامهون بيٺل مڪلي جي رهواسي جي موٽر سائيڪل چوري

سيف سٽي پروجيڪٽ هيٺ لڳل سي سي ٽي وي فوٽيج ڪيمرائون لڳائڻ باوجود چوريون

شهرين غلام مصطفيٰ جي اڳواڻي ۾ ساڪرو روڊ تي مظاهرو ڪري ٽائرن کي باهيون ڏئي ڌرڻو هنيو

ٺٽو (رپورٽ:جاويد لطيف ميمڻ) ٺٽي ۽ مڪلي شهر سميت ضلعي جي مختلف شهرن ۾ چوري جون وارداتون عروج تي آهن. گذريل رات ٺٽي ضلعي جي هيڊڪوارٽر مڪلي جي غلام الله روڊ تي دبئي شاپنگ سينٽر جي سامهون بيٺل مڪلي جي رهواسي جي موٽرسائيڪل چور چوري ڪري رفوچڪر موٽر سائيڪلن جي چوري جو سلسلو لاڳيتو جاري آهي پوليس کاتي پاران سيف/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 30

ٺٽو: وڌندڙ بدامني خلاف شهري روڊ بند ڪري احتجاج ڪري رهيا آهن

عوامي تحريڪ جي مرڪزي نائب صدر پاران رسول بخش پليجي جي ورسي لاءِ دورا

ڏوڪري(رپورٽر) عوامي تحريڪ جي مرڪزي نائب صدر ايڊووڪيٽ ساجد مهيسر ، ضلعي صدر علي حسن وڪو، ذوالفقار ميراڻي ۽ علي رضا جلباڻي پاران رسول بخش پليجي جي ورسي جي تقريب ۾ شرڪت لاءِ ڏوڪري ۾ دعوتون ڏنيون عوامي تحريڪ جي وفد پاران 7 جون تي ٿيندڙ رسول بخش پليجي جي ورسي جي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 32

گوڙانو، ڏڪرچو توڙي ٿر ڪول جي سوين متاثر عورتن، ٻارڙن پاران احتجاجي مظاهرو

متاثرن ٻيهر بحالي جي واضع ۽ شفاف پاليسي نه جڙڻ، سماجي ۽ ماحولياتي اثرات لاءِ احتجاج

ماڻهن کي روزگار نه ملڻ توڙي ٻين مطالبن جي مڃتا لاءِ نهڻ اُس ۾ ڌرڻو هڻي سخت نعريبازي ڪئي

ڪمپنين زوري زبردستي ڊيم ٺاهي اسان جي زمينن کي خراب ڪيو آهي، معاملي جي جاچ ڪرائي وڃي: مطالبو

اسلام ڪوٽ (رپورٽ:صادق بجير) گوڙانو ڏڪرچو توڙي ٿر ڪول جي سوين متاثر عورتن، ٻارڙن توڙي نوجوانن زمين، روزگار جا ذريعا متاثر ٿيڻ جي مد ۾ رائلٽي نه ڏيڻ، متاثرن ٻيهر بحالي جي واضع ۽ شفاف پاليسي نه جڙڻ، سماجي ۽ ماحولياتي اثرات جي جائزي وارين تحقيقي رپورٽن پڌريون نه ڪرڻ، گوڙانو ۽ ڏڪرچو ۾ زهريلي پاڻي جي جوڙ، ڪاٿين مان نڪرندڙ زير زمين/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 31

*** روزاني سنڌيار ڪراچي سم پرنٽنگ پريس بي آر ٽاور چندريگر روڊ ڪراچي مان ڇپرائي آفيس نمبر 807 ٽريڊ ٽاور عبدالله هارون روڊ ڪراچي مان پڌري ڪئي وئي *** رابطي لاءِ: 02135650370، فيڪس: 02135650371

روزاني
سنڌيار
ايڊيٽر:
اعجاز مهر
Daily SINDHYAR
www.dailysindhyar.com

اڱارو 06 جون 2023ع

ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي 'انتظامي اهليت' جو سوال

ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي حوالي سان هر سال وانگر هن مالي سال دوران به سنڌ جي منتظمين جي ڪارڪردگي انتهائي ناقص رهي آهي. پر مجال آهي جو سنڌ جو انتظامي سربراهه معاملي جو نوٽيس وٺي لاڳاپيل وزارتن ۽ کاتن کان ڪو پڇاڻو ڪري، ويتر ان نا اهليءَ جو دفاع ڪندي تشريحون ۽ تاويلون پيش ڪيون پيون وڃن. خبرون آهن ته سنڌ حڪومت جا مختلف کاتا هلندڙ مالي سال جي 11 مهينن دوران جاري ٿيل بجيٽ جو به صرف 62 سيڪڙو خرچ ڪري سگهيا آهن. ترقياتي رٿائن لاءِ سنڌ حڪومت طرفان ڪل 459 ارب روپيا رکيا ويا هئا. جنهن مان خزاني واري کاتي 75 سيڪڙو رقم جاري ڪئي ۽ ان جاري ٿيل رقم 346 ارب رپين مان ان ترقياتي بجيٽ جي صرف 62 سيڪڙو رقم، يعني 214 ارب رپيا خرچ ٿي سگهيا.

هونئن ته سنڌ جي نامي گرامي 'پٿر هضم _ لڪڙ هضم' بيوروڪريسي جي ذات گهڻي تيزي هلي، پر اها تيزي صرف غير ترقياتي بجيٽ لاءِ آهي. ترقياتي بجيٽ ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ڪرڻ ۾ گوٽتاڻ جاري هوندي آهي. هلندڙ مالي سال دوران ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ڪرڻ جي حوالي سان سڀ کان وڌيڪ نا اهليءَ جو مظاهرو ماحوليات کاتي ڪيو. جيڪو جاري ٿيل بجيٽ جو به 31 سيڪڙو مس خرچ ڪري سگهيو آهي. ماحوليات کاتي جي اهڙي ڪارڪردگيءَ جون واڌايون ڪير وصول ڪندو؟ ان کان پوءِ ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ ۾ ٻيون ۽ ٽيون نمبر صحت ۽ تعليم کاتي جو آهي، جيڪي ترتيبوار 52 ۽ 62 سيڪڙو ترقياتي بجيٽ مس خرچ ڪري سگهيا آهن. مجموعي طور تي حساب لڳايون ته مختص ڪيل ڪل بجيٽ 459 رپين مان 214 ارب رپيا ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ٿيڻ جو مطلب آهي ته هلندڙ مالي سال جي 26 مئي تائين صرف 46 سيڪڙو رقم خرچ ٿي سگهي آهي. ٻين لفظن ۾ ائين چئجي ته سنڌ جي بيوروڪريسي جي نا اهليءَ سبب 54 سيڪڙو بجيٽ خرچ ٿي نه ٿي سگهي. جڏهن اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ ٿي نه ٿي سگهي ته اهڙي ڪارڪردگيءَ کي ڪهڙو نالو ڏجي! اسان ان راءِ جا آهيون ته ترقياتي بجيٽ خرچ نه ڪرڻ سنڌ جي ترقيءَ کي روڪڻ جي مترادف آهي. هڪ ته اڳ ئي اهي بهانا هوندا آهن ته فنڊ ناهن ۽ جڏهن فنڊ ملندا آهن ته پوءِ به انهن کي خرچ ڪرڻ ۾ نا اهليءَ جو مظاهرو ڪيو ويندو آهي. سنڌ جي منتظمين جون گڊ گورننس جي حوالي سان دعوائون اڪين تي، پر اها ڳالهه سمجهڻ جي ضرورت آهي ته حڪومتي کاتن جي مجموعي ڪارڪردگيءَ سان ئي گورننس جو پروفائل جڙندو آهي. ۽ جڏهن کاتا سڄي سال ۾ اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي اهليت نه رکندا هجن، ان ڪارڪردگيءَ سان گورننس جو ڪهڙو پروفائل جڙي ٿو. اهو سمجهڻ مشڪل نه آهي. ترقياتي بجيٽ خرچ ڪري نه سگهڻ جي نا اهلي صرف هڪڙي سال جي نه آهي، هر سال ائين ٿيندو آهي پر انهن کاتن جي ذميوارن کان پڇاڻو نٿو ڪيو وڃي. هڪ ته خزاني واري کاتي 25 سيڪڙو ترقياتي بجيٽ جاري ئي نه ڪئي، باقي جيڪا رقم جاري ڪئي ويئي اها به پوريءَ ريت خرچ نه ڪئي ويئي. سنڌ جو انتظامي سربراهه رڳو هر ٽن مهينن جي ڪارڪردگي رپورٽ وٺي ته گهٽ ۾ گهٽ اها حالت نه رهي. جيڪڏهن 'چيڪ اينڊ بئلنس' نه هوندو، خود احتسابيءَ جو طريقو نه هوندو ته ڪارڪردگي ڪيئن بهتر ٿيندي؟ اسان سمجهون ٿا ته ترقياتي بجيٽ رڳو ان ڪري نٿي خرچ ڪئي وڃي، جو بيوروڪريسي سمجهي ٿي ته ڪٿي اها احتسابي ادارن جي پڪڙ ۾ نه اچي وڃي، ڇو ته ڪرپشن جو هيراڪ اهو ڪامورڪو ڪڙم ته ڪرپشن کان پاڻ پلي نه سگهندو، ان ڪري اهو خوف ۾ ترقيءَ کي روڪي سنڌ جي عوام کي سزا ڏيئي رهيو آهي. اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ نه ڪري سنڌ جي ترقيءَ واري عمل کي روڪڻ انتهائي ڳڻتيءَ جوڳو آهي. ان ڪري سنڌ جي انتظامي سربراهه کي اهڙي ڪارڪردگيءَ جو نوٽيس وٺڻ گهرجي.

سنڌ جي تاريخ ۽ ان سان ٿيندڙ بي انصافيون

طفيل مگسي

قومي تاريخ ۽ علائقائي تاريخ وصوبائي تاريخ نويسي ٻئي الڳ الڳ بنياد تي جڙندي آهي. قومي تاريخ جيڪا بحيثيت قوم، جو گڏيل سياسي، معاشي، سماجي ۽ ارتقائي تاريخ جو احساس ڪندي آهي ۽ ان تحقيق جي نتيجي ۾ قومي هيرو تاريخ ۾ جٽي ريت اڀرن ٿا. قومي تحريڪن کي علائقائي منادن کان الڳ رکي ڪري ڏٺو ويندو آهي. جنهن ۾ قوم هڪ اهم عنصر جي طور تي اڀري ٿي. جڏهن ته علائقا ۽ قوميتون حقيقي بنياد تي هونديون آهن ان جي پيٽ ۾ علائقائي يا صوبائي تاريخ قوم، کان الڳ ٿي ڪري پنهنجي تاريخ کي قوميت جي بنيادن تي جوڙي ٿي ۽ علائقائي سياست ،معشيت ۽ ثقافتي وسماجي سرگرمين کي اجاگر ڪري ٿي. ان تاريخ نويسي ۾ صوبائي يا علائقائي شخصيتون الڳ ريت ڪان اڀرن ٿيون، ۽ انهن جا ڪارناما صوبي يا علائقي جي ماڻهن جي لاءِ فخر جو سبب هوندا آهن قومي وعلائقائي تاريخ روين ۽ لاڙن کي جنم ڏين ٿيون يعني هڪ قومي سڃاڻپ کي اڀاري ٿي ته ٻئي انهيءَ کي مضبوط ڪري ٿي. انهن ٻنهي تاريخن ۾ ان وقت اجا ته ٽڪراءُ وڌي وڃن ٿا ته جڏهن قومي تاريخ نئين هجي ۽ علائقائي تاريخ پراڻي هجي. مقصد ته اهو فرق يا ڏوري ان وقت اجا وڏيڪ مسئلا پيدا ڪري ٿي جڏهن قومي تاريخ کي سياسي تسلط جي لاءِ استعمال ڪيو وڃي ۽ ان جي وسيلي علائقائي سڃاڻپ ۽ امتياز کي پسمنظر ۾ ڌڪيو وڃي. يا ان کي ڪمزور ڪيو وڃي يا ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي. قومي ۽ علائقائي تاريخون ان وقت به پاڻ ملهائينديون آهن جڏهن ڪنهن ملڪ جا علائقا پنهنجي الڳ جغرافيائي،لساني ۽ ثقافتي سڃاڻپ رکندا هجن ۽ انهن کي رياست جي ڏاڍ ۽ تشدد جي وسيلي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي ۽ ان کي پاڻ ۾ زبردستي پيو وڃي. ان پسمنظر ۾ جيڪڏهن اسان پاڪستان ۾ قومي ۽ علائقائي تاريخ تي نظر وجهون ٿا ته اسان کي پتو پوي ٿو ته پاڪستان جي قيام جي وقت ان جا پنج صوبا پنهنجي الڳ بنياد تي الڳ حيثيت رکندا هئا. پاڪستان جو بحيثيت ملڪ وقوم جي بلڪل نئون وجود هو.ان ڪري جڏهن هن ڳالهه تي زور ڏنو ويو ته پاڪستاني قوميت علائقائي يا صوبائي قوميت کان وڌيڪ اهم ۽ برتر آهي ۽ ان جي لاءِ ضروري آهي ته علائقائي فرق کي ختم ڪري ان کي هڪ قوم ۾ ملائي ڇڏجي ته ان جو ردعمل صوبن ۾ ڪاوڙ وارو ٿيو.جڏهن صوبائي سڃاڻپ کي رد ڪري تعصب ۽ صوبي پرستي جي طور تي منفي انداز ۾ استعمال ڪيو ويو ته علائقي جي ماڻهن ۾ ان جي سبب کان محرومي جو احساس ۽ ڏک وڪاوڙ جي جذبن جنم ورتو

سنڌ جي تاريخ نويسي پاڪستان جي سياسي حالتن ۽ انهن جي لاهن چاڙهن ۽ تبديلين جي آرسي آهي. جيئن جيئن ملڪي ۽ قومي حالتون بدلبيون ويون.ان ريت سان سنڌ جي تاريخ نويسي جا لاڙا ۽ نظريا بدلبا ويا ۽ ان مرحلي تي اها ڳالهه ذهن ۾ رکڻ ضروري آهي ته ورهاست جي وقت سنڌ ٻين صوبن جيان ٻن حصن ۾ ورهايل نه هئي.جيئن بنگال ۽ پنجاب ۽ نه ئي سرحد جيان ته جتي پٺاڻ قبيلا سرحد ۽ افغانستان يعني ٻنهي هنڌن تي موجود آهن.

سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ هن ڳالهه تي زور ڏنو ويندو رهيو آهي ته پاڪستان جي قيام جي جدوجهد ۾ سنڌ جو نهايت ئي اهم رهيو آهي. مثلا 1938ع ۾ ڪراچي ۾ صوبائي مسلم ليگ هڪ آزاد مسلمان رياست جي قيام جي لاءِ ريزولوشن پاس ڪيو جنهن کي شيخ عبدالمجيد سنڌي پاس ڪيو هو

3مارچ 1943ع ۾ سنڌ اسيمبلي ۾ پاڪستان جي قيام جي سلسلي ۾ جيڪا رٽ پيش ڪئي هئي.ان جي حمايت ۾ جي.ايم. سيد پرزور تقرير ڪئي هئي ۽ چيو هو ته هندستان ۾ مسلمان هڪ الڳ قوم آهن.انهن جو مذهب،فلسفي سماجي رسمون ،ادب روايتون ،سياسي ۽ اقتصادي نظريا بلڪل مختلف آهن.ان ڪري کين کي هڪ قوم تسلير ڪندي الڳ علائقو ڏنو وڃي(3). 1946ع ۾ سنڌي جي صوبائي اسيمبليءَ سڀ کان اڳ پاڪستان ۾ شامل ٿيڻ جي قرارداد پيش ڪئي سنڌي ادبي بورڊ جي طرف کان ان جي رسالي "مهراڻ" 1985ع تحريڪ آزادي نمبر ڇاپيو هو.ان جي ايڊيٽوريل ۾ سنڌ ۽ تحريڪ آزادي جي ٻاري ۾ روشني وجهندي لکيو ويو آهي"وطن عزيز پاڪستان جو اصل خالق سنڌ آهي(4). اڳتي هلي ڪري ان تي افسوس جو اظهار ڪيو ويو آهي ته پاڪستان جي قيام ڪانبوءِ ٻيا صوبا سنڌ جي ان تاريخي ڪردار کي يا ته گهٽ ڪري پيش ڪري رهيا آهن يا ان کي بلڪل نظر انداز ڪيو ويو آهي.مثلا قائداعظم محمدعلي جناح ته جنهن جي جنم جو هنڌ جهرڪ آهي.ان جي بجاءِ هاڻي ڪراچي جي وزير مينشن کي اهو مقام ڏنو ويو آهي.سنڌ جي قومي ۽ تاريخ ساز شخصيتن جي ٻاري ۾ قومي سطح تي انهن جي خدمتن جو اعتراف نه ڪيو ويو(5).ان ڪري مهراڻ جي ان شماري ۾ ٻه حصا آهن پهرين حصي ۾ سنڌ جي آزادي وارين تحريڪن جي ٻاري ۾ ڪردار ڏنو ويو آهي.جڏهن ته ٻيئي حصي ۾ تحريڪ آزادي جي 18 خاص شخصيتن جو ذڪر ڪيو ودو آهي. تحريڪ آزادي ۽ پاڪستان جي قيام جي جدوجهد ۾ سنڌ پنهنجي ڪردار کي پيش ڪري صوبائي حقن ۽ صوبائي خودمختياري جي حق ۾ مضبوط ٿيڻ ٿي چاهيو هو چونڊ قيام پاڪستان ڪانپوءِ سنڌ کي حڪومت کان اها نمائندگي نه ملي هئي.جنهن جو هو خواهشمند هو.ان جي بنياد تي اڄ به سنڌ پنهنجي حقن جي لاءِ جدوجهد ڪري رهي آهي. سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ ان وقت انقلابي تبديلي آئي جڏهن 1956ع جي دستور ۾ اولي پاڪستان جي جٽني صوبن کي ملائي ڪري ون يونٽ لڳايو ويو.ان عمل سنڌ کي هڪ ڀيرو ساڳئي صورتحال کان پريشان ڪري ڇڏيو ته جيڪا بمبئيءَ سان الحاق جي صورت ۾ هئي سنڌ جي خودمختياري هڪ ڀيرو وري ختم ٿي وئي. ۽ اها بمبئي جي جڳهه تي لاهور جي ماتحت ٿي ڪري رهجي وئي. ان عمل سنڌ جي اڳواڻن جي موقعي پرستي به اڀري ڪري سامهون آئي.انهن ۾ اهي اڳواڻ هئا.ته جن پنهنجي ذاتي مفادن جي خاطر ون يونٽ جي حمايت ڪئي ۽ ان جي جوڙجڪ ۾ پنهنجا وسيلا ۽ توانائيون استعمال ڪيون.ان مرحلي تي اهي اڳواڻ به سامهون آيا ته جن ان سياسي عمل جي مخالفت ڪندي قيد ۽ سزائون برداشت ڪيون. ون يونٽ جي تجربي سنڌ کي سياسي طور تي باشعور بنائڻ ۾ وڏي مدد ڏني.ڇاڪاڻ ته انهن تي پنجاب جي بالادستي هئي سنڌ بيراج جون زمينون فوجي آفيسرن ۽ بيوروڪريٽس کي ڏنيون ويون. سرڪاري نوڪرين ۾ غير سنڌين جو تسلط ٿي ويو.انهن حالتن ۾ سنڌين کي احساس ٿيو ته "باب الاسلام "هئڻ ۽ تحريڪ آزادي پاڪستان جي قيام جي جدوجهد انهن جي حمايت انهن کي نه صرف حقن کان محروم ڪري ڇڏيو بلڪ سياسي ومعاشي ۽ ثقافتي طور تي پوئتي ڌڪي ڇڏيو.ان ڪري سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ هيشتر تائين جيڪا اهميت مذهب ۽ مذهبي سڃاڻپ هئي.ان کي رد ڪيو ويو.ان جي مقابلي ۾ جيڪي نوان لاڙا پيدا ٿيا.انهن سنڌ ۾ "نيشنل ازم "جي جذبن کي جنم ڏنو.ان سان گڏ ئي تاريخ نويسي ۾ انهن واقعن کي اجاگر ڪيو ويو ته جن ۾ غير ملڪين جي حملن جي سبب کان سنڌ کي نقصان ڪٺڻو پيو هو ۽ غير ملڪي ثقافت جو سنڌ تي تسلط ٿي ويو هو.ان موقعي تي سنڌ جي تاريخ ۾ اهي گروه پيدا ٿيا يعني هڪ اهي ته جن سنڌ جي دفاع ۾ قربانيون ڏنيون هيون.غير ملڪين جي خلاف مزاحمت ڪئي هئي ۽ ٻيا اهي هئا ته جن سنڌ جي مفاد کي هڪ پاسي ڪري پنهنجن فائدن جي لاءِ حمايت ڪئي هئي.جنهن ۾ "سنڌ جي سورمن ۽ سنڌ جي غدارن"جي تاريخي ڪردار جو جائزو ورتو ويو(7). جي.ايم.سد سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ جيڪي اهم تبديليون ڪيون اهي هيءَ آهن ته هن عربن جي سنڌ کي فتح رحمت جو سبب نه بلڪ رسوائي جو سبب قرار ڏنو محمد بن قاسم جيڪو هينئر تائين فاتح ۽ هيرو هو اهو حملي آور ۽ غاصب ٿيو.ته جنهن سنڌ تي حملو ڪري هن کي فتح ڪري هن کي پوئتي ڌڪي ڇڏيو.ان جي جاءِ تي اصل هيرو راجا ڏاهر هو ته جنهن مادروطن جو دفاع ڪيو هئي سنڌ جي تاريخ اسلام پسندن ۽ قوم پرستي ۾ ورهائجي وڃي ٿي.اسلام پرست سنڌ جي تاريخ پراڻي .وادي سنڌ جي تهذيب ۽ ان تي فخر ڪرڻ کي غيراسلامي سمجهندي ان کي رد ڪن ٿا ۽ سنڌ جي تاريخ جي شروعات عربن جي فتح کان ڪن ٿا.جڏهن ته قومپرست عربن جي فتح کي ٻين حملي آورن جيان هڪ غاصبانو حملو تصور ڪندي ان جي مذمت ڪن ٿا.انهن ٻنهي لاڙن ۾ سنڌ جي موجوده سياست ڏيک ڏيئي ٿي حملي آورچاهي مسلمان هجي يا غير مسلم .ان کي بحيثيت حملي آور ۽ غاصب جي ڏسڻ گهرجي. وطن جو دفاع چاهي هندو يا مسلمان ڪري ان جي عزت ڪرڻ گهرجي(8). جي .ايم .سيد سنڌ جي تاريخي ٽڪرن تي تنقيد ڪئي.جن ۾ انهن حملي آورن جي تعريف آهي.جيئن چچ نامو يا جنت سنڌ وغيره.هن جي ويچوانهن تاريخن ۾ سنڌ جي ماڻهن جي لاءِ مدهوشي جو مواد آهي.ته جيڪو کين کي درست تاريخي شعور کان محروم ڪري ڇڏي ٿو(9).ان ڪري اهي سمورا فاتح جن سنڌ کي فتح ڪيواهي غاصب .ظالم ۽ سنڌ کي تباهه ڪرڻ وارا هئا.چاهي اهو دارا هجي يا محمد بن قاسم .محمود غزنوي.علاؤالدين خلجي.شاهه بيگ ارغون .خان خانان فرخ سيهر هجي يا چارلس نيپيئر هجي(10). موجوده سياسي حالتن ۾ ضروري هو ته تاريخ کي هيروز ۽ غدارن جي سڃاڻپ ۾ لکيو وڃي.يعني اهي فرد جن سنڌ جو دفاع ڪيو.ان جي لاءِ قربانيون ڏنيون. ۽ پنهنجي ذاتي مفادن کي ملڪ وقوم جي مفادن تي اوليت ڏني.اهي ماڻهو ته جن غير ملڪين .فاتحن سان مفاهمت ڪندي ذاتي فائدا حاصل ڪيا.ان ڪري سنڌ جي سورمن ۾ راجا سهيرس .راجا ڏاهر دودوسومرو دريا خان .مخدوم بلاول.شاهه عنايت.هوش محمد شيدي.الله بخش سومرو.۽ هيمون ڪالاڻي شامل آهن.جڏهن ته غدارن ۾ قاضيي قاضن نارمل ۽ مير علي مراد ٽالپر خاص آهن جن سنڌ سان غداري ڪئي.ان ٿين تاريخ نويسي ۾ اهو پيغام ڏنو ويو ته سنڌ جي آزادي جون جنگيون جيڪي ڪيچ مڪران. نئي مياڻي ۽ ڊبي ۾ وڙهيون ويون اهي ختم ناهن ٿيونبلڪ هينئر تائين اهي جنگيون شهر شهر ڳوٺ ڳوٺ ۾ وڙهيون وينديون(11). سنڌ تي غيرملڪي تسلط جا ڪهڙا اثر پيا؟ان موضوع تي 1962ع ۾ سنڌي ادبي بورڊ جو ڪتاب"تاريخ مظهر شاهجهاني"ڇاپيو جنهن جو ڪيس حسام الدين راشدي لکيو آهي.ان ڪيس ۾ هن خصوصيت سان انهن واقعن جي چونڊ ڪئي آهي جن ۾ سيوستان جي مغل گورنر جي سنڌ جي ماڻهن سان ظلمن جي تفصيل آهي.ان کي جيڪڏهن زماني حال جي نظر ۾ ڏٺو وڃي ته اندازو ٿيئي ٿو ته سنڌ اڄ به غيرملڪي تسلط ساڳئي ريت ظلمن جو شڪار آهي.مثلا مغولڪي ٿو سنڌ جي گورنر جون ميرزا يوسف"هر ڏينهن بيگناهه ماڻهن کي شهر کان گهرائي پنهنجي سامهون ذليل ڪندا هئا. ۽ ان ريت ٻي ٿي سو بڪناهه ماڻهن کي ڪٽن هن وٽ روزاني جو معمول هو.مار ڏيڻ وقت جيترا مظلوم مري ويندا هئا.انهن جي سارسنڀال ڪرڻ وارو ڪوبه نه هو ظلم جي اونداهي ايتري ڇانيل هئي ته داد فرياد جي لاءِ ڪنهن کي سڏين ها ۽ ڪنهن جو درڪڙڪائين ها(12) مغل حڪومت ۽ ان جي عهديدارن جي ظلمن ۾ ماڻهن جي دولت وجائيداد ضبط ڪرڻ.وڏائيڪس مڙهڻ.اذيت جا نوان نوان طريقا اختيار ڪرڻ .ماڻهن ڪسن رشوت وٺڻ .ڌاڙيلن ۽ رهزنن جي سرپرستي ڪرڻ ۽ شهرجي معزز ماڻهن جي بيعزتي ڪرڻ شامل هو.جنهن جو نتيجو اهو نڪتو ته سيوستان جو سمورو علائقو تباهه وبرباد ٿي ويو علائقن جا علائقا ويران. آباديون اجڙي ويون ۽ زمينون سڪي نوٽ بڻجي ويون. ماڻهو پريشان ٿي ڪري سنڌ جي ٻين علائقن ڏانهن لڏپلاڻ ڪري پناهه وٺڻ تي مجبور ٿي ويا.اهو سڀ ڪجهه ٿيندو رهيو ليڪن ڪنهن جي وات کان هڪ لفظ به نه نڪتو(13). انهيءَ وقت محمد عثمان ڏيپلائيءَ هڪ تاريخي ناول "سانگهڙ"جي نالي سان 1962ع ۾ لکيو.جنهن ۾ حر تحريڪ ۽ برطانوي حڪومت جي وچ ۾ مزاحمت کي بران ڪيو آهي.ته جيئن نئين نسل کي اهو تاريخي شعور ٿيئي ته سنڌ جو عوام غيرملڪين جي خلاف جدوجهد ڪندو رهيو آهي. سنڌ جي ماڻهن ۾ تاريخي شعور پيدا ڪرڻ جي لاءِ اهو به ضروري هو ته تاريخ کي ان ريت سان بيان ڪيو وڃي ته جنهن سان سنڌ جي عظمت ۽ وڏائي ۽ تهذيبي ورثي جي زرخيزي ثابت ٿيئي.ان تهذيبي عمل جي تاريخ موهن جو دڙو کان شروع ٿيئي ٿي ۽ وري ان ثقافتي ورثي جون جهلڪيون نظام الدين جي مقبري جي چٽسالي.رني ڪوٽ ۽ عمرڪوٽ جا قلعاحيدرآباد جو نيرون ڪوٽ.سنڌ جو اجرڪ .رلي.ڪاشي جي ٽائلن ۽ فرنيچر ۾ ڏيک ڏيئي ٿو(14). سنڌي ادب جا چمڪندڙ تارا شاهه لطيف.سچل ۽ سامي آهن ته جن پنهنجي شاعري ۾ سنڌ جي جذبن جي ترجماني ڪئي آهي ۽ سنڌ جي ٻوليءَ کي سرسبز بڻائي ڪري هن کي هڪ الڳ حيثيت ڏني آهي. سنڌي قومپرستي جو بنياد مذهب تي ناهي بلڪ ٻولي ۽ علائقائي آهي. سنڌي ڳالهائڻ وارو چاهي مسلمان هجي يا غير مسلم اهو قوم جو ميمبر آهي.ان نظريي به قومي نظريي جي نفي سنڌي قوميت کي سيڪيولر بنيادن تي بيهاريو آهي. هتي هن ڳالهه ڏانهن اشارو ڪرڻ ضروري آهي ته جڏهن به تاريخ کي نيشنل ازم جي تحت لکيو وڃي ٿو ته جيئن واقعن کي نه صرف چٽو ڪيو وڃي ٿو بلڪ ان جي بيان ۾ اصليت کان به ڪم ورتو وڃي ٿو نيشنل ازم جا مخالف جيڪڏهن واقعا هجن ته انهن کي نظرانداز ڪيو وڃي ٿو سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ به انهن لاڙن کي ڏسون ٿا. پيو اهو ته سنڌ جي تاريخ نويسي جا اهي نظريا علمي طور تي پيش نه ڪيا ويا بلڪ انهن کي جذباتي طور تي لکيو ۽ پکيڙيو ويو آهي.سنڌ جي مظلومي ۽ محرومي کان فائدو وٺڻ وارا سنڌ جا نامر نهاد وڏيرا ۽ زميندار رهيا.جڏهن ته سنڌ جو عوام ساڳئي ريت استحصال جو شڪار ٿيندو رهيو ۽ رهي ٿو سنڌ جي تاريخ نويسي سنڌي نيشنل ازم جي لاهي چاڙهي ۾ اچي ڪري ماني ٿي وئي يا ٽڪر ٽڪر ٿي ڪري وڪاجي وئي ۽ ان ۾ صرف ان حدتائين نوان خيال ۽ نظريا آيا ته جيستائين هنن نيشنل ازم کي سهارو ڏنو ۽ قومي تحريڪ جي مفادن کي پورو ڪيو ليڪن سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ علمي طور تي ڪا ترقي نه ٿي.هن ڳالهه جي ڪا ڪوشش نه ٿي ته سياست اڳتي وڌي ڪري ان کي ٻين سماجي علمن جي روشني ۾ جوڙيو وڃي. ۽ سنڌ ۽ ان جي معاشري وسماج تي تحقيق ڪئي وڃي.مثلا اهو ته ٽيڪنالوجي سنڌ جي معاشري تي ڪهڙا اثر وڌا؟ ڪهڙن ڪهڙن مرحلن تي سماجي تبديليون ٿيون ۽ هتي سنڌ جي سماجي طبقن جي ڪنهن انداز سان جوڙجڪ ڪئي.ڇا سنڌ ۾ هارين جون بغاوتون ٿيون؟ ان جو زرعي ۽ پوڪي راهي وارو نظام ڇا هو.ان جو قبائلي نظام ڪهڙن بنيادن تي قائم هو.غيرملڪي واپار سنڌ تي ڪهڙا اثر وڌا؟ويچهڙائي ۾ شڪارپور ۽ حيدرآباد جي هندو واپارين ۽ انهن جي واپاري سرگرمين تي ڪلاڊ مارڪووش ڪم ڪيو آهي ان کان سنڌ جي هندو واپارين ۽ انهن جي سڄي دنيا ۾ پکڙيل واپار جي ٻاري ۾ تمام گهڻي ڄاڻ حاصل ٿيئي ٿي.ان ريت سنڌ جي عالمن تي سنڌ ۾ سکن جي موجودگي ۽ انهن جا مذهبي رويا.اهو ۽ ان قسم جا ڪافي موضوع آهن.جن تي ڪم ڪرڻ جي ضرورت آهي. ڏٺو وڃي ته سنڌ جي تاريخ اڃا مڪمل ناهي.هن کي سياست ۽ تنگ نظرين کان ڪڍي ڪري ڪشادن بنيادن تي مڪمل ڪرڻ جي ضرورت آهي.مگر موجوده حالتن ۾ اهو هڪ خواب لڳي ٿو ڇو ته سنڌ جون يونيورسٽيون ۽ تحقيقي ادارا تخليقي صلاحيتن کان محروم آهن.جيڪي سنڌ جي تاريخ تي تحقيق ۽ علمي ڪم ڪري سگهن.تاريخ جو ڪم صرف سياسي مفادن کي پورو ڪرڻ ناهي بلڪ ان جو ڪم ماڻهن ۾ هڪ اهڙو تاريخي شعور پيدا ڪرڻ آهي ته جيڪو ماضي وحال کي سمجهڻ ۾ مدد ڏيئي.::

اڃا تُنوران. ڪالهه ڪڍيائون سڃڻين:
پڻ تايائون تڪڙو. وحدت جي وَڏان:
محبتين مٿان. مڄ مُورائين نه لهي!

پي ٽي آءِ جي ريڊ لائن عمران خان ۽ پاڪستان جي تباهي

حفيظ الله نيازي

عمران خان اسان جي ريڊ لائين. ڪراس نه ڪرڻ جي. ڊيجارينڊا اسٽيبلشمينٽ لاءِ هئي. بدقسمت ملڪ هر 10/15 سالن ڪانپوءِ واپس زيرو پوائنٽ تي اچي ٿو. هر ڀيري نئين منزل. نوان رهنما اصول طئي ٿيڻ شروع ٿيا. ته "نئون پاڪستان. ۽ "هڪ پاڪستان نه". آزادي جو سفر جنرل هن هڪ پنهنجي قسم جو پهريون منصوبو جيڪو شايد 10 سالن ۾ مڪمل ٿيڻ کان اڳ زمين کي ٽوڙي ڇڏيو سازشين جي CASUALTIESجو حساب سامهون نئواجي ۽ نه ٿي بادشاهت جي تباهي ۽ برباديءَ جو اندازو. بظاهر "پراجيڪٽ عمران خان" جي ڊيموڪريشن "پائرن" جا ڏند ڪٽيا آهن اسٽيبلشمينٽ کان ڪير اهو ڪريڊٽ کسي سگهي ٿو ته حڪومت يا نظام کي ننگي هٿن سان ڪٺڻ جدوجهد ڪرڻ. ڪاٻي هٿ جي راند آهي. 100 سيڪڙو ڪاميابي يقيني آهي. ٽروڙ آف ٽاپ. هڪ بدقسمت ماڻهو جنهن کي سياسي سوچ آهي ۽ ڪجهه سالن کان ٻڪ آهي. جيڪڏهن دشمن تي ڪا ڪاوڙ نازل ٿئي يا بدڪاريءَ جي لپيٽ ۾ اچي ته منهنجو گهر نشانو بڻجي وڃي. ان کان اڳ جڏهن نوازشريف اسٽيبلشمينٽ جي چنڊچاڻ جو نشانو بڻيو ته هن سڄي زندگي پنهنجي هٿ جي مگٽي ۾ رکي گذاري. سڀ کان دلچسپ واقعو اڄ صبح جو جڏهن منهنجي ڏيءُ مون کي ٻڌايو ته 40/30 پوليس وارا اڌ رات جي وقت گهر تي چڙهائي ڪري منهنجي پٽ کي کڻي ويا. محمد عظيم نيازي منهنجي وڏي ڀاءُ سعيد الله خان جو پٽ آهي. عظيم خان جي والد. ڀاءُ ۽ چاچي جون سياسي همدرديون ۽ وابستگيون مسلم ليگ (ن) سان آهن. پر عظيم خان پاڻ غير سياسي آهي ۽ ان جو سياست سان ڪو به واسطو ناهي. گذريل 18 سالن کان هڪ ملٽي نيشنل ڪمپنيءَ سان وابسته. هڪ غير سياسي. بي ضرر پروفيشنل. سر کان پيرن تائين. جملا سلام. پر اتفاق سان هو 11/10/09 مئي تي نٿيا گلي ۾ هڪ ڪاروباري ڪانفرنس ۾ شرڪت ڪري رهيو هو. رڳو اسان جون سيڪيورٽي فورسز ٿي سمجهي سگهن ٿيون ته اهڙن بي ضرر غير واسطيدار ماڻهن کي گرفتار ڪري ڪين ڪهڙو فائدو؟ صرف خدا ڄاڻي ٿو ان کان اڳ حسن جي گهر تي ڇاپو هڻي ڊرائيور الطاف ۽ باورچي رحيم کي گرفتار ڪيو ويو ڪجهه ڏينهن ڪانپوءِ رحيم کي اڌ مئل حالت ۾ واپس آندو ويو. جتان هو سروسز اسپتال ۾ بي هوش هو. زندگي جي جنگ وڙهندو رهيو. جڏهن ته ڊرائيور الطاف 16 ڏينهن کان گم آهي. واپس موضوع ڏانهن اچون ٿا. قومي تاريخ جو سبق آهي ته ان نظام کي اڇلايو وڃي ته جيئن اسٽيبلشمينٽ جي ڪاميابي کي يقيني بڻايو وڃي. هڪ ٻيو سبق. نئون مستحڪم نظام ناهڻ لاءِ ناڪامي آهي. آخري به سبق پٽ تي لکيل آهن اهو ئي سبب آهي جو 10/15 سالن کان پوءِ وطن عزيز جي واپسي زيرو پوائنٽ تي آهي. اهي هڪ دائري ۾ قائل آهن. ان جدوجهد ۾ ڪيترائي حادثا پيش آيا. اسان جي اسٽيبلشمينٽ جي نظام کي تباهه ڪرڻ جو جذبو ڪڏهن به ڍهي نه ويو آهي ۽ هر ڀيري ڪاميابي ان جي پليان آئي آهي. ٻئي طرف مستحڪم نظام جو خواب ڪڏهن به پورو نه ٿي سگهيو آهي. اڄ جيڪڏهن "سياست نه پر رياست بچايو" منصوبو رياست لاءِ عذاب بڻجي ريو آهي ته ان جي تباهيءَ جي ذميواري ان منصوبي جي رٿابندي ڪندڙن تي پوندي. .جيتوڻيڪ اسٽيبلشمينٽ جي ارادن جو اندازو لڳائڻ لاءِ، نه ته سڌو تجربو ۽ نه ئي اندروني انتظام سان واقفيت ضروري آهي، پر مشاهدن مان اندازو لڳائڻ ڪڏهن به ڏکيو نه رهيو آهي. پاڪستان جي تاريخ ۾ جنرل عاصم منير پهريون سربراهه هو جنهن اداري کي سياست کان پري رکيو ۽ پنهنجي پيشي کي وقف ڪيو اها بدقسمتي آهي ته عمران خان وڏي ڪوشش سان موجوده آرمي چيف کان اهو اختيار کسي ورتو اڄ عمران خان اسٽيبلشمينٽ کي جنهن راهه تي وٺي ويو آهي. ان جو هڪ اهڙو مثال بڻجي ويو آهي. جنهن کي تاريخ پيش ڪرڻ کان قاصر آهي. ان سان گڏ پاڪستان جو آئين به ڪجهه ديرجي تند سمهي رهيو آهي.جيئن گذريل ڪالمن ۾ ذڪر ڪيو ويو آهي ته. عمران خان ۽ سندس گروپ سيپٽمبر کان جنرل عاصم منير جي خلاف گندگي سان ڀرپور مهم شروع ڪري ڇڏي هئي. عمران خان راولپنڊي لانگ مارچ ۽ مقرري روڪڻ جي نوٽيفڪيشن سان ڊرامو ڪيو. ستم ظريفي اها آهي ته 29 نومبر ڪانپوءِ جنرل عاصم منير خلاف به اهو سلسلو بند نه ٿيو جنرل عاصم منير جي مقرري کي روڪڻ لاءِ 29 نومبر کان ڪجهه مهينا اڳ شروع ڪيل مهم (جنهن ۾ اداري جي اندر کان مدد. سهڪار حوصلا افزائي شامل آهي) اڄ تائين جاري آهي. جنرل عاصم منير کي ڪمزور ڪرڻ جا ٻه ناپاڪ مقصد نظر آيا. دٻاءُ هيٺ اهي استعيفيٰ ڏئي سگهن ٿا يا ڪمزور قيادت هيٺ. تنظيم پاڻ ۾ اختلافن جو شڪار رهي ٿي. 9/10 مئي جي واقعن تي عمران خان جي اطمينان جو اظهار. لفظن جي چونڊ ۽ باڊي لينگريج هڪ فاتح جو تاثر ڏنو عمران خان جي ذهني پسماندگي. سياسي هوشياريءَ ۽ شعور جي کوٽ جو هو 9 مئي واري واقعي جي سنگينيءَ جو اندازو ئي نه لڳائي سگهيو. پهرين ڏينهن کان مسلسل اهو لکيو پيو وڃي ته 8 مئي تي جنرل عاصم منير کي سڀ کان ڪمزور آرمي چيف سمجهيو پيو وڃي. جڏهن ته 12 مئي تي ڪيس محب وطن تصور ڪيو ويو ۽ هو تاريخ جو طاقتور ترين اڳواڻ بڻجي اڀريو 9 مئي جو سانحو ان ڳالهه جو نشانو آهي ته سياسي آئيني حڪومت جي موجودگيءَ ۾ جنرل عاصم منير جا سگنل ابرو تڻن جا منتظر آهن.9 مئي جو سانحو فوجي قيادت ۽ ادارن جي اکين ۾ لوڪ لاهڻ لاءِ، تمام گهڻو بندوبست ڪيو ويو. عمران خان جي ميڊيا ۽ جارحاڻي سياست جي اثرائتي هٿيارن جي استعمال سڀ ڪجهه ٻوڙي ڇڏيو آهي. اقتدار مڪمل طور تي سياسي پارٽين کي ڇڏي ڏنو آهي ۽ جنرل عاصم منير جي رحم ڪرم تي آهي. اڄ جا حڪمران روز مزدوري ڪري رهيا آهن. بدقسمتيءَ سان پهريون آرمي چيف جنهن آمريڪا بدران چين سان سياسي لاڳاپا وڌائي فوج کي سياست کان پري رکڻ جو ارادو ڪيو. عمران خان جي انتقام . جهالت ۽ اقتدار جي لالچ ۾ قومي دشمني ملڪ کي ڪمزور ڪري ڇڏيو. جنرل صاحب. عاصم منير کي قومي مفاد ۾ ان ئي رستي تي هلڻو پيو جنهن تي سندس اڳوڻا هلندا رهيا.جنرل عاصم منير وٽ اليڪشن کان پاسو ڪرڻ ۽ ايندڙ ڪجهه سالن لاءِ قومي استحڪام کي يقيني بڻائڻ ڪانسواءِ ٻيو ڪو به رستو ناهي. انگريزيءَ ۾ ان کي HOBSON'S CHOICEچئبو آهي. عمران خان کي موقعو ڏنو پيو وڃي ته هو پنهنجي بيشمار مقبوليت کي پنهنجي مستقبل ۽ سلامتي لاءِ استعمال ڪري. جڏهن ته غير ضروري اعتماد. اسٽيبلشمينٽ جو عمران خان جو خاتمو ٿيڻ جي ويجهو آهي. منهنجي خيال ۾ پٽي تصور نامڪمل آهن ۽ وطن عزيز لاءِ موتمار زهر ثابت ٿيندا.

بقايا 01

جي اميدوارن کي مبارڪون ڏنيون بلاول چيو ته عوام پيپلزپارٽي تي اعتماد جو اظهار ڪيو آهي. هاڻي اچو ته ايندڙ دور ۾ ڪاميابي حاصل ڪريون ۽ عوام جي خدمت ڪندي پنهنجي بهترين ڪارڪردگي سان اڳتي وڌون بلاول چيو ته حيدرآباد ۽ ڪراچي جي عوام جي خاص مهرباني جو پهريون ڀيرو اسان تي اعتماد ڪيو ب چيئرمين چيو ته مون کي پڪ آهي ته حيدرآباد جو ميئر ڪاشف شورو ۽ ڪراچي جو ميئر مرتضيٰ وهاب عوام جي خدمت کي يقيني بڻائيندا

بقايا 02

درخواست تي ٻڌڻي هلائي جسٽس اطهر من الله چيو ته هي پاليسي ميٽر آهي. هي معاملو عدالت جي اختيار ۾ نه آهي. منهنجو خيال آهي ته ترهان کي پهرين واڳيل فورم تي وڃڻ گهرجي. جسٽس عائشه ملڪ چيو ته هاڻي ته اداري جي نجڪاري ٿي چڪي آهي. ادارو ڪافي عرصي کان ڪم به ڪري رهيو آهي چيف جسٽس عمر عطا بنديال چيو ته نجڪاري کي 18 سال ٿي چڪا آهن. ڪيترين ئي اپيلائون ٿي چڪيون آهن. ترهان پنهنجي درخواست کي اپڊيٽ ڪري پهرين سنڌ هاءِ ڪورٽ وڃو ٻئي پاسي جماعت اسلامي ڪراچي جي امير حافظ نعيم الرحمان چيو آهي ته ڪراچيءَ جو ميئر جماعت اسلامي جو ٿي ٿيندو. پيپلزپارٽي پنهنجي اڪثريت ثابت نه ڪري سگهندي جماعت اسلامي ڪراچي جي امير حافظ نعيم الرحمان سپريم ڪورٽ ڪراچي رجسٽري ٻاهران ميڊيا سان ڳالهائيندي وڌيڪ چيو ته ڪراچي جو سڀ کان وڏو مسئلو بجلي آهي. لوڊشيڊنگ ۽ اوور بلنگ ٿي رهي آهيهن چيو ته ڪي اي ايس سي جي نجڪاري بابت اسان جي درخواست سپريم ڪورٽ ۾ ٻڌڻي هيٺ آهي. ڪراچي ۾ 2015 جي هيٽ ويو دوران بجلي بند هئڻ سبب ڪيترائي شهري حياتيون وڃائي ويٺا هئا

بقايا 03

پڪڙين ۽ سياسي احتجاج کي دٻائڻ جو الزام ورغلائيندڙ آهي. نو مئي جي واقعن جي سمورن ذميوارن کي قانون پٽاندڙ سزا ملي رهي آهي سماجي رابطن جي ويب سائيٽ ٽوئيٽر تي جاري ڪيل بيان ۾ وزيراعظم شهباز شريف 9 مئي جي واقعن ڪانپوءِ انساني حقن جي پڪڙين جو تاثر رد ڪري چيو آهي ته پي ٽي آءِ 9 مئي تي جيڪو ڪيو اهو رياست تي حملو هو. دنيا جو ڪو به ملڪ قومي سلامتي تباهه ڪرڻ جي اجازت نه ٿو ڏئي سگهي.هن چيو ته وزيراعظم چيو ته پي ٽي آءِ چيئرمين ڄاڻي واڻي عالمي ۽ مقامي طور ماڻهن کي وڏي مهارت سان ورغلائي رهيو آهي. 9 مئي واقعن کي انساني حقن جي لتاڙ ۽ سياسي احتجاج کي دٻائڻ طور پيش ڪرڻ تجزئي نگارن کي دوکو ڏيڻ آهي.سندس چوڻ هو ته انساني حقن جي پڪڙي روڪڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪئي ٻئي وڃي، 9 مئي جي وڳوڙن ۾ ملوث جوابدارن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي. ڪنهن به ملڪ کي پنهنجي سلامتي تي اهڙو حملو برداشت نه هوندو. سيني کي يقين هجڻ گهرجي ته واقعي جي ذميوارن کي قانون پٽاندڙ سزا ملي رهي آهي شهبازشريف چيو ته پاڪستان پنهنجي آئيني ۽ انساني حقن بابت ذميوارين جو احترام ڪري ٿو ۽ انهن کي پورو ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا 04

نڪتي. عرفان سمون جو موقف اچي ويو ايس ايس پي ڪنڊڪوٽ عرفان سمون چيو آهي ته ٻن ڏينهن جي موڪل تي هيس. چارج نه ڇڏي اٿم. هاڻي آفيس پيو وڃان ايس ايس پي شڪارپور امجد شيخ دعويٰ ڪئي هئي ته ايس ايس پي ڪنڊڪوٽ عرفان سمون عرفان سمون هفتي جي موڪل تي آهي. اضافي چارج مون وٽ آهي جڏهن ته سوشل ميڊيا تي به خبرون هلي رهيون هيون ته ايس ايس پي ڪاروڙ ۾ اچي چارج ڇڏي ويو آهي، جڏهن ته ايس ايس پي ڪنڊڪوٽ عرفان سمون سمورين خبرن کي رد ڪري ڇڏيو آهي

بقايا 05

ميئر ڊاڪٽر ارشد شيخ هوندو گهوٽڪي ضلعي چيئرمين لاءِ بنگل خان مهر ۽ وائيس چيئرمين تي بابر خان لنڊ کي نامزد ڪيو ويو آهي. جڏهن ته گهوٽڪي ميونسپل تي چام آصف رضا چيئرمين ۽ سڪ ديو وائيس چيئرمين جا اميدوار هوندا جڏهن ته ميرپور ماٿيلو ميونسپل تي مير شعبان لنڊ کي چيئرمين نامزد ڪيو ويو آهي ڪشمور ضلعي لاءِ گل محمد جکراڻي چيئرمين ۽ الطاف ڪوسو وائيس چيئرمين نامزد ٿي ويا آهن. جڏهن ته ڪنڊڪوٽ ميونسپل لا شير محمد سهرياڻي کي چيئرمين نامزد ڪيو ويو آهي. جڏهن ته قمبر شهدادڪوٽ لاءِ قمر الدين گوپانگ ۽ وائيس چيئرمين غلام محمد اسراڻ جا نالا فائنل ڪيا ويا آهن نثار کهڙو موجب قمبر ميونسپل ڪميٽي جي چيئرمين شپ لاءِ نوابزاده ريحان چانڊيو ۽ وائيس چيئرمين لاءِ نور محمد بروهي کي نامزد ڪيو ويو آهي شڪارپور ضلعي ڪائونسل لاءِ ذوالفقار ڪماريون ۽ ڪامران مهر وائيس چيئرمين هوندا. جيڪب آباد لاءِ ضلعي تي طاهر ڪوسو ۽ وائيس تي رضوان اوڊو پيپلز پارٽي جا اميدوار هوندا جيڪب آباد ميونسپل جي چيئرمين شپ لاءِ غلام عباس جکراڻي ۽ وائيس چيئرمين شپ لاءِ آصف ابڙو جا نالا فائنل ڪيا ويا آهن لاڙڪاڻي ضلعي ڪائونسل لاءِ اعجاز احمد لغاري چيئرمين ۽ اسد الله پٽر وائيس چيئرمين لاءِ اميدوار هوندا. جڏهن ته خير پور ضلعي تي شيراز راجپر چيئرمين ۽ فهد علي شاهه جيلاني وائيس چيئرمين هوندا. نثار کهڙو ٻڌايو ته خيرپور ميونسپل ڪميٽي لاءِ ڊاڪٽر يار محمد قلبرٽو چيئرمين هوندو. جڏهن ته ضلعي ڪائونسل سکر لاءِ سيد ڪميل شاهه ۽ وائيس تي اختر علي مهر اميدوار هوندا

بقايا 06

وياسين. جمهوريت ۾ عوام پنهنجي راءِ ڏيندو آهي. اسان عدليا جا به سڄڻ آهيون.هن چيو ته رياستي ادارن تي حملا ڪيا ويا. جي ايڇ ڪيو تي حملو ٿيو فوجي ملڪيتن تي حملا ڪرڻ سان آرمي ايڪٽ حرڪت ۾ ايندو. آرمي ايڪٽ خلاف اپيل به ٿي سگهي ٿي، سندس چوڻ هو ته اختلاف راءِ باوجود اسان گڏيل فيصلن تي پهتا آهيون. چوندن جي معاملي تي به گڏيل فيصلو ڪنداسين. ملڪ جي مفاد ۾ ئي فيصلو ڪنداسين فضل الرحمان چيو ته اسان لاءِ سڀ کان وڏي پريشاني مهانگائي ٿي آهي. دوستن ذميواري کنئي آهي ته پوري ڪندا. معيشت جي تباهي جا ذميوار گذريل دور جا حڪمران آهن. انهن سان نه اڳ ۾ ڳالهيون ڪيون سين ۽ نه هاڻ ڪنداسين.

بقايا 07

سنڌ. چيف سيڪريٽري سنڌ ۽ ٻيا لاڳاپيل آفيسر شريڪ ٿيا سنڌ ڪابينا سول اسپتال بدين کي ڊاڪٽر سڪندر منڊرو جي نالي سان منسوب ڪرڻ جي منظوري ڏئي ڇڏي سنڌ ڪابينا سنڌ ورڪرز ويلفيئر فنڊ ايڪٽ ۾ ترميم جي منظوري ڏئي ڇڏي، جڏهن ته ڪابينا جناح اسپتال جون مختلف جايون اپگريڊ ڪرڻ جي منظوري پڻ ڏئيسنڌ ڪابينا سنڌ پروٽيڪشن اينڊ پروموشن آف برسٽ فيڊنگ اينڊ ينگ چائلڊ نيوٽريشن ايڪٽ 2023 جي منظوري ڏئي ڇڏيسنڌ ڪابينا اهل ڊاڪٽرز کي اسپيشلسٽ لڳائڻ جي به منظوري ڏئي ڇڏي، سنڌ ڪابينا صحت کاتي کي 60 ايمبولنسز خريد ڪرڻ جي به منظوري ڏئي ڇڏيڪابينا فيصلو ڪيو آهي ته 60 ايمبولنسز ۾ 30 موبائل ميڊيڪل وين ۽ 5 موبائل ليب هونديون. اهي ايمبولنسز ريسڪيو 1122 کي فراهم ڪيون وينديون

بقايا 08

صحت مرڪز نوابشاهه ۾ ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪيو.ان موقعي تي ڪمشنر محمد عباس بلوچ چيو ته سنڌ حڪومت ٻارن ماءِ ۽ ٻار کي مختلف بيمارين کان بچائڻ لاءِ حفاظتي ٽڪن جي 12 ڏينهن واري مهم اڄ کان باقائده شروع ڪئي وئي آهي جنهن جو مقصد ماءُ ۽ ٻار کي مختلف خطرناڪ بيمارين کان بچائڻ آهي انهي لاءِ والدين کي گهرجي ته هو صحت کاتي جي ٽيمن سان تعاون ڪندي پنهنجي ٻارن کي ارڙي، روبيلا سميت ٻين بيمارين کان بچائڻ لاءِ حفاظتي ٽڪا ضرور لڳرائين ڪمشنر صحت کاتي جي عملدارن کي هدايت ڪئي ته هو ضلع ۾ مقرر ڪيل ٽارگيٽ کي حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجا سمورا وسيلا ڪتب آڻين ته جيئن ڪو به ٻار حفاظتي ٽڪن کان رهجي نه سگهي ان موقعي تي ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر دولت جمالي ڪمشنر کي آگاهي ڏيندي ٻڌايو ته ضلع شهيد بينظيرآباد ۾ اڄ 5 جون کان حفاظتي ٽڪن واري مهم شروع ڪئي وئي آهي جيڪا 17 جون تائين جاري رهندي هن وڌيڪ ٻڌايو ته مهم کي ڪامياب بنائڻ لاءِ سمورا گهربل انتظام مڪمل ڪيا ويا آهن هن وڌيڪ ٻڌايو ته مهم دوران ضلع جي پيدائش کان وٺي 2 سال عمر تائين جي 24 هزار کان وڌيڪ ٻارن کي روٽين اميونائزيشن ۽ 2 سال کان 5 سال تائين عمر جي 61 هزار ٻارن کي ارڙي ۽ روبيلا کان بچاءَ جا ٽڪا لڳايا ويندا جڏهن ته 12 هزار 240 مائرن کي پڻ مختلف بيمارين کان بچاءَ جا ٽڪا لڳايا ويندا هنن وڌيڪ ٻڌايو ته ضلع جي 60 سال کان مٿي عمر وارن شهرين کي ڪرونا ويڪسين جو بوسٽر ڊوز پڻ لڳايو ويندو ان موقعي تي فوڪل پرسن اي پي آئي ڊاڪٽر الله بخش راڄپر، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر رياض شاهه، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر اسدالله ڏاهري سميت ٻيا عملدار پڻ موجود هئا.

بقايا 09

6 مهينن کان 1 سال تائين ملتوي ٿي سگهن ٿيون. اڳ ۾ احتساب لاءِ وقت گهربو ويندو پوءِ ملڪ ۾ جنرل اليڪشن ڪرايون وينديون. منظور وسان جو پنهنجي بيان ۾ وڌيڪ چوڻ هو ته عمران خان به اڳ ۾ احتساب پوءِ اليڪشن جو حامي هو هاڻي ائين ٿي ٿيندو. عمران خان بند گهٽي ۾ ڦاسي چڪو آهي ۽ ان جي خاتمي جا ڏينهن ويجهو اچي ويا آهن. زراعت بابت صلاحڪار جو چوڻ هو ته پرويز الاهي تي ڪيسز ناهي ڪري ان کي خوامخواهه اهميت ڏني پئي وڃي. ان کي اهميت نه ڏيڻ گهرجي. ٿي سگهي ٿو ته پرويز الاهي کي پي ٽي آئي جو سربراهه بڻايو وڃي. عمران خان سان گڏ هاڻي 5 کان 10 سيڪڙو به ماڻهو نه رهندا. منظور وسان جو چوڻ هو ته جهڙي طرح عمران خان کي رات جي اونڌيرن ۾ آندو ويو هو انهيءَ طرح ان کي واپس ڪيو پيو وڃي. پي ٽي آئي جا ڪجهه اڳواڻ جيل ويندا ۽ ڪجهه لڪي ڪري ويهي رهندا. پي ٽي آئي ۾ اهڙا ماڻهو به هوندا جيڪي سپورٽر عمران خان جا پر ماڻهو ڪنهن ٻئي جا هوندا.

بقايا 10

يونٽ 3 هزار اهلڪارن تي ٻڌل هوندو. جنهن جا ڪراچي ۾ ٻه هزار ۽ سکر، حيدرآباد ۾ 500 اهلڪار مقرر هوندا.اينٽي رائٽ فورس جي ڪمانڊ 19هين گريڊ جو ايس ايس پي ڪندو. اهلڪارن جي تربيت عالمي تربيت يافته ٽرينرن کان ڪرائي ويندي. جڏهن ته 3 هزار اهلڪارن لاءِ اينٽي رائٽ ڪٽس به خريد ڪيون ويون آهن.

بقايا 11

۽ آباد ٿاڻي جي ايس ايڇ اوز کي معطل ڪيو ويو آهي.ايس ايڇ او اي سيڪشن غلام نبي بجاراڻي معطل ڪري محمد پناهه بروهي کي نئون ايس ايڇ او مقرر ڪيو ويو آهي.جيڪب آباد جي آباد ٿاڻي جي چارج ايس ايڇ او صدر اختر ابڙو حوالي ڪئي وئي آهي. ٻئي پاسي ايس ايس پي صدام لاشاري جي گهرڀاتين سان ملاقات لاءِ پهتو جتي وارث عورتون ٻاران ايس ايس پي آڏو دانهن واري وڊيو وائرل ٿي وئي آهي.

بقايا 12

جي پيئرن جاچ ٽيم تي بي اعتمادي ظاهر ڪري ڇڏي آهي. قتل جي عدالتي جاچ ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو ويو آهي ايس ايس پي جيڪب آباد ۽ ايس ايس پي لاڙڪاڻو تي ٻڌل جي آءِ ٽي ٿل پهچي وارثن جا بيان قلمبند ڪيا. صدام لاشاري جي پيئرن ٻنهي ايس ايس پيز کي قرآن پاڪ ڏيندي شفاف جاچ ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو ٽائيمز نيوز سان ڳالهائيندي صدام لاشاري جي پيئرن چيو ته پوليس جي جاچ ٽيم پنهنجي پٽي پائڻ جو تحفظ ڪندي. چيف جسٽس عدالتي جاچ ڪرائڻ جو حڪم ڏئي ان موقعي تي جاچ ٽيم چيو ته جاچ ۾ ڪنهن سان به رعايت نه ڪئي ويندي. ڪوشش هوندي ته وارثن کي انصاف ملي سگهي صدام لاشاري جي گرفتاري وقت موجود دوست مشتاق ڪوسو جاچ ٽيم کي ٻڌايو ته ايس ايڇ او جي اڳواڻي ۾ پوليس ڪيس زوري کڻي وئي هئي.

بقايا 13

پناهه ڪردار ادا ڪيو آهي. اقليتي برادري اسان جي معاشري جو لازمي حصو آهي ۽ تعليم ۽ صحت جي شعبن ۾ ان جو بي مثال ڪردار رهيو آهي. اهڙن خيالن جو اظهار هن گلشن سجاد حيدرآباد ۾ ستاتن ڌرم ست سنگ هال جي توسيع مرمت ۽ بحالي جي تعميراتي ڪمن جي افتتاح جي موقعي تي ڪيو ان موقعي تي انجنيئر منوبر لعل، ڊاڪٽر برديپ ڪمار، پيرومل، ڪمليشور، انجنيئر پنجو مل روهرا، انجنيئر ڌرم ٻجاج، ڪهيم چند پنجواڻي ۽ مقامي ماڻهن جي وڏي تعداد پڻ موجود هئي ان کان اڳ صوبائي وزير کي مڪمل ٿيل اسڪيم ۽ ان جي مڪمل ٿيڻ جي مدت جي باري ۾ تفصيل سان آگاهه ڪيو ويو ان موقعي تي ڳالهه ٻولهه ڪندي صوبائي وزير اقليتي معاملن چيو ته چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي ويزن تي عمل ڪرڻ لاءِ سخت محنت ڪري رهيو آهي ۽ اقليتن لاءِ سوين پلاٽي ۽ ترقياتي اسڪيمون شروع ڪيون آهن. صوبائي وزير چيو ته پاڪستان پيپلز پارٽي اقليتي ۽ پٺتي تي پيل طبقن کي پارليمينٽ ۽ مڪاني ادارن ۾ نمائندگي ڏيڻ جون مثاليون قائم ڪيون آهن هن چيو ته جيستائين اقليتي جي نمائندگي جو تعلق آهي پاڪستان پيپلز پارٽي ان کي قومي وهڪري ۾ آندو آهي. ان کان اڳ هندو برادري سان واسطو رکندڙ معززين صوبائي وزير کي سنڌ جو روايتي اجرڪ پارايو ان موقعي تي اتان جي هندو برادري جي اسڪيم جي افتتاح تي سنڌ حڪومت ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي جو شڪريه ادا ڪيو جڏهن ته آخر ۾ ملڪي سلامتي، خوشحالي، ترقي ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي جي شريڪ چيئرمين آصف علي زرداري، بلاول ڀٽو زرداري ۽ فريال ٽالپر جي صحت ۽ وڏي عمر جي لاءِ خاص دعائون پڻ گهريون.

بقايا 14

صحيحون ڪيون ويون. ٻرڏيهي کاتي موجب ٻنهي ملڪن ثقافتي سهڪار کي وڌائڻ لاءِ مفاهمت جي يادداشت تي صحيحون ڪيون. ان ڪانسواءِ سفارتي ۽ سرڪاري پاسپورٽ تي ويزا جي خاتمي لاءِ به مفاهمت جي يادداشت تي صحيحون ڪيون ويون.ان کان اڳ عراقي ٻرڏيهي وزير ڊاڪٽر فواد حسين سان ملاقات دوران ٻرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري چيو ته پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ گهرا دوستاڻا ۽ ڀائراڻا لاڳاپا آهن وفدن جي سطح تي ڳالهه ٻولهه دوران ٻنهي ٻرڏيهي وزيرن سهڪار جي مختلف شعبن ۾ ٻه طرفي لاڳاپن کي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ تي اتفاق ڪيو

بقايا 15

ٿيا ۽ ملازمن تي تشدد ڪري انهن کان فرمائشي بيان ورتا. پوليس اهلڪار گاڏيون، گهڙيون ۽ روڪ رقم کڻي ويا.هن چيو ته سڄو ملڪ 9 مئي جي واقعن تي لعنت ڪري رهيو آهي. مان به مذمت ڪيان ٿو. ملوث ماڻهن کي سزا ڏني وڃي پر بي ڏوهن کي آزاد ڪيو وڃي

بقايا 16

نه ٿيڻ خلاف جي ڊبليو سي جي سڏ تي ٿل جي سياسي و سماجي،مختلف تنظيمن،شهرين ۽ سول سوسائٽي جا ماڻهو وڏي انگ ۾ ميونسپل ڪاميٽي ٿل ۾ گڏ ٿي . سياسي سماجي اڳواڻن جي اڳواڻي ۾ هڪ وڏي ريلي ڪڍي وئي، پوليس انتظاميه خلاف نعريبازي ڪري رهبرچوڪ تي پهچي ڌرڻو هنيو .ڌرڻي کي خطاب ڪندي (جي ڊبليو سي) جي مرڪزي صدر ذوالفقار علي خاصخيلي،نائب صدر اظهر گل سرڪي، شوڪت علي نوناري، سرمد ڪنراڻي، (ايس ٽي پي) اڳواڻ سروان لاشاري، قومي عوامي تحريڪ جي مرڪزي نائب صدر ايڊووڪيٽ روشن ڪنراڻي،جسقم اڳواڻ وسيم قريشي، جسم اڳواڻ بشير سرڪي،پ ت الف ضلع صدر عبدالجبار ڪرسو،ٿل جو صدر محبوب علي نوناري جماعت اسلامي اڳواڻ امداد الله بجاراڻي،لاشاري برادري جي سردار جلال الدين لاشاري،تنظيم جو اڳواڻ نياز لاشاري،لطف الله لاشاري، ادبي سنگت جي استاد عبدالرزاق بروهي،جاويد ساغر بروهي، سهيل دايو،غلام فريد سومرو،پاڪستان انقلابي پارٽي اڳواڻ نظير بلوچ،ڪميونسٽ پارٽي اڳواڻ بشير بنگلاڻي،جي يو آئي اڳواڻ ميرحسن برڙو ۽ ٻين چيو ته شهيد صدام حسين لاشاري کي ٿل پوليس گرفتار ڪري وارثن کان صدام جي آزادي لاءِ ايس ايڇ او ٿل غلام نبي بجاراڻي ٻاران 10 لک روپيا ڀتنگ گهريو نه ڏيڻ جي صورت ۾ ٿي ڏينهن بعد صدام کي لاڪ اپ مان ڪڍي جيڪب آباد جي آباد ٿاڻي جي حد ۾ پوليس ڪوڙو مقابلو ڄاڻائي چار گوليون هڻي بيدردي سان قتل ڪري لاش پيرسن والد مغل لاشاري جي حوالي ڪيو آهي.هن چيو ته صدام کي قتل ڪرڻ کان بعد پوليس 13 ڪيس ظاهر ڪيا ويا آهن.انهن مان ظاهر ٿئي ٿو ته پوليس نوجوان جو لوڙهڻ لاءِ ڊراما ناهي پئي. پوليس بيان جاري ڪيو ته صدام لاشاري کي ٻنهجي سائين جي فائرنگ ۾ قتل ٿيو آهي.پوليس پهريان صدام تي 5 ڪيس ظاهر ڪيا هئا.جڏهن ته ٿل سميت سنڌ سراپا احتجاج ٿي ويا ته پوليس ٻن ڏينهن کان بعد وري صدام لاشاري مٿان13 ڪيس ظاهر ڪيا ويا آهن

بقايا 17

هجي، انهن کي عبرتناڪ سزا ملڻ گهرجي. اسان جي فوج دنيا جي عظيم فوج آهي.هن چيو ته مون کي پنهنجي فوج تي سدائين فخر رهيو آهي. شهيدن جي يادگارن جي بي حرمتي ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪنداسين. 9 مئي واقعن ۾ جيڪي به ملوث آهن. انهن کي واڪو ڪرڻ ضروري آهي. سندس چوڻ هو ته مان تحريڪ انصاف ڇڏڻ جو ڪڏهن سوچيو به نه هو. پارٽي چيئرمين سدائين ننڍن ڀائرن جيان عزت ڏني. سندس ٿورا مڃان ٿو. ڪراچي ۾ تحريڪ انصاف جي ليڊرشپ وڏي عزت ۽ پيار ڏنو بنا ڪنهن دٻاءَ جي پارٽي ڇڏڻ جو اعلان ڪيان.

بقايا 18

واري وزير اسحاق ڊار جي صدارت هيٺ اقتصادي رابطا ڪميٽي جي اجلاس ۾ نيو گوادر بين الاقوامي ايئرپورٽ منصوبي لاءِ 83 ڪروڙ 91 لک رپين جي به منظوري ڏني وئي.اجلاس ۾ 49 دوائن جي وڌ کان وڌ ريٽيل قيمت مقرر ڪرڻ جي منظوري به ڏني وئي، ان ڪانسواءِ اسٽيبلشمينٽ ڊويزن لاءِ 12 ڪروڙ 14 لک رپين جي گرانٽ منظور ڪئي وئي.

بقايا 19

۽ قدمن تي چٽي تنقيد ڪندو رهندو آهي.راهول گانڌي اڄڪلهه آمريڪا جي دوري تي آهي هن مشن هتن ۾ پارٽي ۽ سمنڊ پار ڪانگريس يو ايس اي جي پروگرام ۾ خطاب ڪندي چيو ته جديد ڀارت آئين ۽ اسان جي جمهوريت ڪانسواءِ قائم نٿو رهي سگهي.هن چيو ته جمهوريت ۽ ملڪي آئين جي تحفظ لاءِ آمريڪا ۾ رهندڙ ڀارتين کي آواز اٿارڻو پوندو تقرير دوران راهول گانڌي چين جي اثر رسوخ کي ختم ڪرڻ لاءِ ڀارت ۽ آمريڪا جي وچ ۾ مضبوط ڀائيواري تي زور ڏيندي چيو ته هن وقت اسان کي جن شين بابت سوچڻو آهي اسان چين جي چئلينج جو مقابلو ڪيئن ڪنداسين؟

بقايا 20

جي سامونڊي پٽي ۽ عمان ۽ گجرات کي امڪاني خطرو آهي.جواد ميمڻ موجب سائيڪلون جو نالو بنگلاديش جي تجويز ڪيل لفظ "ٻائي پرجواءِ" رکيو ويندو جنهن جو مطلب تباهي آهي.

بقايا 21

مالي سال لاءِ جاري رکيو ويندو. 500 ارب رپين جا ٽيڪس ان سان لڳندا. جڏهن ته 200 اربن جا نوان ٽيڪس لڳايا ويندا. ذريعن جو چوڻ آهي ته مجموعي طور تي ايندڙ مالي سال جي بجيٽ ۾ 700 کان 750 ارب رپين تائين جا نوان ٽيڪس لڳندا. ذريعن موجب درآمدي لگزري آئٽمز تي 25سيڪڙو سيلز ٽيڪس لاڳو ڪيو ويندو. 100 ڊالر کان وڌيڪ جي موبائلن تي سيلز ٽيڪس وڌائڻ جي تجويز آهي.ذريعن جو چوڻ آهي ته عورتن جي درآمدي ميڪ اپ، بيگز، جوتن ۽ جيولري تي به سيلز ٽيڪس 25 سيڪڙو لاڳو هوندو. مردن لاءِ درآمدي ڪپڙن ۽ جوتن سميت درآمدي شين تي 25 سيڪڙو سيلز ٽيڪس لاڳو هوندو. ذريعن موجب کاڌي پيتي جي شين چاڪليٽ ۽ درآمدي ٽافين تي به 25 سيڪڙو سيلز ٽيڪس لڳائڻ جو امڪان آهي. درآمدي فانوس، لائيٽس، ايل اي ڊيز سميت اليڪٽرانڪس سامان تي به 25 سيڪڙو سيلز ٽيڪس لاڳو ڪرڻ جون تجويزون ڏنيون ويون آهن

بقايا 22

۾ سرپل جي ضلعي سنچارڪ ۾ پيش آيو جتي شاگرديائين جي حالت خراب ٿيڻ تي کين فوري طور اسپتال نيو ويو .مقامي پوليس ترجمان واقعي بابت تفصيل ٻڌائيندي چيو ته سنچارڪ ضلعي ۾ ڪجهه اڻڄاتل ماڻهن ڇوڪرين جي اسڪول ۾ داخل ٿيا ۽ ڪلاسن ۾ زهريلو اسپري ڪري فرار ٿي ويا. شاگرديائيون جيئن ئي ڪلاس ۾ داخل ٿيون ته زهريلي مواد جي اثرن سبب سندن طبعيت بگڙجي وئي،پوليس ترجمان موجب. واقعي جي وڌيڪ وضاحت ڏيڻ کان پاسو ڪيو ته هي ڪهڙي قسم جو زهر هو ۽ ان جي پٺيان ڪنهن جو هٿ آهي پوليس ترجمان موجب، شاگرديائين کي اسپتال ۾ داخل ڪرايو ويو آهي، جن جي حالت هاڻ خطري کان ٻاهر ٻڌائي پئي وڃي. ٻئي پاسي ان معاملي تي فوري طور ڪا به گرفتاري عمل ۾ ناهي آئي.

بقايا 23

پنهنجي هڪ بيان ۾ قائم علي شاهه چيو ته اسان جي پهرين حڪومت ختم ٿي ته ماڻهن چيو ته پارٽي ختم ٿي وئي پر ايئن نه ٿيو محترمه جي شهادت تي نوجوان ڪارڙ ۾ هئا ملڪ کي خطرو هو پر پاڪستان جو نعرو لڳايو پي ٽي آئي تي پابندي جي حوالي سان قائم علي شاهه چيو ته بنا ثبوتن جي ڪنهن پارٽي تي پابندي لڳائي وڃي ته اسان مخالفت ڪنداسين اڳوڻي وڏي وزير پي ٽي آئي حڪومت تي تنقيد ڪندي چيو ته نوڪري ۽ گهر جا واعدا ڇو پورا نه ڪيا ويا.

بقايا 24

تي ڊالر جو قدر 15 پئسا وڌڻ سان 286 رپيا 19 پئسا آهي.هوڏانهن اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر 8 رپيا مهانگو ٿيو آهي. اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر جو قدر 308 رپيا آهي.

بقايا 25

وٺي. ريلي ڪانپوءِ ڪارڪنن پليجي صاحب جي مزار تي گلن جي چادر چاڙهي ڪيس سلامي ڏني. ان موقعي تي خطاب ڪندي سنڌياڻي تحريڪ جي مرڪزي صدر سپاني ڏاهري چيو ته محترم رسول بخش پليجي صاحب هميشه پراڻين ۽ فرسوده روايتن کي ٽوڙي نيون روايتون قائم ڪيون. سنڌياڻي تحريڪ جي ڪارڪنن پليجي صاحب جي ميت جي ڪلهي ڪانڌي ٿي ملڪ بلڪ ايشيا ۾ هڪ نئين روايت قائم ڪئي. جيتوڻيڪ پليجو صاحب هن وقت جسماني طور اسان کان جدا ٿي ويو آهي پر هن جو فڪر ۽ فلسفو هن جي ڊسيل صحيح قومي ٻڌي واري صحيح وات اسان وٽ موجود آهي. پليجي صاحب جا ڪتاب ۽ تقريرون اڄ به عوام جي سياسي شعور وڌائڻ لاءِ ڪارائتيون آهن. فڪر رسول بخش پليجو جي وات پاڪستان سميت ٽين دنيا جي ملڪن جي عوام لاءِ راهه نجات آهي. هن چيو ته جنهن سماج ۾ عورتن کي جانورن کان بدتر زندگي گذارڻ تي مجبور ڪيو ويو هجي، اهڙي سماج ۾ سنڌياڻي تحريڪ جهڙي پورهيت طبقي جي عورتن جي انقلابي تنظيم ناهڻ ڪنهن معجزي کان گهٽ ناهي. هي هڪ انقلاب آهي. سنڌياڻي تحريڪ جي ڪارڪنن طرفان موٽر سائيڪل ريلي ڪڍڻ هڪ غيرمعمولي قدم آهي. اسان کي فڪر رسول بخش پليجي حوصلو بخشيو آهي. همت ۽ جرئت ڏني آهي جنهن ڪري اسين اڄ هي ايڏو وڏو غير معمولي ڪم ڪري سگهيا آهيون. رسول بخش پليجي صاحب کي اسين سرخ سلام ٿا پيش ڪريون جنهن سنڌ ۾ ثقافتي، معاشي ۽ سياسي انقلابن جا بنياد وڌا.

بقايا 26

طبعيت خراب ٿيڻ تي ڪيس فيصل آباد انسٽيٽيوٽ آف ڪارڊيالوجي نيو ويو. ذريعن جو چوڻ آهي ته راڻا ثناءَ الله کي بخار ۽ بلڊ پريشر گهٽ ٿيڻ جي شڪايت هئي. طبعيت بهتر ٿيڻ بعد کيس اسپتال مان ڊسچارج ڪيو ويو آهي.

بقايا 27

جنرل نادرا جو چوڻ آهي ته ڪراچي ۾ 6 سالن کان پوءِ ٺهندڙ ميگا سينٽر ايندڙ ٻن کان اڍائي مهينن ۾ مڪمل ٿي ويندو ڊي جي جو چوڻ آهي ته يونيورسٽي روڊ تي تيار ٿيل ميگا سينٽر لاءِ جڳهه 5 مهينا اڳ ورتي وئي هئي 4 ڀيرا جاري ٽينڊر ۾ ڪنهن دلچسپي نه ورتي هئي جولين ٽينڊر ۾ ڪوٽيشنز اچي ويون آهي ان چيو ته سيپٽمبر ۾ شهر ۾ 6 سالن کان پوءِ 3 ميگا سينٽر کوليو ويندو ڊي جي جو چوڻ هو ته حيدرآباد جي شهرين لاءِ به ميگا سينٽر جو ڪم آخري مرحلن ۾ آهي جولاءِ مهيني ۾ حيدرآباد لطيف آباد ۾ ميگا سينٽر کوليو ويندو.هن چيو ته سنڌ ۾ به نادرا سينٽر ۾ پاسپورٽ لاءِ ڪائونٽر کوليا پيا وڃن ڪراچي، مليرا ۽ عمرڪوٽ ۾ نادرا سينٽرز ۾ پاسپورٽ ڪائونٽر ناهيا ويا آهن. اکين جي ذريعي سڃاڻپ جو نظام هاڻي ڊي ايڇ اي ميگا نادرا آفيس ۾ لڳايو ويو آهي

بقايا 28

فورم، صحافين ٻاران مڪلي بائي پاس وٽ مين نيشنل هاءِ وي تي پاڻي، گئس ۽ بجلي جي ڪٽ خلاف ڌرڻو هڻي ڌرڻو هنيو ويو ڌرڻي سبب ڪراچي، حيدرآباد، ٺٽو، محمد خان، سجاول ۽ بدين ڏانهن ويندڙ ٽريفڪ معطل ٿي وئي آهي. جنهن جي ڪري روڊ جي ٻنهي پاسن کان هزارين گاڏين جون قطارون لڳي ويون هيون. پاڻي جي ڪٽ ۽ بجلي ۽ گئس جي لوڊشيڊنگ خلاف جاري احتجاجي تحريڪ ۾ چونڊيل نمائندن ۽ ضلعي انتظاميا ٻاران ڪارروائي نه ڪرڻ خلاف ٺٽي کان مڪلي تائين احتجاجي ريلي ۽ شٽر بند هڙتال ڪئي وئي ۽ مطالبن جي مڃتا لاءِ قومي شاهراهه تي ڌرڻو هنيو ويو ڌرڻي ۾ سنڌ ترقي پسند پارٽي، پي ٽي آءِ، جماعت اسلامي، جميعت علماءِ اسلام ف، پيپلز پارٽي، عوامي تحريڪ، قومي عوامي تحريڪ، وڪيل برادري، ڊاڪٽرز فورم ۽ شهرين ۽ واپاري تنظيمن جي اڳواڻن سميت ٻارڙن پڻ وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. احتجاج جي اڳواڻي ڪندڙ سيد جلال شاهه، اقبال جاکرو، محبوب بروهي، رضوان شاهه، منور پتو، شبير شاهه، شهروز چانگ ۽ ٻين خطاب ڪندي چيو ته گذريل ڪيترو ئي عرصي کان ٺٽي ضلعي ۾ پاڻي جو بحران آهي. پاڻي نه هجڻ ڪري هزارين ايڪڙن تي بيٺل تيار فصل ۽ سارين جو ٻيجارو سوڪهڙي جو شڪار بڻجي ويا آهن. هاڻي ته جوپائي مال سميت، آب جيوت ۽ انساني آبادي جي پيئڻ جيترو پاڻي به ميسر ناهي، خريف جي پوکي پڻ متاثر ٿي رهي آهي. هنن چيو ته ڪينجهر ڍنڍ مان ڪراچي شهر لاءِ 4 واهه ڪڍيا ويا آهن

بقايا 29

جي سياسي مرڪز لاهور ۾ وڏي جلسي جو ارادو رکي ٿي، پارٽي جو ضلعي صدر اسلم گل شهر جي مختلف علائقن جو دورو ڪري رهيو آهي.ب ب اڳواڻ جو چوڻ آهي ته جلسي جي تاريخ جو اعلان جلد ڪيو ويندو ٻئي طرف اڳوڻي صدر آصف علي زرداري جي لاهور ۾ سياست جو سلسلو جاري آهي ۽ پارٽي ۾ وڌيڪ سياسي اڳواڻن جي آمد جو سلسلو بند ناهي ٿيو

بقايا 30

جي قيام لاءِ ٽيون مرحلو هو ان کان اڳ ميلبورن ۽ برسبين ۾ ريفرنڊم ٿي چڪو آهي، آسٽريلوي حڪومت طرفان پراسن ريفرنڊم واري جمهوري عمل کي روڪرائڻ کان معذرت ڪئي وئي هئي واضح رهي ته ان کان اڳ آسٽريليا کان سواءِ برطانيا، جنيوا ۽ ڪئناڊا ۾ به ريفرنڊ ٿي چڪا آهن.

بقايا 31

صحت مرڪز نوابشاهه ۾ ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪيو.ان موقعي تي ڪمشنر محمد عباس بلوچ چيو ته سنڌ حڪومت ٻارن ماءِ ۽ ٻار کي مختلف بيمارين کان بچائڻ لاءِ حفاظتي ٽڪن جي 12 ڏينهن واري مهم اڄ کان باقائده شروع ڪئي وئي آهي جنهن جو مقصد ماءُ ۽ ٻار کي مختلف خطرناڪ بيمارين کان بچائڻ آهي انهي لاءِ والدين کي گهرجي ته هو صحت کاتي جي ٽيمن سان تعاون ڪندي پنهنجي ٻارن کي ارڙي، روبيلا سميت ٻين بيمارين کان بچائڻ لاءِ حفاظتي ٽڪا ضرور لڳرائين ڪمشنر صحت کاتي جي عملدارن کي هدايت ڪئي ته هو ضلع ۾ مقرر ڪيل ٽارگيٽ کي حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجا سمورا وسيلا ڪتب آڻين ته جيئن ڪو به ٻار حفاظتي ٽڪن کان رهجي نه سگهي ان موقعي تي ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر دولت جمالي ڪمشنر کي آگاهي ڏيندي ٻڌايو ته ضلع شهيد بينظيرآباد ۾ اڄ 5 جون کان حفاظتي ٽڪن واري مهم شروع ڪئي وئي آهي جيڪا 17 جون تائين جاري رهندي هن وڌيڪ ٻڌايو ته مهم کي ڪامياب بنائڻ لاءِ سمورا گهربل انتظام مڪمل ڪيا ويا آهن هن وڌيڪ ٻڌايو ته مهم دوران ضلع جي پيدائش کان وٺي 2 سال عمر تائين جي 24 هزار کان وڌيڪ ٻارن کي روٽين اميونائزيشن ۽ 2 سال کان 5 سال تائين عمر جي 61 هزار ٻارن کي ارڙي ۽ روبيلا کان بچاءَ جا ٽڪا لڳايا ويندا جڏهن ته 12 هزار 240 مائرن کي پڻ مختلف بيمارين کان بچاءَ جا ٽڪا لڳايا ويندا هنن وڌيڪ ٻڌايو ته ضلع جي 60 سال کان مٿي عمر وارن شهرين کي ڪرونا ويڪسين جو بوسٽر ڊوز پڻ لڳايو ويندو ان موقعي تي فوڪل پرسن اي پي آئي ڊاڪٽر الله بخش راڄپر، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر رياض شاهه، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر اسدالله ڏاهري سميت ٻيا عملدار پڻ موجود هئا.

بقايا 32

۾ پاڪستان تي زور ڀريو ويو آهي ته عالمي معيارن ۽ انساني حقن جي قانونن موجب هو بنا دير پاليسي واضح ڪري ان تي عمل ڪرائي، رپورٽ موجب ايمنسٽي انٽرنيشنل 45 اهڙن ماڻهن جا انٽرويو ڪيا جيڪي گرميءَ جي وڌيڪ خطري ۾ آهن، جن ۾ زرعي مزدور، هاري، ڀٽن تي مزدوري ڪندڙ، ڪارخانن ۾ اس ۾ ڪم ڪندڙن، ڊليوري بوائز، پوليس آفيسر ۽ صفائي ستراڻي جي عملي سميت مختلف شعبن جا ماڻهو شامل آهن. تفصيلي رپورٽ پڙهڻ لاءِ ڪلڪ ڪريو

بقايا 33

وزير بلاول ڀٽو زرداري پنهنجي ٽوئيٽ ۾ چيو آهي ته پاڪستان ۽ عراق لاڳاپن کي نئين بلندين تي وٺي وڃڻ ۽ پاڻي، زراعت، دفاعي تعاون ۽ گڏيل واپار سميت مختلف شعبن ۾ سهڪار وڌائڻ جو عزم ڪيو ويو آهي. عراقي وزيراعظم محمد شياع السوداني سان ملاقات جي موقعي تي ٻه طرفي واپار وڌائڻ، گڏيل وزارتي ڪميشن جوڙڻ، عراقي انفراسٽرڪچر جي نئين سر تعمير، رابطا وڌائڻ، زائرين ۽ ڪاروباري رابطن سميت مختلف معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. بلاول ڀٽو زرداري جي عراق جي دوري جي موقعي تي ٻنهي ملڪن طرفان ثقافتي تعاون کي هٿي وٺرائڻ، سرڪاري ۽ سفارتي پاسپورٽ تي ويزا ختم ڪرڻ جي معاهدن تي صحيحون پڻ ڪيون ويون. عراق جي ٻرڏيهي وزير ڊاڪٽر فواد حسين سان گڏ پريس ڪانفرنس ڪندي پيپلز پارٽي جي چيئرمين ۽ ٻرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري چيو ته برادر ملڪ عراق جو دورو ڪرڻ منهنجي لاءِ وڏي خوشي جي ڳالهه آهي ۽ عراق جي دوري جي دعوت ڏيڻ تي مان ڊاڪٽر فواد حسين جو خاص شڪريو ادا ڪريان ٿو.هن چيو ته منهنجي ماءُ بينظير ڀٽو شهيد عراق جو تمام گهڻو احترام ڪيو ۽ سندس دوري جون تمام پياريون يادون آهن. مان هتي پنهنجي برادرانه لاڳاپن کي هٿي وٺرائڻ ۽ انهن جي گڏيل احترام، مفادن ۽ ادارن جي رابطن کي ڳنڍڻ جي خواهش سان آيو آهيان. هن چيو ته مان پنهنجي ٻطرفي لاڳاپن کي گڏيل فائديمند معاشي لاڳاپن ۾ تبديل ڪرڻ جي خواهش کي ورجائڻ چاهيان ٿو مان پنهنجي دوري دوران، عراقي قيادت ۽ نجي شعبي سان خيالن جي ڏي وٺ ڪنداسين. اسان ٻه طرفي معاهدن تي صحيحون ڪنداسين. مختلف شعبن ۾ تعاون کي مضبوط ڪرڻ تي ڌيان ڏنو ويندو. بلاول ڀٽو زرداري چيو ته پاڪستان وانگر عراقي قوم به مثالي لچڪ، استقامت ۽ عزم جو مظاهرو ڪندي دهشتگرديءَ خلاف جنگ ۽ ان ناسور کي شڪست ڏني آهي. ان فتح کي حاصل ڪرڻ لاءِ ٻنهي قومن وڏيون قربانيون ڏنيون آهن. جن جو ثمر خطي ۽ ان کان ٻاهر جا ماڻهو حاصل ڪري رهيا آهن. هن چيو ته ٻئي ملڪ گهڻ طرفي فورمن تي هميشه هڪ ٻئي سان گڏ بيٺل رهيا آهن. امن، استحڪام ۽ سلامتي جي اسان جي گڏيل مقصدن ۾ حصو وٺندي اسان جو دفاعي تعاون بهتر نموني ترقي ڪري رهيو آهي. هاڻي پيهر تعمير ڪرڻ جي اڳ کان وڌيڪ مضبوط ٿيڻ ۽ پنهنجي ملڪن کي ترقي يافته قومي رياستن ۾ تبديل ڪرڻ جو وقت آهي. بلاول ڀٽو زرداري چيو ته نجف ۾ پاڪستاني قونصليٽ کولڻ جي ٻنهي ملڪن وچ ۾ اتفاق تي خوشي ٿي آهي، اسان زائرين جي حوالي سان ايم او يو تي ڳالهه ٻولهه ڪئي آهي. بلاول ڀٽو زرداري ڪربلا ۾ پاڪستاني زائرين لاءِ سينٽر جو اعلان ڪندي چيو ته هي سينٽر پاڪستاني زائرين کي سهولت فراهم ڪندو. ٻرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري وڌيڪ چيو ته مون کي اميد آهي ته منهنجو دورو عوامي سطح تي رابطن کي وڌيڪ هٿي وٺرائيندو، خاص ڪري خانگي شعبي، ميڊيا، اڪيڊمي ۽ محققن جي وچ ۾ لاڳاپن کي وڌيڪ هٿي وٺرائڻ ۽ پائيدار ترقي جي مفاد ۾ تعاون جي راهه هموار ڪندو. هن چيو ته عراق ۾ مقدس مزارون منهنجي قوم لاءِ تمام مقدس آهن. اسان کي اميد آهي ته وڌ کان وڌ پاڪستانين کي انهن هنڌن تي گهمڻ جو موقعو ملندو. مون کي اميد آهي ته منهنجو دورو اسان جي گڏيل امير ورثي تي لاڳاپيل هوندو ۽ اسان جي برادرانه لاڳاپن کي وسيع ۽ وڌيڪ مضبوط ڪرڻ جو حوصلو فراهم ڪندو. بلاول ڀٽو زرداري چيو ته اسان عراق جا ويجها دوست هئاسين ۽ هميشه رهنداسين. اسان عراق جي امن، خوشحالي، ترقي ۽ ترقي حاصل ڪرڻ ۾ پنهنجو حصيدار سمجهون ٿا.

بقايا 34

ڪجهه ماڻهو جتي ان کي ساراهي رهيا آهن ته ڪجهه ماڻهو تنقيد ڪري رهيا آهن ته اها پشتون روايتن جي خلاف ورزي آهي. هڪ موقعي تي جنرل باجوا چوي ٿو ته سان اهو جنرل ناهيان جيڪو تون سمجهين ٿو. هو پوليس گهرائڻ جي ڌمڪي به ڏي ٿو پر افغان شهري کيس چوي ٿو ته گهرايو پوليس کي ۾ بيٺو آهيان. هڪ موقعي تي افغاني چوي ٿو ته پنهنجي ٻويان پوليس نه هجي ها ته هتي اهڙو ڪتڪو ڏيان ها جو ياد رکي ها. ڪجهه ماڻهو جنرل باجوا جي برداشت واري جذبي جي تعريف به ڪري رهيا آهن.

بقايا 35

۽ قدمن تي چٽي تنقيد ڪندو رهندو آهي.راهول گانڌي اڄڪلهه آمريڪا جي دوري تي آهي هن مشن هتن ۾ پارٽي ۽ سمنڊ پار ڪانگريس يو ايس اي جي پروگرام ۾ خطاب ڪندي چيو ته جديد ڀارت آئين ۽ اسان جي جمهوريت ڪانسواءِ قائم نٿو رهي سگهي.هن چيو ته جمهوريت ۽ ملڪي آئين جي تحفظ لاءِ آمريڪا ۾ رهندڙ ڀارتين کي آواز اٿارڻو پوندو تقرير دوران راهول گانڌي چين جي اثر رسوخ کي ختم ڪرڻ لاءِ ڀارت ۽ آمريڪا جي وچ ۾ مضبوط ڀائيواري تي زور ڏيندي چيو ته هن وقت اسان کي جن شين بابت سوچڻو آهي اسان چين جي چئلينج جو مقابلو ڪيئن ڪنداسين؟

بقايا سنڌيار 01

آريسر جي مرڪزي اڳواڻ اسلم خيرپوري چيو مثل حيدري سان شهنجي ملاقات عبدالواحد آريسر صاحب جي ذريعي ٿي. هو ڪمال جو انسان هو، هو سماج جي هر برائي خلاف هو، هن چيو سنڌ جي زمينن جي ڦرلٽ ڪئي پئي وڃي، سنڌ جي مسئلن جو حل سائين جي ايم سيد جي فڪر سان سلهاڙيل آهي. جسقم آريسر جي مرڪزي اڳواڻ سرمد ميراڻي خطاب ڪندي چيو ته سائين مثل حيدري جهڙا شناس هو. هن چيو ته سائين مثل حيدري سون کي پڙهايو هو، هو شهنجو استاد هو. سائين مثل حيدري اصول پسند هو. هن چيو ته سائين مثل حيدري آريسر صاحب سان گڏجي سائين جي ايم سيد جو فڪر سنڌ جي جهر جهنگ پهچايو. جسقم اڳواڻ ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي خطاب ڪندي چيو ته مثل حيدري جو لاڳاپو سائين جي ايم سيد ۽ سنڌ سان هو. هن چيو ته مثل حيدري جي اندر سائين جي ايم سيد جو فڪر سمايل هو. هن چيو ته سائين مثل حيدري متاثهين شخصيت جو مالڪ هو. هن چيو قومي غلامي جاگيرداري نظار کي ختم ڏٺي ٿي. سماجي اڳواڻ پنهل ساريو خطاب ڪندي چيو مثل حيدري هڪ مڪمل انسان هو، فطرتي جو عاشق هو. هو ظلم بربريت، ڏاڍ خلاف لڪندو هو. هن چيو ته هن خطي ۾ جاگيرداري نظام ته هو ۾ انگريزن اُن طبقي کي سهولتڪاري عيوض ڪيترين زمينون ڏنيون. انهن کي انگريزن جاگيردار بڻايو. هن چيو ته مثل حيدري مزاحمت جو ٿالو هو. هن چيو ته سنڌ اندر روزانو معصوم ٻارڙن سميت ڪيترائي ماڻهوءَ اغوا ٿين پيا، پر حڪومتي رٽ ڪٿي به نظر نه اچي، سنڌ ۾ ڪو به قانون ناهي، بک، بيروزگاري عروج تي آهي. سرمد ميراڻي، جسقم آريسر اڳواڻ محمد خان شروع خطاب ڪندي چيو ته مثل حيدري جي اندر علم هو، سائين مثل حيدري هڪ سپاهي هو هو قربدار شخصيت هئي. جسم "خالق جوڻيجو" جي مرڪزي اڳواڻ هاشم ڪوسو خطاب ڪندي چيو ته مثل حيدر بهترين استاد هو. مثل حيدري نظرياتي اڳواڻ هو. هن چيو ته هن خطي اندر جاگيرداري نظام رهيو آهي. اُتي سائين مثل حيدري جهڙا ڪردار پيدا ٿيا. جيڪو جاگيرداري نظام خلاف اُتي ڪو ٿيو. هن چيو سائين جي ايم سيد جي فڪر ۾ پورهيت، هاري طبقو هو. هو سنڌ سان پيار ڪندڙ هو. هو شاه سائين، سچل سائين، سامي سان پيار ڪندڙ هو. هن چيو ته هو وڏيرن جو سخت مخالف هو. جسقم آريسر جي مرڪزي پورهيت اڳواڻ ملوڪ ڪوسو خطاب ڪندي چيو ته هو ظلم خلاف آواز اٿاريندو هو. هن چيو ته هو بااصول هو ۽ اُڏان جو اٽل هو. جسقم آريسر اڳواڻ خادم چانڊيو خطاب ڪندي چيو ته سائين حيدري ذرگو شهنجو والد ته هو پر هو شهنجو سياسي استاد هو. هو اسان لاءِ چيرچانوهو. اُن موقعي تي بين خط ڊاڪٽر قاسم چانڊيو، جسقم بشير قريشي اڳواڻ آصف راهوجو، جسقم اڳواڻ امتياز ڪوسو، راجا جي ايم ڪوراڻي، مرس جتوئي، اياز لنجار، اِل اوباڻو ڏاهري ۽ بين خطاب ڪيس. جڏهن صوفي فنڪار الهداد خاصخيلي ۽ ساٿين فن جو مظاهرو ڪري [illegible]

بقايا سنڌيار 02

اسٽاف نه ڏنو ويو ماڻهو ماڻهو پرائيويٽ ڊاڪٽرن کان پنهنجي جانورن جي علاج ڪرائڻ تي مجبور آهن علائقي واسين خالد محمودجت مزمل گجر مير مري ۽ ٻين ڪافي گوٺاڻن صابق صدر MNAاصف فرداري عيدم MPAعزرا فضل پيچوهو وزيراعلي سنڌ سيد مراد علي شاه ٻين وس وارن کان ٿا مطالبو ڪيون ته 5 چڪ جي وٽرنري اسپتال کي ڊاڪٽر ۽ دوائون مهيا ڪيو وڃن جئين اسين ماڻهو ماڻهو فيضو حاصل ڪري سگھون.

بقايا سنڌيار 03

ايريگيشن عملي پاران شاخن ۾ پاڻي ڇڏڻ بدران ڪري رشوت طلب ڪري ورتي، ان ڏس ۾ آبادگارن غلام حسين سولنگي، نثار احمد جڏ علي بخش، يوسي وڪڙو چيئرمين شڪيل احمد سولنگي ۽ ٻين ڏوڪري پريس ڪلب جي صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته ايريگيشن عملي سونهري ريگيوليٽر سميت مختلف ريگيوليٽرن ۾ پاڻي ناهي ڇڏي رهيا جنهن سبب هزارين ايڪڙن تي ساريالو فصل جو پيجارو سڪي سڙي رهيو آهي. هن چيو ته گذريل برساتن سبب آبادگارن کي لکين روپين جو نقصان ٿيو هو هاڻي ايريگيشن کاتو پاڻي نه ڇڏي آبادگارن کي لکين روپين جو نقصان پهچائي رهيا آهن. هنن مطالبو ڪيو ته بنا دير سونهري ريگيوليٽر سميت مختلف ريگيوليٽرن ۾ پاڻي ڇوڙ ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ احتجاجي تحريڪ هلائي ويندي.

بقايا سنڌيار 04

لاءِ پريس ڪلب ڪوٽڙي ڪبير صدر، عبدالرزاق لاشاري، سيد جاني شاه، غلام حسين چانڊگ، بچل هنگورو، قاضي اياز عالم، ظفر گهانگهرو، محسن ملاح نذير سولنگي، پرويز احمد لاشاري ۽ ٻين احتجاجي ريلي ڪڍي ڌرڻو هنيو وير احتجاج ڪندڙن چيو ته ٿل ۾ پوليس سوشل ورڪر صدام لاشاري کي سماجي برائين جي نشاندهي ڪرڻ تي مقابلو ڄاڻائي قتل ڪيو ويو جيڪو وڏو ظلم آهي انهي ظلم جي خلاف احتجاج ڪري رهيا آهيون ۽ هنگورجا مان اغوا ٿيل ٽينگر کي اغوا ٿئي اڍائي مهينا گذري ويا آهن پوليس بازياب ڪرائي نه سگھي آهي هنن مطالبو ڪيو ته فوري طور تي صدام لاشاري جي ناحق خون جو انصاف ڪيو وڃي ۽ هنگورجا مان اغوا ٿيل معصوم ٽينگر جلد ٻيئر بازياب ڪرايو وڃي.

بقايا سنڌيار 05

ڪندڙن جي مان ۾ آجيانو پيش ڪيو سيمينار ۾ مهمان خاص ڊپٽي ڪمشنر ڪشمور منور علي مٺياڻي ۽ اي ڊي سي امر شاڪر صاحب، ڊاڪٽر بهادر علي، شيخ سعود هارون صاحب، نزير انصاري محمد نعيم سعيد فيضان حسين فرحان حيدر ۽ مختلف اسڪولن ۽ ڪاليجن جي پرفيسر صاحبان نوجوانن کي خطاب ڪندي چيو ملڪ پاڪستان جي ترقي ۽ خوشحالي نوجوان نسل جو تعلم مدان ۾ اڃ سان ممڪن آهي اڄ هن سيمينار ۾ نوجوانن جي گهڻي تعداد ۾ شرڪت کي ڏسي ڏاڍي خوشي ٿي آهي آخر ۾ هونهار شاگردن ۽ نوجوانن کي سرٽيفڪيٽ ۽ شيلڊ انعام طور ڏنا ويا.

بقايا سنڌيار 06

بارگاه دربار حيدر ۾ آل پارٽيز ڪانفرنس منعقد ڪئي وئي. ان موقعي تي شهري اتحاد جي صدر ۽ سماجي اڳواڻ وهاب پندراڻي، شيعه اڳواڻ سيد ضمير حسين شاه، سيد غلام سرور نقوي، قومپرست اڳواڻ حيدار ميرجت.. نواز ليگ اڳواڻ وشال پلياڻي، درزي اڳواڻ گل پتي، ايڊووڪيٽ ابرار سومرو، ذوالفقار ميرجت، جماعت اسلامي جي ڊاڪٽر امتياز احمد شيخ، ايڊووڪيٽ ابرار سومرو، منور منگي، حسن مڱسي، منور علي مڱسي ۽ ٻين خطاب ڪندي چيو ته شهر ۾ بدامني جي باه ٻري رهي آهي. شهر ۾ چورين، ڦرن ڦيلل موٽر سائيڪلن ۽ موبائلن جي ڦرن جا واقعا معمول بڻيل آهن پر پوليس اکيور ننڊ ستل آهي. هنن چيو ته شهر ۾ امن امان جي صورتحال بهتر ڪرڻ پوليس انتظاميه جي ذميواري آهي پر پوليس منشيات ۽ جوا جي اڏن تان ڀتو اڳاڙڻ ۾ مصروف آهي. هنن چيو ته شيعه اڳواڻ سيد سرور شاه جي گهر ٻاهران بيٺل سنڌس 2020 ماڊل جي 125 موٽر سائيڪل ڏينهن ڏٺي چابي چور ڪاهي ويا ۽ شهر ۾ موبائل فونون ۽ دڪانن تان ڦرن ۽ شهر مان چوري سميت بدامني جون وارداتون معمول بڻيل آهن جنهن ڪري شهري پاڻ کي غير محفوظ سمجهي رهيا آهن پوليس جون اعلي اختيارين کي شهدادڪوٽ ۾ امن امان بحال ڪرائڻ گهرجي. آل پارٽيز ڪانفرنس ۾ اهو فيصلو ڪيو ويو ته سومر تائين سيد غلام سرور شاه نقوي جي چوري ٿيل موٽر سائيڪل واپس نه ٿي ته اڱاري کان شهر ۾ وڌندڙ بدامني خلاف احتجاجي تحريڪ شروع ڪئي ويندي. ان موقعي تي محمد ياسين قريشي، سيد ياسين شاه، ثناء الله عباسي، اصغر علي هاڙهو، ڊاڪٽر محمد شريف پٽي، راجه پتوءِ ٻين سميت سياسي، سماجي، مذهبي تنظيمن جي اڳواڻن، سوشل ورڪرن ۽ صحافين سميت شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.

بقايا سنڌيار 07

بينظير آباد ريجن انچارج گل امير سنبل ضلعي نوشهروفيروز جو انچارج ۽ اسسٽنٽ پڻ موجود هئا. ڊائريڪٽر اسدالله تنيو، ڪيمسٽ مقصود احمد ڪلهوڙو ۽ فهد حسين جي اڳواڻي ۾ گورنمينٽ ها، اسڪول ڪنڊيارو کان حيدري چوڪ تائين ماحولياتي ڏڻلاءِ جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان ريلي ڪڍي وئي. جنهن ۾ سمورن مڪتب فڪر جي ماڻهن شرڪت ڪئي ۽ ريلي جي ڇهڙائي تي ٻهتي ماڻهن ۾ ڪپڙا وِرهايا ويا. ياد رهي ته هي ڏينهن 1972ع کان سڄي دنيا ۾ گڏيل قومن جي ماحوليات پروگرام پاران هر سال 5 جون تي ملهايو ويندو آهي. هي ڏينهن هر سال هڪ خاص موضوع تحت ملهايو ويندو آهي. هن سال جو موضوع آهي زمين کي پلاسٽڪ جي آلودگي کان بچائڻ. پلاسٽڪ جي وڌندڙ استعمال سبب ماحولياتي آلودگي خطرناڪ حد تائين وڌي رهي آهي، جيڪا پوري عالمي برادري لاءِ ڳڻتي جوڳي ڳالهه آهي. ان ڪري پلاسٽڪ کي روڪڻ لاءِ سڀني کي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻو پوندو. هن ريلي ۾ شريڪ سمورن شهرين ۾ ڪپڙي جا ٿيلها ورهائي عوام کي پيغام ڏنو ته پلاسٽڪ جي ٿيلهين بدران ڪپڙي، ڪاغذ ۽ ڪچي جي ٿرڪري استعمال ڪئي وڃي ته جيئن پلاسٽڪ کي صفر جي سطح تي آڻي سگھجي، هن ريلي ۽ ڪِبهه جي ڪينر ۽ آئل ملز ڪنڊيارو سان گڏ تعليم کاتي جي استادن سان گڏجي فيڪٽري ۾ بوٽا لڳايا ويا ۽ سمورن شرڪت ڪندڙن کي پنهنجي گهرن، گهٽين ۾ بوٽا ڏنا ويا ته جيئن ڏينهن جي ڪارڪردگي کي وڌائي سگھجي. چاڪاڻ ته وڻ کان وڌ وڻ پوکڻ سان ماحول کي گلوبل وارمنگ ۽ موسمياتي تبديلين کان بچائي سگھجي ٿو آخر ۾ سمورن استادن پنهنجي اسڪولن ۾ ايڪوٽي ڏينهن جي شعور کي اجاگر ڪرڻ جو عزم ڪيو.

بقايا سنڌيار 08

گوٺ الهيجايو چانگ ۽ ان جي آسپاس گوٺن جي مالوند ماڻهن ڪانگل سومرو، سيد بچل شاه، الهجايو چانگ، ميٺهن وسايو چانگ ۽ ٻين ڏانهيندي چيو آهي ته سنڌن چوپائي مال ۾ اوچتو وچرندڙ بيماريون ڦهلجڻ ڪري سنڌن چوپايو مال مرڻ لڳو آهي، جهميير شهر ۾ قائم جانورن جي اسپتال تي ڪا به دوا موجود ناهي ۽ نه ئي مقرر ڊاڪٽر چوپائي مال جو علاج ٿو ڪري. جنهن ڪري هو سخت پريشان آهن. هنن گهر ڪئي ته ڪوهستاني پٽي ۾ چوپائي مال جي علاج لاءِ جانورن جي ڊاڪٽرن جون ٽيمون موڪلي سنڌن بيمار جانورن جو علاج ڪرائي ڪين نقصان کان بچايو وڃي.

بقايا سنڌيار 09

جو بانيڪاٽ ڪري اسپتال جي نئين بلڊنگ ۾ اظهر سيال، رياض پٽو، جاويد مغيري، لال خان مستوئي، شڪيل ڪمبوه ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪري تعريبازي ڪئي وئي، ان موقعي تي اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته سنڌ حڪومت 2011 کان وٺي صحت کاتي جي ملازمن جا مسئلا حل نه پئي ڪري سنڌ حڪومت جي صوبائي وزير ناصر شاه صحت کاتي جي ملازمن کي يقين ڏياڻي ڏياري هئي ته ڪورونا الائونس جي جڳهه تي پروفيشنل الائونس ڏنو ويندو پر هن وقت تائين صحت کاتي جي عملي کي سروس اسٽڪچر پروفيشنل الائونس ۽ ڊاڪٽرن جا پروموشن نه ڏيا ڪيا وڃن جنهن ڪري صحت کاتي جي ملازمن ۾ بيچيني پکڙيل آهي. ملازمن سنڌ حڪومت کان ملازمن جا مطالبا منظور ڪري پکڙيل بيچيني ختم ڪرڻ جو مطالبو ڪيو آهي. هوڏانهن صحت کاتي جي عملي سبب مختلف شهرن کان علاج لاءِ آيل سوين مريض عورتون ۽ مرد بنا علاج جي واپس موٽي ويا.

بقايا سنڌيار 10

تي آبادگار اڳواڻن حاجن مهر، فقير گنهور مهر ۽ ٻين اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته خانگڙه سب ويزن جي واهن ۾ پاڻي جي کوٽ سبب آبادگار فصل پوکي نه سگھيا آهن پاڻي جي کوٽ سبب فصل وقت سر پوکي نٿا سگھون هزارين ايڪڙ زمين بنجر بڻجي رهي آهي جاڻايل واهن ۾ پاڻي جي مصنوعي کوٽ پيدا ڪئي وئي آهي جنهن جا ذميوار آبپاشي کاتي سيدا ڊائريڪٽر آهي آبادگارن چناء ڏنو ته فوري طور سب ويزن خانگڙه جي واهن ۾ پاڻي ڇڏيو وڃي ته جيئن آبادگار وقت سر فصل پوکائي ڪري سگھن ٻي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو.

بقايا سنڌيار 11

مسئلا ٻڌا ويا ۽ لاڳاپيل انتظاميا سان ملي ملازمن جي مسئلن کي حل ڪرائڻ جي خاطري ڪرائي وئي ان موقعي تي اجلاس ۾ خطاب ڪندي اڳواڻن جو چوڻ هو ته ڪو به ملازم پاڻ کي اڪيلو نه سمجهي ڏک سک ۾ سنڌس هرممڪن ساٿ ڏنو ويندو ۽ ملازمن سان ڪنهن به قسم جي ناانصافي ۽ ناجائزي ٿين نه ڏينداسين هنن جو وڌيڪ چوڻ هو ته ملازمن جا جائز مسئلن جي حل لاءِ ڀرپور آواز اٿارينداسين ۽ ملازمن جي حقن خاطر هر محاذ تي وڙهنداسين.

بقايا سنڌيار 12

ان موقعي تي اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته 5 جون ماحوليات جي عالمي ڏينهن جي حوالي اين ڊي ايس پاران پاٿ فائينڊر جي تعاون سان ريلي ڪڍي وئي آهي جنهن جو مقصد ماحول کي صاف شفاف بڻائڻ ۾ ڪردار ادا ڪرڻ آهي. هنن چيو ته پنهنجي ماحول کي انسان دوست بڻائڻ لاءِ انفرادي ۽ اجتماعي ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي ۽ وڻ پوکڻ ۽ پلاسٽڪ جي استعمال کي ختم ڪري ماحول کي بهتر ڪرڻ گهرجي. هنن وڌيڪ چيو ته دنيا جي اندر گلوبل وارمنگ جي ڪري دنيا غير محفوظ ٿي وئي آهي جنهن جي ڪري موسميات ۽ تبديلي اچڻ ڪري دنيا ۾ برساتن ۽ گرمي ۾ وڌ سبب پاڪستان دنيا جي 10 انهن ملڪن ۾ شامل آهي جنهن ۾ وڏي پيماني تي برساتون ٿيون ۽ تباهي آهي. هنن چيو ته ماحول کي بهتر ڪرڻ لاءِ سڄاڻ ٿيڻ ۽ شهرين کي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي. جڏهن ته نڪتل ريلي ۾ عورتن، صحافين ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.

بقايا سنڌيار 13

ته اها آهي جو پبلڪ هيلٿ پاران جيڪي به ڪم ڪرايا ويا آهن يا جيڪي ڪم هلي رهيا آهن انهن ڪمن جي آيل ڪروڙن روپين جي لاڳت سان بجيٽ ۾ گهٽ معيار جي ناقص ميٽريل استعمال ڪري صرف خانا پوري ڪيئي پئي وڃي جڏهن ته شهرين پاران بار بار شڪايتن تي ڪنهن به اعلي آفيسر نوٽيس نه ورتو آهي ٻئي پاسي سياسي اثر انوڪ رکندڙن کي خوش ڪرڻ لاءِ جيڪي روڊ رستا ۽ برينج سسٽم جا ڪم ڪچي آبادي کي ڏنا هيا اهي ڪم انهن سياسي اثر اسوڪ وارن کي خوش ڪرڻ لاءِ من پسند ماڻهن کي ڪري ڏنا پيا وڃن حالانڪ شهر جي ٻاگرا ڪالوني گجيرو روڊ اوڏ ڪالوني ريلوي لاڙين ملڪ ڪالوني درس روڊ سنڌ ڪالوني ۽ ٻين ڪچين آبادين جا آيل ترقياتي ڪم نه ٿي سگھيا آهن جن علائقن ۾ غريب بي پهچ مسڪين پورهيتن مزدورن جا گهر آهن انهن گهٽين کي پبلڪ هيلٿ پاران نظرانداز ڪيو ويو آهي جڏهن ته ڪافي علائقن ۾ پبلڪ هيلٿ پاران ترقياتي ڪم صرف ڪاغذن ۽ ڊيڪاريا ويا آهن جڏهن ته پبلڪ هيلٿ کاتي جي سروسين ۽ ايس ڊي او پاران ملي ڀڳت سان پنهنجي مرضي مطابق پيور سرن جو ميٽريل استعمال ڪيو پيو وڃي جڏهن ته عوام پاران شڪايتون ڪندي اهو به مطالبو ڪيو ويو آهي ته موجوده ٽينڊر ۽ شيڊول ۾ اهو ڏنو وڃي ته پيور سرون ڪهڙي ڪارخاني مان آنيون ويون آهن؟ ۽ پبلڪ هيلٿ جا ٺيڪيدار سروسين ۽ ايس ڊي او سياسي شفقت جي ڪري ايترا ت بااثر آهن جو ڪابين ڪير ب پڇڻ وارو ناهي پبلڪ هيلٿ جي کاتي پاران شهر ۾ جيڪي ب پيور سرن ۽ ٽائلن جا ڪم هلي رهيا آهن انهن جو ڪوڙيون سچيون اپر ٿيون ناهي هن مهل تائين ڪروڙين روپين جي ادائگي ڪيئي رهي آهي ٺهنڪري مورو جي شهرين ٽيب ايف آءِ اي ۽ اينٽي ڪرپشن کان مطالبو ڪندي چيو آهي ته جيين هن مهل تائين منهان قانون جا ادارا ايف آءِ اي ٽيب اينٽي ڪرپشن سنڌ اندر ڪاروايون ڪري ڪرپٽ آفيسرن جو گهيرو تنگ ڪيو آهي تيين ئي مورو ۾ پبلڪ هيلٿ پاران هلندڙ ڪمن جو جائزو وٺي ت انهن ڪمن جي ناڻن تي چيڪنگ جي ادائگي نه ڪرين ۽ ليڪن ڪان پوءِ سندن وٽ گڏ ڪيل ناجائز اثاثا جن ۾ وڏين وڏين گاڏين وڏن وڏن بنگلن ۽ بينڪ بيلنس جي جانچ پڙتال ڪيئي وڃي ت اجان وڏا راز افشان ٿيندا [illegible]

بقايا سنڌيار 14

ويا، سڪيورٽي جا سخت انتظار، تفصيل موجب سنڌو درياه جي وچ ۾ واقع هندو تيرٿ آستان تي بابا بنکنڊي مهاراج جو 160 هون ساليانو ميلو ٻئي ڏينهن به ساڌو بيلا تيرٿ آستان تي جاري رهيو شيو منڊلي پاران بابا بنکنڊي مهاراج جي آستان تي ڪاڏي پيش ڪئي لاءِ مختلف شين جا اسٽال لڳايا ويا. جڏهن ته سڪيورٽي جا سخت انتظام ڪيا ويا هئا ۽ پوليس جي وڏي نفري موجود هئي، ياترين کي واڪ ٿرو گيٽ ذريعي ميلي ۾ شرڪت جي اجازت ڏني وئي هئي.

بقايا سنڌيار 15

معصوم ٽينگر اسد پٽ حسن سيال ٽيوب ويل مشين ڪرڻ سبب سخت زخمي ٿي پيو جنهن فوري رورل هيلٿ سينٽر ناروشاه ٿيو ويو اسپتال ۾ ڊاڪٽر ۽ عملو موجود نه هجڻ ڪري ٽينگر زخمن جا سور نه سهندي تڙپي تڙپي فوت ٿي ويو جنهن تي وارثن جو مبارڪ سيال حسن سيال ۽ ٻين اسپتال جي در تي ايم ايس ڊاڪٽر تميز دين ميمڻ ڊيوٽي انچارج ڊاڪٽر وجي ڪمار خلاف سخت احتجاج ڪندي نعري بازي ڪيئي هنن چيو ته چار ٻن ڪلاڪن کان ڊاڪٽر ناهين طبي امداد نه ملڻ سبب اسان جو ٽينگر فوت ٿي ويو جنهن جي ڀرپور مذمت ڪيون ٿا اعلي عملدارن کان مطالبو ڪيو ته اسان سان انصاف ڪري ڊاڪٽر ۽ ايم ايس خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي.

بقايا سنڌيار 16

۽ مفت اِلٽرا سائونڊ به ڪيا ويا . انهي موقعي تي ڊاڪٽر ذوالفقار قائم خاني ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته، خراب پاڻي، هوٽلن جون مانيون، ۽ ملوڙيڪ مقدار جي کاڌ سان انسان جو شگر ۽ گردن جو مرض تيزي سان پکڙجي رهيو آهي. سنڌ جي ڳوٺن ۾ گدلو پاڻي واپرائڻ ڪري گردن جو مرض تيزي سان پکڙجي رهيو آهي، ۽ بيماري جي صحيح چڪاس نه ڪرائڻ جي ڪري ماڻهون جلد ئي ڊائلاسز تي هليو وڃي ٿو. انهن وڌيڪ چيو ته عوام اهو سوچي ٿي ته مٺي ۽ سور پوڻ سان بلڊ پريشر وڌي ٿو پر مٺي ۽ سور پوڻ سان نسون به ڦاٽي پون ٿيون. ان لاءِ شگر ۽ بلڊ پريشر جا مريض پنهنجو طبي معائنو ڪرائيندا رهن . دعوائون وقت تي کائين، هوٽلن جون مانيون کائڻ کان پاسو ڪن . مٺي شئي کان پرهيز ڪن . روزانو جي بنياد تي واڪ ڪن . سگريٽ کان پاسو ڪن پنهنجون رت جو ٽيسٽون وقت تي ڪرائين . انهي موقعي تي الخدمت فائونڊيشن ٽنڊوڄام جي سندرواڻو طارق جنرل سيڪريٽري طاهر اسامه چيو ته الخدمت فائونڊيشن ٽنڊوڄام غريب ۽ مسڪين ماڻهن جي خدمت لاءِ هر وقت تيار آهي ۽ اسان هر مرض جون مفت طبي ڪيمپون لڳائيندا آهيون جيئن ٽنڊوڄام جي عوام کي فائدو ملي سگھي . جڏهن ته اسان قدرتي آفتن جهڙوڪ برساتن ۾ غريب مسڪين ماڻهن جي لاءِ راشن ۽ ڪپڙن جو به بندوبست ڪندا رهندا آهيون.

بقايا سنڌيار 17

ٿيو مقابلي ۾ بدنام ڌوهاري فرحان زند پسٽل سان ۽ نفيس عرف پيپروند ڪلاشنڪوف سان گرفتار ڪري ورتو آهي سهيوديرو پوليس جو چوڻ آهي ته ڌوهارين مٿان سنڌ سرڪار پاران ڏهه لک انعام مقرر ٿيل هو سهيوديرو پوليس پنهنجي جوابدارن کي زنده ۽ صحي سلامت حالت گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪئي آهي. ايس ايچ او سهيوديرو امير علي چانگ رابطو ڪرڻ تي ٻڌايو ته ٻنهي ڌوهارين خلاف سرڪاري جي مدعيت ۾ سهيوديرو ٿاڻي تي ڪيس داخل ڪيو ويو آهي وڌيڪ جاچ ڪري رهيا آهيون. ٻئي طرف اي ايس پي خيرپور پوليس پارٽي کي شاباسي ڏيندي ڪين نقد انعام ۽ سرٽيفڪيٽ ڏيڻ جو اعلان ڪيو آهي.

بقايا سنڌيار 18

لاءِ احتجاجي اجلاس بعد سيپڪو ڊويزنل يونين آفيس کان ريلي ڪڍي سکر پريس ڪلب ٻاهران مظاهرو ڪيو احتجاجي ريلي جي اڳواڻي ريجنل جنرل سيڪريٽري شجاع احمد گهمرو، ريجنل وائيس چيئرمين سيد زاهد حسين شاه، ڏاڏا ديدار حسين، عقيل احمد دايو، نذر محمد ميمڻ خليل احمد ڏومڪي اشفاق احمد مهر ۽ ٻيا ڪري رهيا هئا ريلي کي خطاب ڪندي اڳواڻن ۽ ٻين چيو ته سيپڪو ملازم جميل احمد ٻرڙو کي 10 ڏينهن اڳ گرڊ اسٽيشن ڪرمپور مان ڊيوٽي دوران اغوا ڪيو ويو هو پر ڪشمور پوليس ڪيس بازياب ناهي ڪرايو جنهن سبب سيپڪو ملازم عدم تحفظ جو شڪار آهن سڪيورٽي نه ملڻ سبب ملازمن ۾ مايوسي جي لهر پکڙجي وئي آهي اغوا ٿيل ملازم جميل احمد جي بازيابي تائين خاموشي اختيار نه ڪئي ويندي. هنن اعليٰ اختيارين کان جميل ٻرڙو جي جي بازيابي جو نوٽيس وٺندي سيپڪو ملازمن کي هر ممڪن تحفظ ڏيڻ جو مطالبو ڪيو آهي جيڪڏهن اغوا ٿيل ملازم کي جلد بازياب نه ڪرايو ويو ملازمتي جي بجلي بند ڪئي ويندي. جنهن جي سموري ذميواري لاڳاپيل ڪاتن تي هوندي ريلي ۾ عبدالخالق سيلڙو، جاويد عباسي، عبدالرئوف دايو، هدايت الله ڪوراڻي، نذير ڪوراڻي، عبدالشڪور پٽي، عقيل احمد منگي سميت وڏي انگ ۾ سيپڪو ملازم شامل هئا.

بقايا سنڌيار 19

مائي عورتن ۽ ٻين صحافين اڳيان پاڪ ڪتاب کڻي احتجاج ڪندي داتهير آهي، ان موقعي تي پيرسن گهرام مهر جو چوڻ هو ته منهنجو پٽ پوليس اهلڪار نادر مهر، صاحب مهر، فرمان، جان محمد، عبدالمجيد ۽ ٻين اسانجي 30 ويسا زمين مٿان زبردستي قبضو ڪيو آهي پٽ پوليس اهلڪار نادر مهر پوليس وارو هجڻ ڪري روزانو صبح جو سرحد پوليس اسان جي گهر تي چڙهائي پيو ڪرائي جڏهن ته ڏاڍ تي اسان مٿان مختلف ڪيس پڻ داخل ڪرايا آهن ۽ زبردستي زمين تي قبضو ڪيون ويٺل آهي. عدالت، ڊپٽي ڪمشنر پاران به زمين جو فيصلو اسانجي حق ۾ ڏنو ويو آهي جڏهن ته زمين جا ڪاغذ وغيره به اسان وٽ آهن مگر پوءِ به جوابدار ڏاڍ جي زور تي زمين تي قبضو ڪيون اسانکي حراسان ڪري رهيا آهن. هن چيو ته عدالتي حڪم جي باوجود به اهلڪار نادر مهر مٿان سرحد پوليس ڪيس داخل نٿي ڪري ۽ جوابدار بااثر هجڻ ڪري اسانکي ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن هنن وس وارن کان نوٽيس وٺي انصاف فراهم ڪرڻ جي اپيل ڪئي آهي. هوڏانهن پيرسن گهرام مهر جو چوڻ هو ته اگر موتسان انصاف نه ڪيو ويو ته آءُ عدالت اڳيان پاڻ کي باهه ڏئي ساڙي ڇڏيندس.

بقايا سنڌيار 20

جي لاش کي اوڪاڙه ريلوي پوليس پنجاب جي سول اسپتال پهچايو ويو نوجوان جي موت جو ٻڌي سنڌس گهر ۾ ڪهرام مچي ويو علائقي ۾ سوگ وارو ماحول ڇانئجي ويو جڏهن ته فوت ٿي ويل نوجوان جو لاش کڻڻ لاءِ وارث عادلپور کان اوڪاڙه طرف روانا ٿي ويا.

بقايا سنڌيار 21

ڪرڻ لڳا. خبر موجب: بدين شهر ۾ اٽو مهانگي اگهه تي وڪرو ٿيڻ لڳو پر مرغي جو گوشت غريبن جي پهچ کان مٿي ٿي ويو، دڪاندارن پنهنجا اگهه مقرر ڪري ڇڏيا آهن مرغي گوشت جي اگهه ۾ ڏينهون ڏينهن اضافو ٿي رهيو آهي، شهر جي مختلف علائقن ۾ ڪافي عرصي کان مرغي جو ريٽ ضلعي انتظاميا کي نظر نه اچي رهيو آهي، پرائيس ڪنٽرول انتظاميا اکيور ننڊ ستل. خبر موجب بدين ۾ مقرر ڪيل مارڪيٽ ڪميٽي جو ايڊمنسٽر جتيال سالن کان ڪم آهي جيڪو ايريگيشن ڊپارٽمنٽ ۾ به ڪم ڪري رهيو آهي بدين ۾ ڊيوٽي تي نٿو اچي، بدين ۾ گوشت مختلف اگهن تي وڪرو ڪيو پيو وڃي، مرغي ريٽ 760 کان 780 ڏائين پهچي وئي، آئل جانور ۽ ٻين شين جا ۽ دڪاندار من پسند اگهه پنهنجي مرضي سان هلائڻ لڳا آهن، عوامي رد عمل ۾ چيو ويو آهي ته شهر ۾ مرغي سميت کاڌي پيتي جي شين جي اگهن ۾ واڌ ٿي وئي آهي. هر دڪاندار ڊالر ۽ مهانگائي جو جواز ڄاڻائي پنهنجا پنهنجا من پسند اگهه مقرر ڪري وصول ڪري رهيو آهي پر بدين ضلع انتظاميه جو منافي خورن خلاف ڪو به ڌيان نه آهي. غريب عوام هئراڻو مهانگائي جي چڪي ۾ پيسجي رهي آهي غريب عوام لاءِ ڪڪڙ جو گوشت کائڻ خواب بڻجي ويو آهي. جڏهن ته اٽو 150 کان 180 رپيا في ڪلو وڪرو ٿي رهيو آهي. گيهه جا من پسند ريٽ مقرر 430 کان 450 ڏائين وڪرو ٿيڻ لڳو. کنڊ، داليون ۽ ٻيون عام واهپي جي شين ۾ به دڪاندار پنهنجا هٿ ٺوڪيا اگهه مقرر ڪري ڇڏيا آهن هتان جي شهرين سنڌ جي وڏي وزير ۽ ڊپٽي ڪمشنر بدين کان مطالبو ڪيو آهي ته هئراڻو مهانگائي خلاف قانوني ڪاروائي ڪري ناجائزي ڪندڙن منافعي خورن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي. شهرين جو چوڻ آهي ته ڊپٽي ڪمشنر آغا شاهنواز صاحب پاران نوٽيس ورتو ويو هو پر دڪاندار هڪ هٿي ڪري ويٺا آهن هاڻي جي عارضي ڊپٽي ڪمشنر نجيب جماڻي ڪو به نوٽيس نه ورتو. دڪاندارن جا من پسند اگهه جاري آهن. پرائيس ڪنٽرول وارا ڪم ڪي نٿا ڪن. سرڪار اگهن تي ڪنٽرول نه ڪيو ته ماڻهو خودڪشيون ڪندا ۽ ان جا ذميوار وقت جا حڪمران هوندا.

بقايا سنڌيار 22

عورتن سميت 6 ڄڻا زخمي، خبرموجب خانپورمهر لڳ گوٺ سخيرو ملڪ زمين مان وڻ ڪٽڻ جي معاملي تان ملڪ ۽ پٺاڻي قرجي بن ڌرين وچ جهيڙو ٿي پيو فائرنگ ۽ ڦلين لڳڻ سبب هڪ قرجا محمد بخش ملڪ، صحبت ملڪ، احمد، مائي گل خاتون، گل پري، مائي آسم ملڪ زخمي ٿي پيا زخمين کي ٿاڻي تي آڻڻ بعد ميڊيڪل ليٽر ڏيئي اسپتال منتقل ڪيو ويو، جڏهن ته واقعي جي اين سي رپورٽ داخل ڪئي وئي آهي خانپورمهر پوليس جو چوڻ آهي وڌيڪ جاچ ڪري رهيا آهيون جڏهن ته ڪابه گرفتاري عمل ۾ نه آئي.

بقايا سنڌيار 23

. جوهي ميهڙ کي اين شاه جون ترقياتي اسڪيمن جا ٽينڊر ڪيا ويا هئا بغير چند چاڙ جي 17 مئي تي روڊس کاتي جي عملدارن سياسي ماڻهن کي غير قانوني طور ٺيڪا ۽ چار پنج ڪمپنين کي رشوت عيوض وڏي ريٽ تي ڏني ڇڏيا اهڙي ملي ڀڳت خلاف دادو ٺيڪيدار يونين جي اڳواڻن حبدار علي ٻند، گل محمد چنا، الطاف پنهور ۽ ٻين پاران دادو جي سيشن ڪورٽ ۾ پٽيشن داخل ڪرائي وئي آهي. درخواست گذارن موقف اختيار ڪيو آهي ته ڄاڻايل 75 ڪروڙ روپين جي 121 ترقياتي اسڪيمن جو رڪارڊ گهرائي ٽيڪن جي جانچ ڪئي وڃي دادو جي عدالت ٺيڪيدارن جي درخواست تي لاڳاپيل عملدارن کي نوٽيس جاري ڪندي 8 جون2023 تي رڪارڊ سميت عدالت ۾ طلب ڪري ورتو آهي جنهن بعد هاڻ ويز روڊس دادو جي عملدارن ۾ ترٿلو ۽ سندن ننڊون حرام ٿي ويون آهن سندن سفارش سياسي نمائندن طرف ڪوششون شروع ٿي ويون آهن.

بقايا سنڌيار 24

مظاهري جي اڳواڻي ڪندڙ عورتن حميدان خاتون، ماروي خاتون رسولان خاتون روئيندي داهيندي ٻڌايو ته ڪجھ ڏينهن پهريان گوٺ جي بااثر وڏيري رستم خاصخيلي جي نوجوان پٽ فياض اسان جي شادي شده نياڻي ڪومل ڌي ، گاجي خان سهتو کي زبردستي اغوا ڪري زبردستي نڪاح مٿان نڪاح ڪري ڇڏيو هيو ان معاملي تان هٿ ڪڻڻ باوجود اسان غريب آهيون تنهنڪري بااثر وڏيرو ۽ ان جا مائهون عاشق خاصخيلي، فياض خاصخيلي منير خاصخيلي ۽ ٻيا اسان کي پنهنجي گوٺ سان گهر خالي ڪري ڏئڻ لاءِ علائقي جي سماجي اڳواڻ سڪائيندڙ مبين جماڻي جي ذاڻ تي پوليس جي مدد سان مسلسل تنگ ڪري رهيا آهن جڏهن ته اڄ ساڳين ماڻهن جو جهيڙو پٽي برادري جي ماڻهن سان ڏينهن ڏٺي جروج شهر ۾ ٿيو آهي جتي سوين ماڻهو موجود هئا تنهنجي باوجود بااثر ماڻهن اسان جي گهرن مٿان هٿيار ڪئي حملو ڪيو ۽ پوليس به انهن جي رانگارو بڻجي اسان جي گهرن اندر گهڙي پئي آهي جڏهن ته اسان مسڪين آهيون ان ڪري پوليس ۽ بااثر وڏيري اسان جي مٿان ظلمن جا پهاڙ ڪيرائي ڇڏيا آهن جن اسان کان سک سان جيئڻ جو حق به کسي ورتو آهي ان موقعي هنن وڌيڪ ايس ايس پي خيرپور ڊي آئي جي سکر آئي جي سنڌ ۽ ٻين وس وارن کان مطالبو ڪيو ته نوٽيس وٺي شفاف نموني انڪوائري ڪرائي اسان کي انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ ٺهوسٽي قومي شاهراه ٻاءِ پاس وٽ پاڻ مٿان پيٽرول هاري پاڻ کي ساڙي ڇڏينداسين.

بقايا سنڌيار 25

نه هجڻ سبب 2 ڪروڙ کان وڌيڪ ٻارڙا تعليم پرائڻ کان محروم آهن ڪتاب، اسڪول بيگز، ڪاپيون نه هجڻ سبب ٻارڙا احساس ڪمتري جو شڪار آهن جنهن ڪري هو تعليم تي ڌيان نه ڏئي سگهندا آهن جنهن ڪري مستقبل جي معمارن جو ٽئلنٽ ضايع ٿي رهيو آهي اهڙن مسئلن کي نظر ۾ رکندي شيد ويلفيئر ايسوسي ايشن پاران مختلف اسڪولن ۾ قابل ۽ باصلاحيت ٻارن ۾ مفت ڪتاب، اسڪول بيگز ڪاپيون ۽ اسٽيشنري ورهائي رهيا آهيون ته جيئن اهي بهتر تعليم ۽ تربيت حاصل ڪري ملڪ ۽ قوم جو نالو روشن ڪري سگهن اهڙن خيالن جو اظهار هن سکر جي آچر گهٽي جي سرڪاري اسڪول ۾ شاگردن ۾ مفت ڪتاب، ڪاپيون، اسڪول بيگز ۽ اسٽيشنري ورهائڻ واري تقريب کي خطاب ڪندي ڪيو، تقريب ۾ شيد ويلفيئر ايسوسيئيشن جي اڳواڻ معيز شمسي، شازيب خان ۽ ٻيا پڻ موجود هئا، تقريب کي خطاب ڪندي خبيب تسليم وڌيڪ چيو ته تعليمي ادارن ۾ انتهائي غريب ماڻهن جي خاندانن جي ٻارن ۽ ڇوڪرين کي معياري تعليم فراهم ڪرڻ جي صلاحيت آهي ۽ مخير حضرات کي به ڀرپور شرڪت ڪرڻ گهرجي ته جيئن اهي ٻار تعليم جي خرچ کي پورو ڪري سگهن مستقبل جي معمارن کي همٿائي سگھجي ٿو هن چيو ته اڄ شيد ويلفيئر ايسوسيئيشن پاران شاگردن ۾ مفت ڪتاب، ڪاپيون، اسٽيشنري ورهائيون آهن ته جيئن هو گرمين جي موڪلن ۾ به گهرن ۾ ويهي پڙهي سگهن انشاءالله مستقبل ۾ ٻين اسڪولن ۾ به مفت ڪتاب، ڪاپيون ۽ ٻيو تعليمي مواد فراهم ڪرڻ لاءِ قدم کنيا ويندا.

بقايا سنڌيار 26

وڌيڪ چيو آهي ته مونکي پنج ٻار آهن جنهن جي پڙهائي ۽ بيمار ٻارڙن جي علاج ۽ کاڌي پيتي جو خرچ گهرڻ تان مڙس سخت تشدد ڪندي گهران ڪڍي ڇڏيو آهي هاڻي پنهنجي امڙ جي گهر پناهه ورتي آهي جتي ڌمڪايون رهيو آهي ته خرچ گهرندين يا شڪايت ڪندئين ته تيزاب هاري ماري ڇڏيندو سائين هن خدشو ظاهر ڪندي چيو ته مڙس نذير عرف مرو مستوئي پاڻ سان گڏجي ڪنهن به وقت ماري سگهي ٿو جان کي هر وقت خطرو آهي آخر ۾ هن سنڌ هاءِ ڪورٽ جي چيف جسٽس ، سيشن جج دادو آءِ جي سنڌ ، ايس ايس پي دادو ۽ ٻين اختيارين ۽ انساني حقوق عورت تنظيمن سميت ٻين ادارن کان پرزور مطالبو ڪيو آهي ته مڙس نذير عرف مور جي تشدد جو نوٽيس وٺندي مڙس خلاف قانوني ڪارروائي ڪري تحفظ فراهم ڪندي انصاف ڏياريو وڃي نه ته ٻي صورت مجبوري معصوم ٻارڙن سميت ميڻ گهڙي تائين بک هڙتال ڪندس جنهن جي ذميواري ضلعي انتظاميه تي هوندي.

بقايا سنڌيار 27

اغوا ڪرڻ جي ڪوڙي ايف آئي آر داخل ڪرائي وئي آهي ۽ هو اسان ٻنهي کي قتل ڪرڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن جنهن سبب اسان دربدري واري زندگي گذارڻ تي مجبور بڻيل آهيون ناري سلمي ٻڌايو ته منهنجا مائٽ قبول شاه، طاهر شاه، بشير شاه، غلام اڪبر شاه، غلام اصغر شاه لالچي قسم جا ماڻهو آهن جن مون کي ڪجھ عرصو اڳ سجاد شاه سان پئسن عيوض شادي ڪرائي هئي جيڪو مون مٿان تشدد ڪندو هيو ۽ بري ڪم لاءِ مجبور ڪندو هو انڪار ڪرڻ تي هن مون کي تشدد ڪرڻ بعد 4 مهينا اڳ طلاق ڏئي ڇڏي. ۽ مان پنهنجي مائٽن جي گهر رهندي هيس، جيڪي پٽي هنڌ وڪرو ڪرڻ چاهڻ پيا. جنهن بعد مان والدين جي گهر مان تن ڪپڙن ۾ نڪري مدد علي اڄڻ سان سکر جي عدالت ۾ پيار جو پرڻو ڪيو آهي ۽ مان هن سان خوش آهيان اسان جي جان کي خطرو آهي انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا سنڌيار 28

جنهن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ ڪئي آهي. ان ڏس ۾ سکر پوليس جي ترجمان پاران جاري ڪيل بيان ۾ ايس ايس پي سکر سنگهار ملڪ دعويٰ ڪئي آهي ته سکر ايئرپورٽ ٿاڻي جي حد بچاء بند رٽ پوليس ۽ ڌوهارين وچ ۾ مقابلو ٿي پيو، مقابلي دوران پوليس جي جوابي ڪارروائي ۾ هڪ ڌوهاري غلام شبير ميراڻي کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري ورتو آهي، جڏهن ته سنڌس 2 ساٿي فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويا آهن. سکر جي اي سيڪشن ٿاڻي جي حد ڪرم گوڏي واري علائقي ۾ پوليس ۽ ڌوهارين وچ ۾ مقابلي دوران ڌوهاري شوڪت ٻگٽي کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري ورتو آهي. گرفتار ٿيل ڌوهاري پوليس کي مختلف ڪيسن ۾ گهربل هئا هوڏانهن پوليس پاران ٻن مبينا مقابلن ۾ گرفتار ڪيل مبينا ڌوهارين کي ساڄي ٽنگون گوڏي هيٺان گوليون لڳل هيون.

بقايا سنڌيار 29

سڀ ڪم ڪارڇڏي هن عظيم الشان پروگرام ۾ شرڪت ڪري ٻڌي جو ثبوت ڏيون اهڙن خيالن جو اظهار عوامي تحريڪ جي اڳواڻن رحمان ٿهڙيو مارو ٿاسماڻي پارو ڪولهي ۽ ٻين ٺٽون ڪوٽ، ستون ميل ۽ ڀرپاسي وارن علائقن ۾ پليجو صاحب جي 5 ورسي جون دعوتون ڏيندي ڪيو هنن چيو ته 7 جون تي قافلو صبح 10 وڳي ستنوروفارم ٺٽون ڪوٽ کان روانو ٿيندو جيڪو ٿي ڪينجهر ۽ مڪلي کان ٿيندو شاه ڪوٺ منگر خان پليجو ۾ پهچندو.

بقايا سنڌيار 30

ستي پروجيڪٽ هيٺ لڳل سي سي ٽي وي فوٽيج ڪيمرائون لڳائڻ باوجود هن اهم روڊ تي مختلف بازارون ۽ گذرگاهون هجڻ باوجود چور هن اهم هنڌ تان موٽرسائيڪلون چوري ڪرڻ ۾ ڪيئن ڪامياب ٿين ٿا جيڪا ڳالهه ٿي جي شهرين لاءِ هڪ ڳجهارت ۽ سوالي نشان بڻيل. جڏهن ته ٻئي طرف نئين ضلعي جي اهم شهر ميرپورساڪرو ۾ چوري ۽ بدامني جي وڌندڙ واقعن خلاف شهرين غلام مصطفيٰ حسراڻي جي اڳواڻي ۾ ساڪرو روڊ تي احتجاجي مظاهرو ڪري ٽائرن کي باهيون ڏئي ڌرڻو هنيو. مظاهرين روڊ تي ٽائرن کي باهه ڏئي روڊ بلاڪ ڪري ڇڏيو، جنهن سبب ساحلي علائقن کان شهري علائقن ڏانهن ويندڙ ٽرئفڪ معطل ٿي وئي.

بقايا سنڌيار 31

پاڻي جي کوٽائي سبب پيدا ٿيندڙ پاڻي بحران، مقامي ماڻهن کي روزگار نه ملڻ تروڙي ٻين مطالبن جي مڃتا لاءِ تکي اُس ۾ ڌرڻو هڻي سخت نعريبازي ڪئي. ڌرڻي کي خطاب ڪندي مهاري واسي نوجوان ديدار سينڊل چيو ته ڪمپنين زوري زبردستي ڊيم ٺاهي اسان جي زمينن کي خراب ڪيو آهي. هن چيو ته ڏڪڙچو ڊيم ۾ باٽولدي وال نه هڻڻ سبب روزانو جي بنياد تي مال مويشي ٻڏي مري رهيو آهي، هن چيو ته زهريلي پاڻي سبب مليريا تروڙي مختلف بيماريون جنم وٺي رهيون آهن، هن چيو ته زهريلو پاڻي ڇوڙ ڪرڻ سبب اسان جا کوه کارا ٿي رهيا آهن. هن چيو ته ڪمپنيون احتجاج ڪرڻ تي اسانکي هيسائي رهيا آهن. اسان پنهنجي زمين، قبرن، مقدس جاين، وڻن، ماحوليات ۽ جهنگلي جيوت جو سودو نٿا ڪري سگهون. گوٺ ڪاريو هاليپوٽو جي عبدالعزيز چيو ته جرجو پاڻي ختم ٿي ويو آهي. پاڻي جيائي جو ڪاروڻ آهي. ڪمپنيون ٿرين جو جياپو کسي ڇڏيو آهي. هتان جي ماڻهن جون زمينون کسي بي گهر ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وئي، هن چيو ته اسين پرامن جدوجهد ڪري پنهنجي جيجل ماءُ ڌرتي کي بچائينداسين. هنن چيو ته ٿر ۾ ڪول سبب متاثر ٿيندڙ سڀني ماڻهن کي رائلٽي ڏني وڃي. گل بيگ لنجو چيو ته گوڙاڻي ۽ ڏڪڙچي جي وچ ۾ سڏي طرح متاثر ٿيل گوٺ ٻرو، گوڙاڻ هاريسار، ڪاڻ ڪي به متاثر گوٺن ۾ شامل ڪيو وڃي. انهن گوٺن ۾ جرجو پاڻي کارو ٿي ويو آهي. گوڙانو جي متاثر پيمر راڄ چيو ته اسين ست سالن کان جدوجهد ڪري رهيا آهيون. جڏهن زمينن تي قبضا ڪيا پئي ويا تڏهن ڪمپنيون اهو تسليم ڪرڻ لاءِ تيار نه هيون ته هيڏي وڏي پيماني تي تباهي ٿيندي پر جڏهن وڻ ٻوٽا سڪڻ لڳا ۽ اسان جو جرجو پاڻي خراب ٿيڻ لڳو ته پوءِ انهن تسليم ڪرڻ شروع ڪيو آهي. هن چيو ته حڪومت کي گهرجي

Pakistan Peoples Party's Nominated Representatives for Local Bodies 2023

KARACHI DIVISION

MAYOR, DEPUTY-MAYOR, CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

KARACHI METROPOLITAN CORPORATION	
MAYOR KARACHI	Murtaza Wahab Siddiqui
DEPUTY-MAYOR KARACHI	Salman Murad

DISTRICT SOUTH

LAYYARI TOWN	
CHAIRMAN	Nasir Karim Baloch
VICE-CHAIRMAN	M. Iqbal Hingoro

DISTRICT KORANGI

KORANGI TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Muhammad Naeem Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Zareen Awan

DISTRICT EAST

SAFOORA TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Kaleem ullah (Rashid) Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Abdul Haq Baloch
CHANESAR TOWN	
CHAIRMAN	Farhan Ghani
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Shahzad (Nadeem Khayali)
SOHRAB GOTH TOWN	
CHAIRMAN	Lala Abdul Raheem
VICE-CHAIRMAN	Imran Brohi

DISTRICT KEAMARI

MARIPUR TOWN	
CHAIRMAN	Humayun Khan
VICE-CHAIRMAN	Asif Kosar
MORIRO MIRBAHAR TOWN	
CHAIRMAN	Ali Akbar
VICE-CHAIRMAN	Shoukat Baloch
BALDIA TOWN	
CHAIRMAN	Abdul Karim Askani
VICE-CHAIRMAN	Ajab Khan Swati

DISTRICT WEST

MANGOPIR TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Nawaz Brohi
VICE-CHAIRMAN	MuhammadArif
ORANGI TOWN	
CHAIRMAN	Jamil Zia
VICE-CHAIRMAN	Afan Saghir Siddiqui

DISTRICT MALIR

MALIR TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Jan MuhammadBaloch
VICE-CHAIRMAN	Muzammil Shah
IBRAHIM HYDERI TOWN	
CHAIRMAN	Nazir Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Rafiq Jatt
GADAP TOWN	
CHAIRMAN	Tariq Baloch
VICE-CHAIRMAN	Jam Muhammad Jokhio

MUNICIPAL CORPORATIONS

MAYOR, DEPUTY-MAYOR
(Local Bodies Elections, 2023)

MUNICIPAL CORPORATION HYDERABAD	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Kashif Shoro
DEPUTY-MAYOR	Sagheer Qureshi
MUNICIPAL CORPORATION MIRPURKHAS	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Abdul Rauf Ghauri
DEPUTY-MAYOR	Junaid Buland
MUNICIPAL CORPORATION SHAHEED BENAZIRABAD	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Qazi Rasheed
DEPUTY-MAYOR	Mubashir Arain
MUNICIPAL CORPORATION SUKKUR	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Arslan Sheikh
DEPUTY-MAYOR	Dr. Arshad Mughal
MUNICIPAL CORPORATION LARKANA	
MAYOR	Anwar Luhar
DEPUTY MAYOR	Muhammad Ameen Shaikh

HYDERABAD DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT HYDERABAD

Town Municipal Corporation Mian Sarfaraz	
Chairman	Mustafa Bilal
Vice-Chairman	Fayyaz Shah
Town Municipal Corporation Sachal Sarmast	
CHAIRMAN	Taj Wali Khan
VICE-CHAIRMAN	Abdul Jabbar Jatoi
Town Municipal Corporation Hussainabad	
CHAIRMAN	Umair Chandio
VICE-CHAIRMAN	Mahar Ali Deshak
Town Municipal Corporation Nerunkot	
CHAIRMAN	Manthar Ali Jatoi
VICE-CHAIRMAN	Malik Usman
Town Municipal Corporation Qasimabad	
CHAIRMAN	Abdul Shakoor Dars
VICE-CHAIRMAN	Haji Abdul Sattar Soomro
Town Municipal Corporation Tando Jam	
CHAIRMAN	Badar Ahmad Memon
VICE-CHAIRMAN	Syed Shafqat Hussain Shah
Town Municipal Corporation Tando Fazal	
CHAIRMAN	Noor Muhammad Thebo
VICE-CHAIRMAN	Mir Ali Ahmad Talpur

DISTRICT TANDO MUHAMMAD KHAN

District Council Tando Muhammad Khan	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Qasim Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Haji Ghulam Mustafa Jat
MunicipalCommittee Tando Muhammad Khan	
CHAIRMAN	Shahnawaz Shah
VICE-CHAIRMAN	Karim Sheikh
TownCommittee Tando Ghulam Hyder	
CHAIRMAN	Ameer Sultan Chandio
VICE-CHAIRMAN	Babu Irshad Jagsi
TownCommittee Bulri Shah Karim	
CHAIRMAN	Muhammad Hassan Memon
VICE-CHAIRMAN	Iqra Mallah

DISTRICT THATTA

District Council	
CHAIRMAN	Abdul Hameed Pahnwar
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Jalbani
Municipal Committee Thatta	
CHAIRMAN	Ada Muhammad Memon
VICE-CHAIRMAN	Aziz Memon
Town Committee Gharo	
CHAIRMAN	Jam Ihsan
VICE-CHAIRMAN	Babo Panhwar
Town Committee Garho	
CHAIRMAN	Siddique Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Nabi Memon
Town Committee Maldi	
CHAIRMAN	Syed Zain-ul-Abideen Shah
VICE-CHAIRMAN	Syed Fida Hussain Shah
Town Committee Ghora Bari	
CHAIRMAN	Ramzan Panhwar
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Shoro
Town Committee Sakro	
Result of 1 ward is pending due to litigation.	

DISTRICT SAJAWAL

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Danish Malkani
VICE-CHAIRMAN	Ramiz ul Haq Zaur Baloch
Municipal Committee Sajawal	
CHAIRMAN	Aftab Shah
VICE-CHAIRMAN	Sajjad Laghari
TownCommittee Mirpur Bathoro	
CHAIRMAN	Ghulam Ali Khawaja
VICE-CHAIRMAN	Ayaz Ismail Soho
Town Committee Daro	
CHAIRMAN	Najeeb Memon
VICE-CHAIRMAN	Zakria Memon
Town Committee Jati	
CHAIRMAN	Juman Malkani
VICE-CHAIRMAN	Haji M. Qureshi
Town Committee Chuhar Jamali	
CHAIRMAN	Muhammad Usman Memon
VICE-CHAIRMAN	Shakil Ahmad Khatti

DISTRICT BADIN

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Asghar Halepoto
VICE-CHAIRMAN	Fida Mandhro
Municipal Committee Badin	
CHAIRMAN	Pir M. Saleh
VICE-CHAIRMAN	Ali Akbar Memon
Municipal Committee Matli	
CHAIRMAN	Rizwan Ahmad Qaimkhani
VICE-CHAIRMAN	Qazi Abdul Wahab Abbasi
Town Committee Khoski	
CHAIRMAN	Bilal Cheema
VICE-CHAIRMAN	Sultan Jat
Town Committee Pangrio	
CHAIRMAN	Mir Hussain BuxTalpur
VICE-CHAIRMAN	Raja Lohano
Town Committee Tando Bago	
CHAIRMAN	Khan Sahib Jamali
VICE-CHAIRMAN	Sidratul MuntahaTalpur
Town Committee Tando Ghulam Ali	
CHAIRMAN	Mir Noor Muhammad Talpur
VICE-CHAIRMAN	Saeed Memon
Town Committee Rajo Khanani	
CHAIRMAN	Mir Irfan Talpur
VICE-CHAIRMAN	Syed Raza Abbas Shah
Town Committee Talhar	
CHAIRMAN	Abdul Aziz jamali
VICE-CHAIRMAN	Zahida Kunbhar
Town Committee Karyo Ghanwar	
CHAIRMAN	Khalifo Niaz Nizamani
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Nizamani
Town Committee Shaheed Fazil Rahu	
CHAIRMAN	Abdul Salam Arain
VICE-CHAIRMAN	Umer Shahani
Town Committee Nindo	
CHAIRMAN	Altaf Memon
VICE-CHAIRMAN	Ayaz Mallah
Town Committee Kadhan	
CHAIRMAN	Saddam Jamali
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Khan alias Dado Jamali

DISTRICT DADU

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Syed Muhammad Shah
VICE-CHAIRMAN	Sher Muhammad Chandio
Municipal Committee Dadu	
CHAIRMAN	Pir Danish
VICE-CHAIRMAN	Khalid Meerani
Municipal Committee Khairpur Nathan Shah	
CHAIRMAN	Dr. Khalil Kalhoro
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Muhammad Sheikh
Municipal Committee Mehar	
CHAIRMAN	Result Withheld
VICE-CHAIRMAN	Result Withheld
Municipal Committee Johi	
CHAIRMAN	Alam Khan Laghari
VICE-CHAIRMAN	Sharif Jamali
Town Committee Thariri Mohabbat	
CHAIRMAN	Shakil Sehol
VICE-CHAIRMAN	Fahad Narejo
Town Committee Radhan Station	
CHAIRMAN	Ghulam Dastgir Gorar
VICE-CHAIRMAN	Sikander Ali Junejo
Town Committee Sita Road	
CHAIRMAN	Kambar Laghari
VICE-CHAIRMAN	Jaffar Khan Arain
Town Committee Phulji	
CHAIRMAN	Ali Muhammad Qureshi
VICE-CHAIRMAN	Khushi Muhammad Rajpoot

DISTRICT MATIARI

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Makhdoom Ahmad Zaman
VICE-CHAIRMAN	Syed Ali Murtaza Shah
Municipal Committee Hala	
CHAIRMAN	Gul Muhammad Panhwar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Safar Memon
Town Committee Saeedabad	
CHAIRMAN	Sarfaraz Rahu
VICE-CHAIRMAN	Luqman Rajput
Town Committee Bhitshah	
CHAIRMAN	Khawar Shah
VICE-CHAIRMAN	Usman Ali
Town Committee Khyber	
CHAIRMAN	Abdul Rehman Khyber
VICE-CHAIRMAN	Abdul Rasheed Mahar
Town Committee Oderolal Station	
CHAIRMAN	Muhammad Qasim Abro
VICE-CHAIRMAN	Ghaffar Ghangro
Town Committee Old Hala	
CHAIRMAN	Muhammad Younis
VICE-CHAIRMAN	Javed Ahmad Halo

DISTRICT JAMSHORO

District Council	
DESIGNATION	NAMES
CHAIRMAN	Sohail Shoro
VICE-CHAIRMAN	Amanullah Shahani
Municipal Committee Kotri	
CHAIRMAN	Arbab Jaffar Shoro
VICE-CHAIRMAN	Fakharuddin Meo
Municipal Committee Bulahari	
CHAIRMAN	Faqeerdad Khoso
VICE-CHAIRMAN	Manthar Khaskheli
Town Committee Sehwan Sharif	
CHAIRMAN	Syed Shahzad Haider Shah
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Mustafa Lashari
Town Committee Thano Bulla Khan	
CHAIRMAN	Haresh Kumar
VICE-CHAIRMAN	Shahzad Memon
Town Committee Manjhand	
CHAIRMAN	Imtiaz Memon
VICE-CHAIRMAN	Munawwar Khaskheli
Town Committee Jamshoro	
CHAIRMAN	Bilal Qadir Shoro
VICE-CHAIRMAN	Syed Alamdar Shah
Town Committee Bahn Syedabad	
CHAIRMAN	Siddique Memon
VICE-CHAIRMAN	Rajab Bughio

DISTRICT TANDO ALLAHYAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir PappuTalpur
VICE-CHAIRMAN	Darya Khan Marri
Municipal Committee Tando Allahyar	
CHAIRMAN	Syed Samar Hussain Shah
VICE-CHAIRMAN	Saleem Ahmad Khanzada
Town Committee Nasarpur	
CHAIRMAN	Jazeb Shah
VICE-CHAIRMAN	Razzak Kakepoto
Town Committee Pyaro Lund	
CHAIRMAN	Noor Ahmad Nizamani
VICE-CHAIRMAN	Javed Lund
Town Committee Chambar	
CHAIRMAN	Haji Khan Muhammad Pitafi
VICE-CHAIRMAN	Tahir Hussain
Town Committee Sanjar Chang	
CHAIRMAN	Fakhir Naseem
VICE-CHAIRMAN	Behru Nodani
Town Committee Sultanabad	
CHAIRMAN	Narayan Das
VICE-CHAIRMAN	Aftab Kakepoto

MIRPURKHAS DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT MIRPURKHAS

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir Anwar Talpur
VICE-CHAIRMAN	Mir Ahmed Khan
Town Municipal Corporation Mir Sher Muhammad Talpur	
CHAIRMAN	Hajan Panwar
VICE-CHAIRMAN	Wali Muhammad Narejo
Town Municipal Corporation Khadim Ali Shah	
CHAIRMAN	Syed Shazil Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Nisar Ahmad Gujjar
Town Committee Noukot	
CHAIRMAN	Noor Muhammad Mandhro
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Azeem Chandio
Town Committee Jhudo	
CHAIRMAN	Mir Kamran Talpur
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Zafar Arain
Town Committee Hingorno	
CHAIRMAN	Rukhsana Shar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Ismail Sheikh
Town Committee Kot Ghulam Muhammad	
CHAIRMAN	Ali Hassan Khan
VICE-CHAIRMAN	Mian Amjad Saeed
Town Committee Digri	
CHAIRMAN	Mir Zulfiqar Talpur
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Hanif Arain
Town Committee Tando Jan Muhammad	
CHAIRMAN	Qazi Noor Muhammad Sand
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Shahzad Hussain
Town Committee Mirwah Gorchani	
CHAIRMAN	Chaudhry Ahsan ul Haq
VICE-CHAIRMAN	Hera Lal

DISTRICT THARPARKAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ghulam Hyder Samejo
VICE-CHAIRMAN	Kamla Bheel
Municipal Committee Mithi	
CHAIRMAN	Manhoj Kumar Malani
VICE-CHAIRMAN	Samtra Manjani Meghwar
Town Committee Islamkot	
CHAIRMAN	Kamlesh Kumar
VICE-CHAIRMAN	Anil Meghwar
Town Committee Chilhar	
CHAIRMAN	Bihari Meghwar
VICE-CHAIRMAN	Urs Kumbhar
Town Committee Diplo	
CHAIRMAN	Nawaz Junejo
VICE-CHAIRMAN	Mitha Ram Meghwar
Town Committee Chhachhro	
CHAIRMAN	Mumtaz Bajeer
VICE-CHAIRMAN	Muhammad AyubMangrio
Town Committee Nangarparker	
CHAIRMAN	Sub-judice
VICE-CHAIRMAN	Sub-judice
Town Committee Khemejopar	
CHAIRMAN	Mumtaz Rahimoon
VICE-CHAIRMAN	Natho Khan Rahimoon

DISTRICT UMERKOT

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Baqa Palli
VICE-CHAIRMAN	Pir Muhammad
Municipal Committee Umerkot	
CHAIRMAN	Saifullah Khalid
VICE-CHAIRMAN	Gansham Das
Town Committee Kunri	
CHAIRMAN	Shakeel Ahmad Bajwa
VICE-CHAIRMAN	Sispal
Town Committee Nabisar Road	
CHAIRMAN	Javed Iqbal
VICE-CHAIRMAN	Murtaza
Town Committee Samaro	
CHAIRMAN	Zulfiqar Ali
VICE-CHAIRMAN	Nawal Rai
Town Committee Pithoro	
CHAIRMAN	Asif Hussain
VICE-CHAIRMAN	Vikram
Town Dhoro Naro	
CHAIRMAN	Nawab Ali
VICE-CHAIRMAN	Hathi Ram
Town Shadipalli	
CHAIRMAN	Muhammad Jahangir
VICE-CHAIRMAN	Lachman
Town Committee Chor	
CHAIRMAN	Muhammad Yaqoob Nomani
VICE-CHAIRMAN	Hindu Singh

SHAHEED BENAZIRABAD DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT SHAHEED BENAZIRABAD

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Akbar Jamali
VICE-CHAIRMAN	Abdul Rasool Brohi
Town Municipal Corporation H.M Khawaja	
CHAIRMAN	Atif Zaidi
VICE-CHAIRMAN	Lala Shafi
Town Municipal Corporation Old Nawabshah	
CHAIRMAN	Haji Hayat Kekepoto
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Yaqoob Arain
Town Committee Qazi Ahmad	
CHAIRMAN	Jam Changez
VICE-CHAIRMAN	Ghaffar Jatoi
Town Committee Bucheri	
CHAIRMAN	Muhammad Bachal Zardari
VICE-CHAIRMAN	Wazeer Chauhan
Town Committee Daur	
CHAIRMAN	Chaudhary Waseem
VICE-CHAIRMAN	Haji Abrar
Town Committee Sakrand	
CHAIRMAN	Uzair Shah
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Ali Mallah
Town Committee Shahpur	
CHAIRMAN	Chaudhry Khalid Arain
VICE-CHAIRMAN	Syed Mojay Darya Shah
Town Committee Daulatpur	
CHAIRMAN	Hashmat Khanzada
VICE-CHAIRMAN	Sharjeel Abbasi
Town Committee Bandhi	
CHAIRMAN	Marina Jamali
VICE-CHAIRMAN	G.M Khaskheli
Town Committee Jam Sahab	
CHAIRMAN	Abdullah Shar
VICE-CHAIRMAN	G.M Brohi

DISTRICT SANGHAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Hassan Hingorjo
VICE-CHAIRMAN	Jam Zahir
Municipal Committee Tando Adam	
CHAIRMAN	Murtaza Junejo
VICE-CHAIRMAN	Malik Zulfiqar
Municipal Committee Shahdadpur	
CHAIRMAN	Ali Murtaza Thaheem
VICE-CHAIRMAN	Luqman Rajput
Municipal Committee Sanghar	
CHAIRMAN	Pending
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Khipro	
CHAIRMAN	Imtiaz Dars
VICE-CHAIRMAN	Shaheen Bano
Town Committee Jam Nawaz Ali	
CHAIRMAN	Pending till further proceedings.
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Kandiari	
CHAIRMAN	Imran Wassan
VICE-CHAIRMAN	Zeeshan Wassan
Town Committee Pero Mal	
CHAIRMAN	Bhawan Das
VICE-CHAIRMAN	Mohan Das
Town Committee Berani	
CHAIRMAN	Aurangzeb Marri
VICE-CHAIRMAN	Nadir Marri
Town Committee Jhol	
CHAIRMAN	Rana Rashid
VICE-CHAIRMAN	Khan Muhammad Khaskheli
Town Committee Khadro	
CHAIRMAN	Equal 2-2(Pending..)
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Shahpur Chakar	
CHAIRMAN	Gul Muhammad Dahri
VICE-CHAIRMAN	Saleem Rind
Town Committee Jatia	
CHAIRMAN	Sajjad Junejo
VICE-CHAIRMAN	Nisar Arain
Town Committee Sarhari	
CHAIRMAN	Israr Magsi
VICE-CHAIRMAN	Abdul Mauz
Town Committee Tando Mitha Khan	
CHAIRMAN	Syed Madad Shah
VICE-CHAIRMAN	Moharram Rajar

DISTRICT NAUSHEROFEROZ

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Suhail Abbasi
VICE-CHAIRMAN	Ali Sher Bhurt
Municipal Committee Moroo	
CHAIRMAN	Nazir Memon
VICE-CHAIRMAN	Anwar Qaimkhani
Municipal Committee NaushehroFeroz	
CHAIRMAN	Pir Qurban
VICE-CHAIRMAN	Kashif Memon
Town Committee Halani	
CHAIRMAN	Aqil Shah
VICE-CHAIRMAN	Iftikhar Awan
Town Committee Kandiaro	
CHAIRMAN	Ghulam Murtaza Shah
VICE-CHAIRMAN	Mir Khan Sehto
Town Committee Bhiryu City	
CHAIRMAN	Ameer Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Sagheer Rajpoot
Town Committee Bhirya Road	
CHAIRMAN	Imtiaz Arain
VICE-CHAIRMAN	Ameer Ali Shah
Town Committee Tharu Shah	
CHAIRMAN	Ali Khan Almani
VICE-CHAIRMAN	Rauf Khanzada
Town Committee Darya Khan	
CHAIRMAN	Ibrahim Brohi
VICE-CHAIRMAN	Tahir din Rajpoot
Town Committee Mithyani	
CHAIRMAN	Sikandar Chandio
VICE-CHAIRMAN	Naveed Mastoi
Town Committee Padidan	
CHAIRMAN	Rana Baqir
VICE-CHAIRMAN	Ghazanfar Rajper
Town Committee Mehrabpur	
CHAIRMAN	Javed Ali Memon
VICE-CHAIRMAN	Ayub Kamboh

SUKKUR DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT SUKKUR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Syed Kumail Shah
VICE-CHAIRMAN	Akhtar Ali Mahar
Town Municipal Corporation Makki Shah	
CHAIRMAN	Mohyuddin Rajper
VICE-CHAIRMAN	G.M Ghangro
Town Municipal Corporation Jeay Shah	
CHAIRMAN	Agha Mohsin
VICE-CHAIRMAN	Farhan Shah Masomi
Town Committee Bagar Ji	
CHAIRMAN	Ghulam Akbar Ramejo
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Ali Kalhoro
Town Committee Kandhra	
CHAIRMAN	Irshad Ali Lashari
VICE-CHAIRMAN	Kanyo Mal
Town Committee Saleh Pat Town	
CHAIRMAN	Kalay Shah
VICE-CHAIRMAN	Ludho Mal
Municipal Committee Rohri	
CHAIRMAN	Mir Yaqoob Shah
VICE-CHAIRMAN	Arslan Memon
Municipal Committee Pano Aqil	
CHAIRMAN	Abdul Qavi Indar
VICE-CHAIRMAN	Babar Mustafa Bozdar

DISTRICT KHAIRPUR

District Council	
CHAIRMAN	Sheraz Shaukat Rajper
VICE-CHAIRMAN	Syed Fahad Ali Shah Jillani
Municipal Committee Khairpur	
CHAIRMAN	Dr. Yar Muhammad Phulpoto
VICE-CHAIRMAN	Muneer Mangi
Town Committee Karoondi	
CHAIRMAN	Ilahi Bux Saleem
VICE-CHAIRMAN	Shahzeb Rajper
Town Committee Pacca Chang	
CHAIRMAN	Syed Jeal Shah
VICE-CHAIRMAN	Zafar Khaskheli
Town Committee Tando Mir Ali	
CHAIRMAN	Kashif Banbhan
VICE-CHAIRMAN	Abdul Majeed Arain
Town Committee Setharja	
CHAIRMAN	Kamran Abbas Kuber
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Siddique Lund
Town Committee Bozdar Wada	
CHAIRMAN	Rustam Ali Kuber
VICE-CHAIRMAN	Zahoor Ali Bozdar
Town Committee Agra	
CHAIRMAN	Mashooq Mallah
VICE-CHAIRMAN	Nabi Bux Siyal
Town Committee Gambat	
CHAIRMAN	Abdul Latif Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Sajjad Hyder Shah
Town Committee Khuhra	
CHAIRMAN	Syed Sada Hussain Shah
VICE-CHAIRMAN	Reehan Ali
Town Committee Ranipur	
CHAIRMAN	Pir Syed Sooraj Shah
VICE-CHAIRMAN	Fayyaz Shah
Town Committee Kot Diji	
CHAIRMAN	Ihsan Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Hatim Khan Gopang
Town Committee Kumb	
CHAIRMAN	Dur Muhammad Tumbrani
VICE-CHAIRMAN	M. Hussain Ujjan
Town Committee Faqeerabad	
CHAIRMAN	Nisar Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Pervez Bhatti
Town Committee Thari Mirwah	
CHAIRMAN	Dr. Rehan Jogi
VICE-CHAIRMAN	Riaz Ahmad Samor
Town Committee Sobhodero	
CHAIRMAN	Aijaz Khuhro
VICE-CHAIRMAN	Habibullah Mangrejo

DISTRICT KHAIRPUR

Town Committee Therhi I	
CHAIRMAN	Majeed Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Gada Hussain Pal
Town Committee Therhi II	
CHAIRMAN	Allah Nawaz Phulpoto
VICE-CHAIRMAN	Imtiaz Solangi
Town Committee Baberlo	
CHAIRMAN	Syed M. Shah
VICE-CHAIRMAN	Zafar Mastoi
Town Committee Feryalo	
CHAIRMAN	Jumman Shah
VICE-CHAIRMAN	Hayat Burdi

DISTRICT GHOTKI

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Bangal Khan Mahar
VICE-CHAIRMAN	Babar Khan Lund
Municipal Committee Ghotki	
CHAIRMAN	Jam Asif Razzak
VICE-CHAIRMAN	Sukhdev Assardas Hemnani
Municipal Committee Mirpur Mathelo	
CHAIRMAN	Mir Shahbaz Khan Lund
VICE-CHAIRMAN	Khalid Mughal
Town Committee Adilpur	
CHAIRMAN	Jam Nowsherwan Togachi
VICE-CHAIRMAN	Abdul Ghaffar Kalwar
Town Committee Khangarh	
CHAIRMAN	Abdul Razzak Mahar
VICE-CHAIRMAN	Ganshan Das
Town Committee Obauro	
CHAIRMAN	Jam Hassan Dahar
VICE-CHAIRMAN	Jam Muhammad Alam Khan
Town Committee Daharki	
CHAIRMAN	Zahid Khan Dahar
VICE-CHAIRMAN	Raj Kumar

LARKANA DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT LARKANA

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Aijaz Ahmad Laghari
VICE-CHAIRMAN	Asadullah Bhutto
Town Municipal Corporation Dari	
CHAIRMAN	Shahrukh Khan Siyal
VICE-CHAIRMAN	Lachman Das
Town Municipal Corporation Hyderi	
CHAIRMAN	Abdul Haq Khuhawar
VICE-CHAIRMAN	Zafar Ali Shah
Town Municipal Corporation Sachal	
CHAIRMAN	Sarfaraz Khokhar
VICE-CHAIRMAN	Abdul Wahab Kind
Town Municipal Corporation Empire	
CHAIRMAN	Waqar Ahmad Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Majid Ali Brohi
Municipal Committee Ratodero	
CHAIRMAN	Advocate Munir Ahmad
VICE-CHAIRMAN	Nadeem Akhtar Soomro
Municipal Corporation Naudero	
CHAIRMAN	Abdul Khaliq Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Anwar Buriro
Town Committee Arija	
CHAIRMAN	Mohsin Ali Arijo
VICE-CHAIRMAN	Ahmed Ali Sehro
Town Committee Gerello	
CHAIRMAN	Saeed Ahmad Abbasi
VICE-CHAIRMAN	Attaullah Rajpoot

DISTRICT JACOBABAD

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Tahir Khoso
VICE-CHAIRMAN	Rizwan Odho
Municipal Committee Jacobabad	
CHAIRMAN	Ghulam Abbas Jakhrani
VICE-CHAIRMAN	Asif Abro
Town Committee Thul	
CHAIRMAN	Shahzeb Sarki
VICE-CHAIRMAN	Imtiaz Khoso
Town Committee Garhi Khairo	
CHAIRMAN	Khair Buksh Shahliyani
VICE-CHAIRMAN	Manik Lal
Town Committee Mirpur Buriro	
CHAIRMAN	Sardar Saddam Hussain Buriro
VICE-CHAIRMAN	Aqib Mansoor
Town Committee Sohrab Khan Sarki	
CHAIRMAN	Imdad Ali Sarki
VICE-CHAIRMAN	Waheed Murad

DISTRICT SHIKARPUR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Zulfiqar Kamario
VICE-CHAIRMAN	Kamran Mahar
Municipal Committee Shikarpur	
CHAIRMAN	Fayyaz Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Waseem Siddiqui
Town Committee Garhi Yasin	
CHAIRMAN	Agha Shujaat Khan
VICE-CHAIRMAN	Abid Memon
Town Committee Madeji	
CHAIRMAN	Najaf Ali Kumario
VICE-CHAIRMAN	Imtiaz Ali Shah
Town Committee Chak	
CHAIRMAN	Dr. Naveed Mahar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Usman Soomro
Town Committee Rustom	
CHAIRMAN	Shahzada Naif Mahar
VICE-CHAIRMAN	Abdul Samad

DISTRICT KAMBAR SHAHDADKOT

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Qamaruddin Gopang
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Muhammad Isran
Municipal Committee Kambar	
CHAIRMAN	Nawabzada Rehan Chandio
VICE-CHAIRMAN	Noor Ahmed Brohi
Municipal Committee Shahdadkot	
CHAIRMAN	Yar Muhammad Soomro
VICE-CHAIRMAN	Chandar Lal
Town Committee Waggan	
CHAIRMAN	Khalil Ahmad
VICE-CHAIRMAN	Mukhtiar Ali Jatoi
Town Committee Qubo Saeed Khan	
CHAIRMAN	Imtiaz Ali Brohi
VICE-CHAIRMAN	Uzair Magsi
Town Committee Miro Khan	
CHAIRMAN	Abdul Karim alias LaiquatAbro
VICE-CHAIRMAN	Shahabuddin Bhatti
Town Committee Behram	
CHAIRMAN	Dr. Ahmed Ali Brohi
VICE-CHAIRMAN	Wazir Ali Mugheri
Town Committee Gaji Khuhawar	
CHAIRMAN	Syed Irshadullah Shah
VICE-CHAIRMAN	Himat Ali Chandio
Town Committee Naseerabad	
CHAIRMAN	Muhammad Yousaf Chatto
VICE-CHAIRMAN	Zameer Hussain Massan
Town Committee Warrah	
CHAIRMAN	Abdul Ghaffar Brohi
VICE-CHAIRMAN	Mukhtiar Ali

DISTRICT KASHMORE

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir Gul Muhammad Khan Jakhrani
VICE-CHAIRMAN	Mir Altaf Ahmed Khoso
MunicipalCommittee KandhKot	
CHAIRMAN	Mir Rashid Khan Sundrani
VICE-CHAIRMAN	Sher Muhammad Suhryani
TownCommittee Tangwani	
CHAIRMAN	Mir Nouroz Khan Bijarani
VICE-CHAIRMAN	Inayat Hussain Gujrani
Town Committee Karampur	
CHAIRMAN	Mir Sheeraz Ali Khan Bijarani
VICE-CHAIRMAN	Suneel Kumar
Town Committee Ghouspur	
CHAIRMAN	Abul Nabi Khan Sundrani
VICE-CHAIRMAN	Dr. Nazeer Ahmed Shah
Town Committee Buxapur	
CHAIRMAN	Umar Khan Domki
VICE-CHAIRMAN	Gulzar Hussain Domki
Town Committee Kashmore	
CHAIRMAN	Dr. Jawahir Lal
VICE-CHAIRMAN	Nazeer Ahmed Mazari
Town Committee Guddu	
CHAIRMAN	Yahya Pathan
VICE-CHAIRMAN	Faqeer Muhammad Mirani